

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ.

Ι. ΖΕΡΒΟΥ Έργικος Ίψεν.

ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ ΤΑ ΡΟΔΑ δημοτικὴ τραγουδι τῆς Ρόδου.

ΔΑΝΤΕ ΓΑΒΡΙΗΛ ΡΟΣΣΕΤΙ Τὸ Σπῆτι τῆς Ζωῆς.

JOSEPH BÉDIER Ἡ ἱστορία τοῦ Τζιστάνου καὶ τῆς Ἰζόδης, μυθιστόρημα, συνέχεια.

Ζ. ΠΑΛΟΥ Ἡ γεωλογία ἐν Ἑλλάδι.

ΘΕΜΟΥ ΑΝΝΙΝΟΥ Γελοιογραφικὴ σελίς.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ, ὑπὸ Α.Σ. Ἀρβανιτοπούλου.

ΜΟΥΚΙΟΥ ΣΚΑΙΟΛΑ Δόγοι καὶ ἀντίλογοι.

ΚΗΦΙΣΣΟΥ Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.

ΠΕΤΡΟΥ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗ Φυσιογνωμικαὶ ἀπὸ τὴν Βουλὴν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Νέον βιβλίον τοῦ Μορεάς. — Διάλεξις τοῦ κ. Χατζηϊωάννου. — Ἱταλικὴ μετάφρασις τῆς Γαλατείας. — Ἐκθεαὶς Γύζη εἰς τὸ Μόναχον. — Ἐπιστημονικά. — Ἀρχαιολογικά.

Ολιγόστιχα. — Νέα βιβλία.

ΕΙΚΟΝΕΣ: Έργικος Ίψεν 2 εἰκόνες. — Ἡ Εὐρεία Περιφέρεια ὑπὸ Θ. Ἀννίνου. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους. — Ν. Σιγάτος. — Ἀγαμέμνων Σλήμαν. — Απόστολος Ἀλεξάνδρης. — Γελοιογραφία Θ. Ἀννίνου.

Ἐκάστον τεύχος Δρ. 120.

ΤΙΜΗ ΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' εν έτος δρ. 25
δι' εξ μην. „ 13

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΑΘΗΝΑΙ, 35, ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' εν έτος φρ. 25
δι' εξ μην. „ 13

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Τὰ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ» καὶ τὰ «ΗΛΥΣΙΑ» δμοῦ ἀντὶ Δρ. 35, Φρ. 37 παραχωροῦνται πρὸς Δρ. 31, Φρ. 32.

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΠΛΗΡΟΝΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΔΟΣΕΙΣ: Δρ.—Φρ. 5 κατὰ τὴν ἐγγράφην, Δρ.—Φρ. 3 μετὰ 2 μῆνας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι ἀποπληρωμῆς.

— Πᾶσα αἰτήσις πρὸς ἐγγράφην συνοδεύεται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζ.

ἢ ταχ. ἐπιταγὴν

πρὸς τὸν κ.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Διευθυντὴν τῶν «Παναθηναίων» ὁδὸς Ἀριστοτέλους 35, Ἀθήνας,

ἢ πρὸς τὴν

ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΕΜΠΕΔΟΚΑΕΟΥΣ—ΑΘΗΝΑΣ

Ὅλα τὰ τεύχη τῶν προηγουμένων ἐτῶν πωλοῦνται ὑπερτιμημένα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ τῶν «Παναθηναίων» εἰς ὅλην τὴν Ρωσσίαν ὁ κ. Ἀναστάσιος Μάλτος.
Ὁδὸς rue Rousskaia N° 66.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον ὁ κ. Τριαντάφυλλος Τοιτσέλης Βιβλιοπωλεὺς ὁ «Ἐρ-
μῆς» ἐναντὶ τοῦ Ἀβερωφίου Γυμνασίου.

ΔΩΡΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Τόμοι τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» κομψότατα χαρτοδεμένοι με χρωματιστὸν ἐξώ-
φυλλον. Ἐκαστος τόμος ἀποτελεῖται ἐκ 400 σελίδων.

Τόμος Α'. (1900) πρὸς Δρ.—Φρ. 6 ἀντὶ 13

Τόμος Β'.—ΣΤ'. (1901—3) ἕκαστος τόμος „ „ „ 7 „ 13

Τόμος Ζ'.—Η'. (1903—4) „ „ „ 9 „ 13

Τόμος Θ'.—Ι'. (1904—5). Οἱ δύο οὗτοι τόμοι λογίζονται πρὸς Δρ.—Φρ.

9 ἕκαστος, μόνον διὰ τοὺς ἀγοράζοντας ὅλην τὴν σειράν. Ἰδιαιτέρως πωλοῦνται πρὸς
Δρ.—Φρ. 13.

Νικόλαος Γούγης εἰδικὸν τεύχος τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» ἀφιε-
ρωμένον εἰς τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην με 26 εἰκόνας Δρ.—Φρ. 1 ἀντὶ 2.

Λεωνύκος Σολωμὸς τεύχος εἰδικὸν τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ»
ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔθνικὸν ποιητὴν με διαφόρους εἰκόνας „ „ 1 „ 2.

Τὸ Λεύκωμα τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» „ „ 1 „ 2.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν ωραιότατα δῶρα πρὸς οἰκείους καὶ φίλους.

Αἱ ἀνωτέρω τιμαὶ εἶναι ἐλεύθεραι ταχυδρομικῶν τελῶν.

Τὸ τίμημα τῶν παραγγελλομένων ἀποστέλλεται μαζί με τὴν παραγ-
γελίαν διὰ ταχυδρομικῆς ἢ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΗΛΙΑ Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

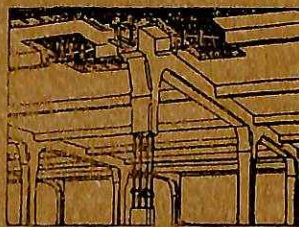
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΦΥΡΟΠΟΙΩΝ

5—ΟΔΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ—5

Μελέται καὶ ἐκτελέσεις
μηχανικῶν καὶ ἐκδομικῶν
ἔργων.

Ἐφαρμογὴ συστήματος
Hennebique.

Κατασκευὴ γεφυρῶν, ἀ-
φλέκτων οἰκῶν, δαπέδων,



στηλῶν κ.τ.λ. διὰ σκυροκο-
νιάματος σιδηροπαγῶς (bé-
ton armé) συστήματος Hen-
nebique.

ΜΕΓΑ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΕΝ Τῇ ΠΑΓ-
ΚΟΣΜΩ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΩΝ ΠΑΡΙ-
ΣΙΩΝ 1900.

Ἀντιπροσωπεῖα ἐν Ἑλλάδι τοῦ ἐν Παρισίοις οἴκου Hennebique.

Αἱ ἐγγράφαι λογίζονται ἀρχοῦ-
ναι ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου ἢ 15 Ἀ-
πριλίου.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέ-
φονται.
Ἐν τεύχος ἀποστέλλεται δωρεάν
ὡς δῶγμα.
Ἀγγέλλεται πᾶν νέον βιβλίον, τοῦ
ὁποῦν ἀποστέλλεται εἰς τὸ γρα-
φεῖον ἐν ἀντίτυπον.

ΤΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ

ΣΠΑΡΤΗΣ ΚΑΡΑΣΤΑΜΑΤΗ

ΗΕΙΩΘΗΣΑΝ ΙΟ ΒΑΣΙΔΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΙ-

ΜΗΘΗΣΑΝ ΔΙΑ ΧΡΥΣΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΙΤΛΩΝ ΤΙΜΗΣ

ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΗΣ & ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὰ περίφημα ταῦτα μεταξωτὰ τῆς κ. Σπάρτης Καρασταμάτη, τὰ ὑμνηθέντα εἰς ὅλας τὰς
γλώσσας καὶ διαδοθέντα εἰς ὅλον τὸν κόσμον κατέστησαν περιώνυμα διὰ τὴν ἀπαράμιλλον στε-
ρεότητά των καὶ τὴν ἐκ καθαρᾶς καὶ φυσικῆς μετᾶξης λεπτεπίλεπτον τέχνην των.

33—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—33

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΕΑΤΟΚΗΡΟΠΟΙΕΙΟΝ

Ο "ΦΟΙΒΟΣ,"

Ν. ΘΩΝ ΚΑΙ Σ^Α

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1893

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

Βραβευθέντα διὰ χρυσῶν βραβείων ἐν τῇ Παγκοσμίᾳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων, τῇ Διεδνῇ

Ἐκθέσει τῆς Κρήτης καὶ τῇ Διεδνῇ Ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων.

Στεατοκῆρια (Σπερματοέτα) ἀρίστης καὶ πρώτης ποιότητος, χρωματιστὰ δίδυμα, τρυ-
πητὰ καὶ ἐκκλησιῶν, κατασκευαζόμενα ἐξ ὕλικῶν ἀρίστης ποιότητος καὶ διὰ νεωτάτης χημικῆς
μεθόδου, δίδουσιν ἄπλετον φῶς, τήκονται ἄνευ σταγόνων καὶ σβύνουσιν ἄνευ ὁσμῆς.

Στεατίνη, παραφφίνη, κηρίζινη, γλυκερίνη, ἐλαιίνη.

Ἄπαντα τὰ ἀνωτέρω προϊόντα εἶνε ποιότητος ἀρίστης καὶ πωλοῦνται εἰς τιμὰς ἀνεπι-
δέκτους συναγωνισμοῦ.

Ἄνταποκριταί εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Γραφεῖον Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σοφοκλέους, ἀριθ. 2.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαιον ἐταιρικὸν 20.000.000. — Ἀποθεματικὸν 1.000.000

Ὁμολογίαί φρ. χρ. 2.500.000.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Βόλῳ, Σύρῳ, Καλάμαις, Λονδίῳ, Ἀλεξαν-
δρείᾳ, Καῖρῳ, Κων/πόλει, Σμύρῃ, Χανίοις καὶ Ἡρακλείῳ Κρήτης.

Προεξοφλήσεις, ἐισπραγεῖς γραμματίων, προκαταβολαὶ ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων
Τρεχ/νοι λ/σμοὶ ἡγγυημένοι, Φύλαξις χρεωγράφων, Ἐνοικίσις χρηματοκιβωτίων εἰς ἰδιώτας.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ εἰς χρυσὸν ἢ τραπεζογραμμάτια:

3% εἰς πρώτην ζήτησιν.—3½% ἀπόδοσις μετὰ 6 μῆνας.—4% μετὰ ἐν ἔτος.—5%
μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκεινα.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ λειτουργοῦν καθ' ἑκάστην, πρὸς 4%.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΞΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΑ ΕΠΙ ΑΡΙΣΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΤΥΠΩΜΕΝΑ

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ ὑπὸ Α. Α. Σακελλαρίου Τόμοι 3.	σελ. 4400	δρ. 48
ΛΑΤΙΝΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ε. Α. Τσακαλώτου	» 780	» 12
ΕΛΛΗΝΟΛΑΤΙΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ε. Α. Τσακαλώτου	» 872	» 10
ΟΜΗΡΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Α. Ι. Ὀλυμπίου	» 360	» 6
ΓΑΛΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ν. Κομποπούλου	» 1087	» 11
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ν. Κομποπούλου	» 1100	» 11
ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ι. Περγάνογλου	» 1087	» 11
ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ι. Περγάνογλου	» 1000	» 11
ΓΕΡΜΑΝΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Α. Ν. Γιάνναρη	» 1146	» 10
ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ρ. Ρουσοπούλου	» 1080	» 10

Ἐδρίσκονται ἐν τοῖς κυριωτέροις βιβλιοπωλείοις καὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ

Π. Δ. Σακελλαρίου, ὁδὸς Λυκούργου 8.

RICHARD JOHNSON CLAPHAM & MORRIS L^D

24 — 26 LEVER STREET

MANCHESTER

Ἐμποροὶ καὶ Προμηθευταὶ εἰς τὰ ἐξῆς εἶδη:

Γαλβανισμένοι λαμαρίναι ἴσαι καὶ αὐλακωταί.	Σύρματα σιδηρᾶ, γαλβανισμένα καὶ μὴ.
Λαμαρίναι μαῦραι.	» χάλκινα, ὀρειχάλκινα καὶ κασσιτερωμένα
Τενεκέδες διάφοροι.	Συρματοφράκται γαλβανισμένοι.
» γαλλικοί.	Σουηδικὸς Σίδηρος.
Μόλυβδος εἰς φύλλα καὶ χελῶνας.	Ἄγκυραι καὶ Ἄλυστοι.
Κασσίτερος.	Κλῖναι διάφοροι.
Χαλκὸς εἰς φύλλα καὶ κύκλους.	Χημικὰ προϊόντα.
Σωλῆνες διὰ κλίνας.	Χρώματα διάφορα.
Σιδηροσωλῆνες διὰ φωταέριον καὶ ὕδωρ.	Ἐλαία.
Σωλῆνες ἐκ χαλκοῦ, ὀρειχάλκου καὶ μολύβδου.	Γλυκερίνη.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

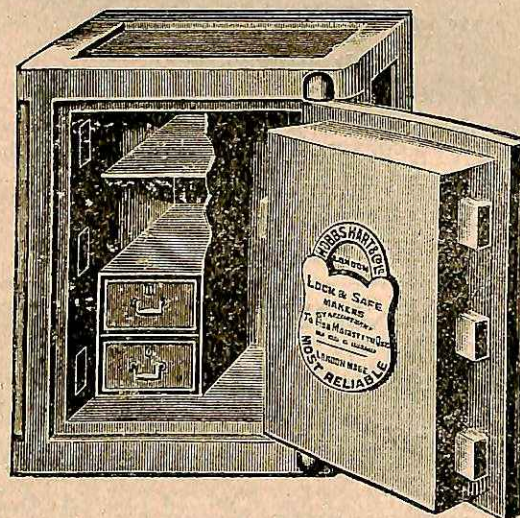
HOBBS, HART & C^o. L^{td}.

ΜΟΝΟΚΟΜΑΤΑ

ΧΑΛΥΒΔΙΝΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ, ΤΗΣ ΠΤΩΣΕΩΣ
[ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΛΕΠΤΩΝ]



ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ ΤΩΝ ΘΥΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΩΝ
ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ,

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ: 76, Cheapside, London E. C.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: Arlington Street, Islington, N.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
Κολώνια

Κ. Βελισσάριος, ὁδὸς Σταδίου, 67.

Κουμπόσεις Κυριῶν

Κ. Βελισσάριος, Λεωφόρος Πανεπιστημίου, 4.

Modes

Ἐρμείον, ὅλοι οἱ τελευταῖοι νεωτερισμοί: Φορέματα καὶ Ἐπανωφόρια, Πῦλοι, Στηθόδεσμοι, Ἀσπρόρουχα: — Ῥάπτρια καὶ Μοδίσται Παρισινὰ M^{mes} Jeanne, Helène, Alice, Charlotte.

Μαρμαρογλυφεῖα

Ἰωάννης Γ. Χαλδούπης ὁδὸς Πανεπιστημίου 69

Γαλακτοκομεῖα

Ι. Χρυσάκης, ὁδὸς Φιλελλήνων 4.

Α. Τριανταφυλλίδης, ὁδὸς Ἡπείρου 67.

Βιβλιοδε-εῖα

Σ. Ἀμπατζόπουλος, ὁδὸς Κολοκοτρώνη 7.

Φαρμακεία

Π. Βασιλείου, ὁδὸς Σταδίου καὶ Αἰόλου.

Σωτήριος Σωτηρίου..... ἐν Χαλκίδι
Δημ. Χατζηδημητρίου..... ἐν Καρδίτῃ
Θεοδ. Παπαζαχαρίου..... » »

ΣΙΓΑΡΕΤΑ Ω Μ. ΡΟΔΙΝΟΥ

Προμηθευτοῦ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος
Γεωργίου βραβευθέντος διὰ χρυσοῦ με-
ταλλείου τῆς ἐκθέσεως Μασσαλίας 1905.

Τὰ κομψότερα Σακάκια ἀπὸ τὰ ἐλκεκτότερα
Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά ὑφάσματα εἰς τὸ μέγα
ἐμποροπρατικὸν κατάστημα:

ΣΩΚΡ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ὁδὸς Σταδίου 12, (Ἐναντὶ Βουλῆς).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ Τῇ 1886 ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΘΕΙΣΑ Τῇ 1905

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον: 2,000,000 δραχμαὶ

ΑΘΗΝΑΙ — ΣΟΦΟΚΛΕΙΩΝ

Τμήμα Τραπεζικόν. — Συνάλλαγμα. — Ἐκδόσεις ἐπιταγῶν (chèques). — Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί. — Εἰσπράξεις. — Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Χρεωγράφων. — Προεξοφλήσεις. — Καταθέσεις. — Φύλαξις τίτλων καὶ τιμαλφῶν.
Τμήμα Ταμειυτηρίου. — Ταμειυτήριον 4%. — Μηνιαῖαι καταθέσεις ἀνατοκιστικά.
Τμήμα Χρηματιστηρίου. — Ἀγοραπωλησίαι χρεωγράφων. — Χρηματιστικαὶ ἐντολαί.
Τμήμα Ἐμπορίου. — Προμήθειαι ἐμπορευμάτων. — Ἀντιπροσωπεῖαι οἰκῶν. — Πληροφορίαι ἐμπορικαί. — Δέματα κατειργασμένα βυρσοδεψείου Μοσχάτου.
Γενικὸν Πρακτορεῖον ἐν Ἑλλάδι τοῦ «Phénix» ἀσφαλείας κατὰ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ζωῆς.

Τόκοι καταθέσεων

3	1/2	0/0	ἀπόδοσις	εἰς πρώτην ζήτησιν
3	3/4	0/0	»	μετὰ ἓνα μῆνα
4	0/0	»	»	μετὰ τρεῖς μῆνας
4	1/4	0/0	»	μετὰ ἕξ μῆνας
4	1/2	0/0	»	μετὰ ἓν ἔτος
5	0/0	»	»	μετὰ δύο ἔτη
5	1/2	0/0	»	μετὰ τρία ἔτη καὶ πλέον

Διὰ καταθέσεις εἰς χρυσὸν κατὰ 1/2 0/0 ὀλιγώτερον



THE GRESHAM LIFE

ASSURANCE SOCIETY LIMITED

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΓΚΡΕΣΑΜ

ΕΔΡΑ: ST MILDRED'S HOUSE POULTRY, LONDON

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΤΩ 1848

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΙΑ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ενεργητικὸν	Δίρ. Ἀγγλ.	9,014,532	Φρ. χρ.	225,363,300
Ετήσιον εἰσόδημα	»	1,348,659	»	33 716.475
Ἑσφαλισμένα Κεφάλαια	»	23,951,524	»	598.788,100
Πληρωθέντα ποσά	»	20,474,666	»	511,866,650

ΣΥΝΑΨΙΣ ΑΣΦΑΔΕΙΩΝ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ

Ὡστε ὁ ἀσφαλιζόμενος νὰ εἴναι ἐν γνώσει τῶν ὄρων ὑφ' οὓς ἀσφαλίζεται.

Συμμετοχὴ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ 90 % εἰς τὰ κέρδη.

Ἀσφάλεια ἰσόβιοι, μικταί, προικοδοτήσεις κτλ.

Ὑποκατάστημα διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Κοραῆ 5.

Διευθυντής

Β. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Νομικὸς Σύμβουλος

Δ. ΡΑΛΛΗΣ βουλευτὴς κλπ.

Τραπεζίτης τῆς Ἑταιρίας ἐν Ἑλλάδι: Η ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΡΑΦΙΑ ΚΕΡΙΑ

ΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ

Ὁ κ. Γεώργιος Σκοπελίτης ἐν **Μαδαγασκάρῃ** ἀναλαμβάνει τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀνωτέρω ἐμπορευμάτων ἐπὶ προμηθεῖα εἰς οἰονδήποτε μέρος.

GEORGES SCOPÉLITIS

Majunga-Analalava
(Madagascar)

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ ΓΑΓΓΑΝΟΥ ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΑΡΤΟΥ

Πλατεῖα Ἁγίων Θεοδώρων
Ἀθῆναι.

Ὅλα τὰ εἶδη χαρτὸν τυπογραφικοῦ
πρωτοκόλλων, γραφῆς κλπ.

Τιμαὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ.

ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑ

ἐκφεύγουσα μετὰ θαυμασμοῦ ἐκ τοῦ στόματος ὁλοκλήρου τῆς μεγίστης πελατείας τοῦ Ἑποδηματοποιείου **Ζ. ΣΚΑΡΔΙΑΚΟΥ**, Ὀδὸς Προαστείου ἀρ. 10, Ὅτι οὐδέποτε ἀπενεμήθη δικαιότερον βραβεῖον ἀπὸ τὸ **Χρυσὸν Βραβεῖον** τῆς τελευταίας Διεθνούς Ἐκθέσεως, δοθὲν εἰς τὸ Κατάστημα **ΣΚΑΡΔΙΑΚΟΥ**.

διότι

τὰ ὑποδήματά του, γόβες, σκαρπίνια, μπότες καὶ ἡ ἐν γένει ἐργασία του φέρει

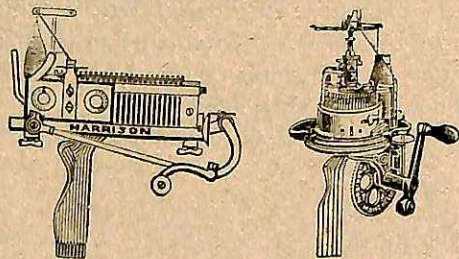
Σφραγίδα τῆς Τελειότητος

ὑπὸ ἔποψιν κομψότητος καὶ στερεότητος.

HARRISSON PATENT KNITTING MACHINE CO. LTD

WORKS 257 UPPER BROOK STREET, MANCHESTER.

ΠΛΕΚΤΟΜΗΧΑΝΑΙ



Ἐνασχόλησις ἐπιωφελὴς καὶ εὐχάριστος.

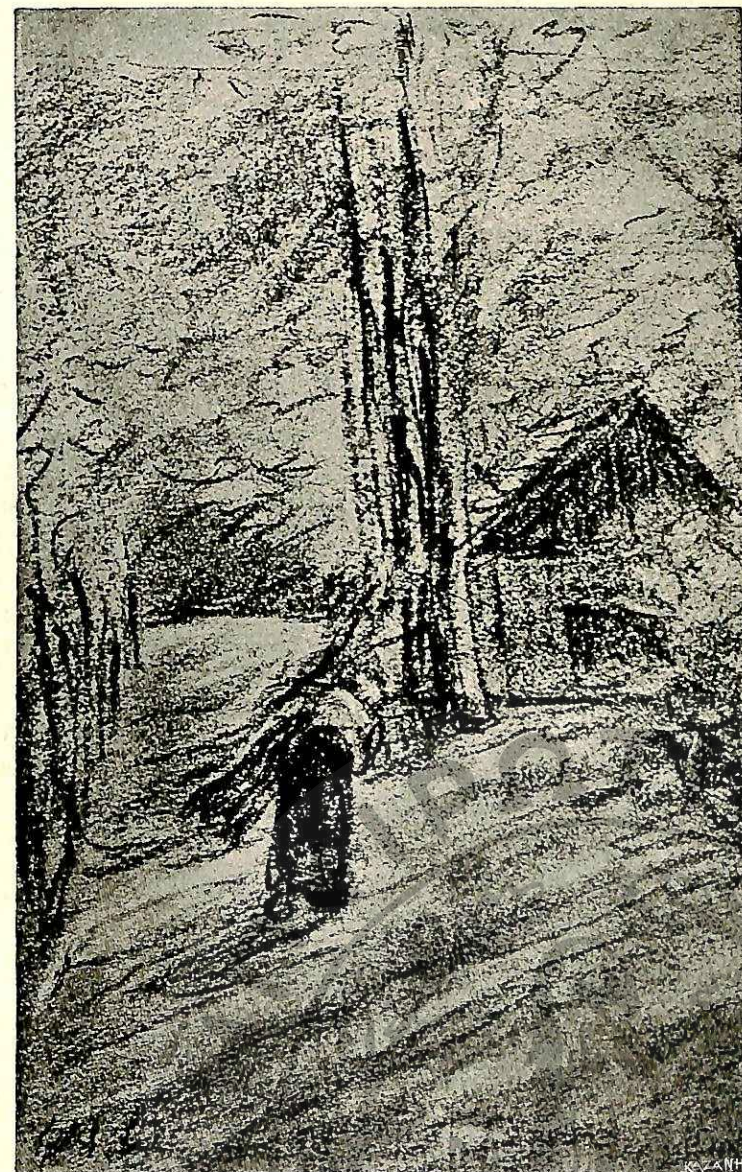
Ἡ μηχανὴ αὕτη πλέκει **Κάλτσες** ἁπλῆς καὶ ριγώτες, **χειρόκτια** καὶ ἐνδύματα **μάλλινα**, μεταξωτὰ ἢ βαμβάκερά. **Εἰδικῶς** πλέκει ἐσώρουχα **χωρὶς ραφὴν** καὶ **σκουφάκια** ὀνομαζόμενα Tam—O—Shanpers. Χειροκίνητοι ἢ ἀτμοκίνητοι. Στέλλονται τιμολόγια εἰς τὸν ζητοῦντα.

Ἀντιπρόσωποι ἐν Ἀθήναις: Τράπεζα Ἐμποδοκλέους.

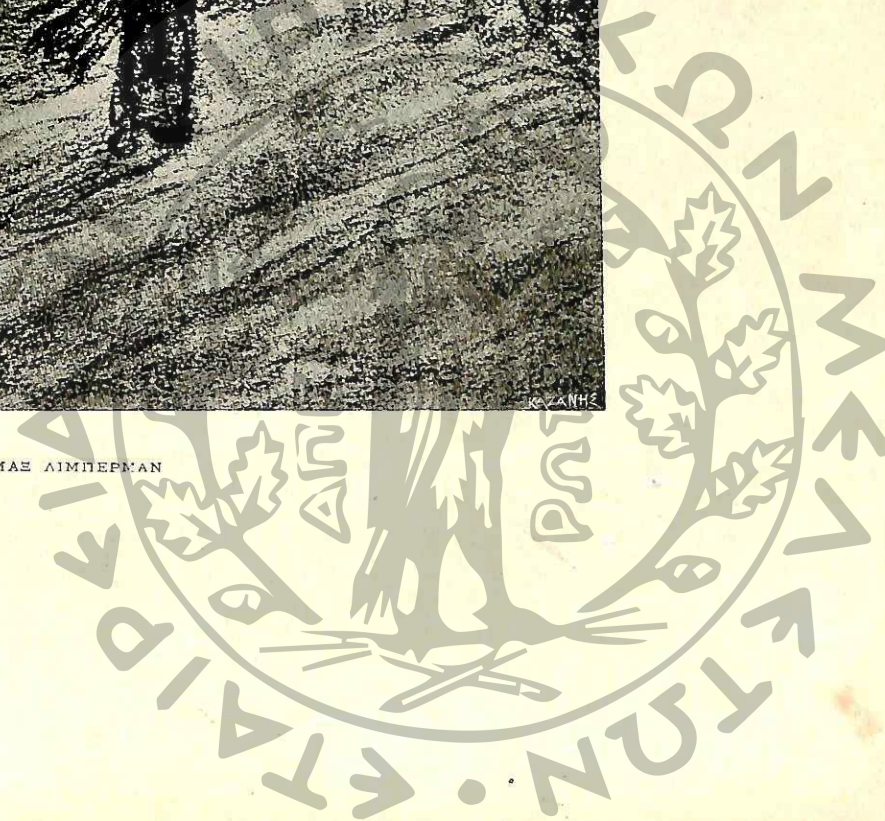


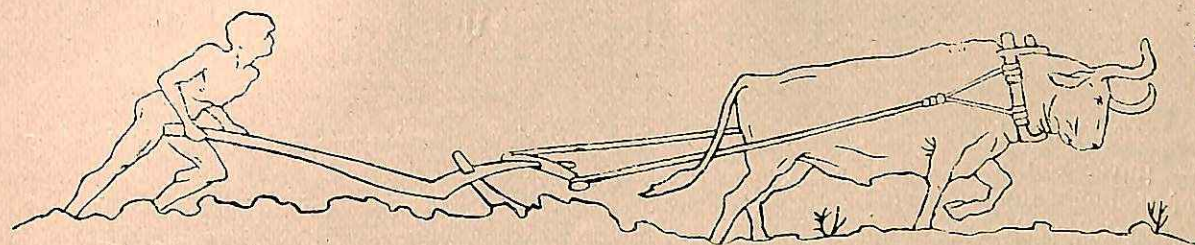


ΕΠΙΚΟΣ Ι΄ΕΝ — ΥΠΟ WERENSKJOLD



ΕΚΙΤΣΟ ΥΠΟ ΜΑΞ ΛΙΜΠΕΡΜΑΝ





ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΑ

ΕΤΟΣ 7' 31
ΜΑΪΟΥ 1906

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Από τινος τὸ βιβλίον διέρχεται κρίσιν καθ' ὅλον τὸν κόσμον εἰς βαθμὸν ἀνησυχητικόν. Εἶνε ἐλάττωμα τάχα τῶν συγγραφέων μὴ δυναμένων νὰ ἐπιτύχουν τὴν προσοχὴν τοῦ μεγάλου δημοσίου; Εἶνε τὸ πνεῦμα τὸ πρακτικόν, τὸ ἐμπορικόν καὶ παραπολὺ γήϊνον τοῦ καιροῦ μας; Βέβαια εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ βιβλίον ποτὲ δὲν ἐστάθη εἰς τὴν θέσιν του. Ὡστε δὲν πρόκειται περὶ πραγματικῆς κρίσεως· πολὺν περισσότερον πρόκειται περὶ ἀντιπαθείας πρὸς τὸ διάβασμα δυσεξηγήτου.

Τὰ «Παναθήναια» θέλοντα νὰ ἐπιχύσουν κάποιον φῶς εἰς ζήτημα μεγάλης ἠθοκοινωνικῆς σημασίας, ἀπευθύνουν μερικὰς ἐρωτήσεις εἰς τοὺς ἀναγνώστας των, εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπαντήσουν. Ἐπίσης θὰ ἐρωτηθοῦν διὰ τὸ ζήτημα ἰδιαίτερος καὶ οἱ συνεργάται μας, οἱ συγγραφεῖς, οἱ καλλιτέχναι, οἱ δημοσιογράφοι ὅσοι, ὥς ἐκ τῆς ιδιότητός των, ἤμπορουν νὰ μᾶς πληροφορήσουν πόσο διαβάσει ὁ κόσμος, τί συνήθως διαβάσει, ἐπαρκῶς, ἢ ἀνεπαρκῶς. Πῶς θὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ διάβασμα τῶν νεοελλήνων κ.λ.λ.

Θέτομεν λοιπὸν τὰ κατωτέρω ἐρωτήματα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς παρακαλέσωμεν ν' ἀπαντήσουν. Ὅσαι ἀπαντήσεις περισσότεραι συγκεντρωθοῦν, τόσον θὰ μᾶς εἶνε δυνατόν νὰ ἐξαγάγωμεν πορίσματα χρήσιμα μᾶλλον. Ἀπαντήσεις δεχόμεθα μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου. Τὰ «Παναθήναια» ἐπιφυλάσσουν εἰς ἑαυτὰ τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσουν τὰς μᾶλλον χαρακτηριστικὰς ἀπαντήσεις. Παρακαλοῦμεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ λάβουν τὴν καλωσύνην ν' ἀπαντήσουν, νὰ περιορισθοῦν εἰς ὀλίγα καὶ περιεκτικὰ λόγια. Τὰ «Παναθήναια» θ' ἀναθέσουν εἰς συνεργάτην των τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀπαντήσεων, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ γράψῃ τὸ συμπέρασμα τῆς ὅλης ἐρεῦνης.

- α) Διαβάσετε πολὺ ἢ ὀλίγον; Καὶ τί συνήθως;
- β) Τὰ ἀναγνώσματά σας ζητεῖτε εἰς ἐφημερίδας, εἰς περιοδικὰ, ἢ μήπως εἰς βιβλία;
- γ) Εἰς τὰς ἐφημερίδας, εἴτε εἰς τὰ περιοδικὰ, τί σᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερον; Κατὰ συνέπειαν, τί διαβάσετε; Ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων σας ποῖον ἦτο τοῦ σᾶς ἔκαμε τὴν μᾶλλον διαρκῆ ἐντύπωσιν;
- δ) Διατί διαβάσετε; μήπως διότι ἀπολαύετε, ἢ μήπως διότι νομίζετε ὅτι ὠφελεῖσθε;
- ε) Διαβάσετε κατὰ προτίμησιν ἐλληνικὰ ἢ ξένα — ἐφημερίδας, βιβλία ἢ περιοδικὰ —;

ΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ»

Ο ΕΡΡΙΚΟΣ ΊΨΕΝ

Ο Έρρικος Ίψεν απέθανε την 11)24 του μηνός τούτου εις ηλικίαν 78 χρόνων, ἀποῦ πρὸ καιροῦ ἔπαυσεν ἡ καλλιτέρα ἑτελείωσε τὸ μέγα φιλολογικὸν ἔργον του. Καὶ μαζί με τὴν συναίσθησιν τῆς ἀξίας καὶ τὴν ικανοποίησιν τῆς ἐκτελέσεως, καὶ ἀκόμη μαζί με τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν ἐνώθη τὴν ἑὺθανασία, τῶν ἀγαθῶν τὸ θεϊότερον, διὰ τὴν πλεχθῆ ὁ ἀτίμητος στέφανος διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν ἀνδρωπὸν, ποῦ νικητῆς ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ αἰωνίου. Ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς ὑπερόχους ἡμπόρεσαν ὥσάν ὁ Ίψεν, νὰ ἐπιδιώξουν ἀδιάκοπα τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου ἰδανικοῦ τῶν καὶ νὰ τὴν ἐπιτύχουν, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτεροι ἔφθασαν ὥσάν αὐτὸς νὰ ἴδουν ἀναγνωρισμένον καὶ πολύδοξον τὸ τελειωμένον ἔργον αὐτῶν, νικηταὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κάθε τύφιν ἐκ τῆς νίκης καὶ ἀσφαλισμένοι ἀπὸ κάθε τῆς τύχης ἀντίδρασιν.

Ἐγεννήθη τὸ 1828 εἰς τὴν Skien, μικρὰν πολιτείαν τῆς Νορβηγίας. Ὁ πατέρας του, ὅπως ὅλοι σχεδὸν οἱ πρόκριτοι τῆς Skien, ἦτον ξυλέμπορος καὶ φαίνεται ὅτι εὐδοκίμοι, ὥστε νὰ ζῇ ἄνετα. Ἦτον φαιδρὸς πάντοτε καὶ ἀγαποῦσε νὰ σατυρίζῃ. Ἀπ' ἐναντίας ἡ μητέρα τοῦ Ίψεν ἦτο σιωπηλή, σκυθρωπή καὶ μετὰ πολλὴν λουθηρανικὴν αὐστηρότητα, ὅπως πολλοὶ εὐρίσκονται ἐκεῖ, διότι ἡ Skien εἶναι ἡ πατρίδα τοῦ Lammers, τοῦ αὐστηροτέρου διαμαρτυρομένου θεολόγου, καὶ ζοῦν ἀκόμη ἐκεῖ μετὰ τὰς ἀναμνήσεις του.

Ὀλίγον γνωστὴ λεπτομέρεια διὰ τὴν καταγωγὴν τοῦ Ίψεν εἶναι ὅτι αὐτός, ὁ κατ' ἐξοχὴν Νορβηγὸς ποιητής, ὁ ἀντιπροσωπεύων παραπάνω ἀπὸ κάθε ἄλλον τὸ νορβηγικὸν αἷσθημα καὶ τὴν νορβηγικὴν ἔμπνευσιν (διότι ἡ σκέψις του εἶναι γενικώτερα καὶ κοσμοπολιτικὴ) δὲν εἶχε μέσα του ρανίδα καὶν νορβηγικοῦ αἵματος. Ὁ τρίτος πάππος του ἦτο Δανὸς ναυτικός, καὶ εἰς τὸ Βέργεν, τὴν παράλιον νορβηγικὴν πόλιν, ἐνυμφεύθη τὸ 1726 μίαν Γερμανίδα. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐρρίκος Πέτερσεν Ίψεν, πλοίαρχος ἐπίσης, ἐνυμφεύθη τὴν δεσποινίδα Βένχε Ντίσιγκτον ἀπὸ τὴν Σκωτίαν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐρρίκος, πάππος τοῦ Ίψεν, ἐπῆρε γυναῖκα γερμανίδα εἰς τὸ Σκίεν, πλοίαρχος δὲ ἐπνίγη εἰς Γκρίμσταδ. Ἀπὸ τὴν παράδοσιν τοῦ ναυαγίου αὐτοῦ ὁ Ίψεν ἐνεπνεύσθη

τὸ πλέον δυνατὸν ποίημά του, τὸ Terje-Vigen¹.

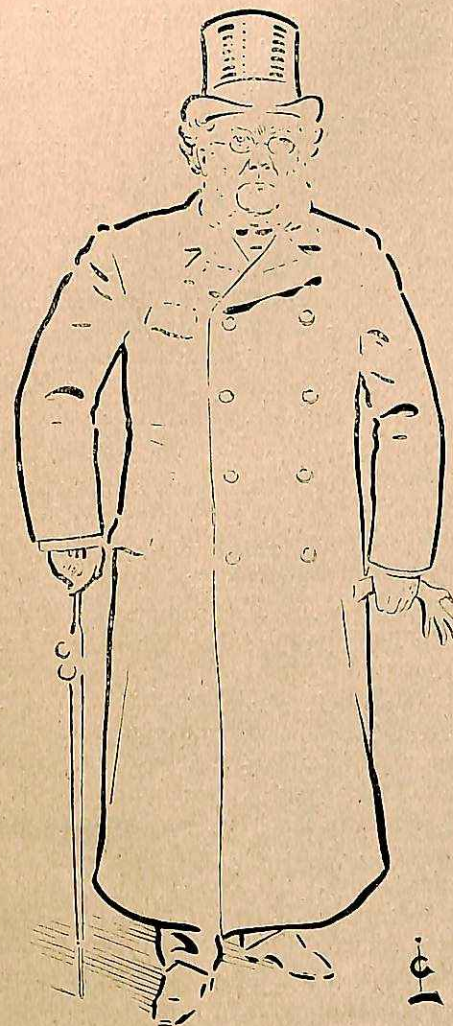
Τέλος ὁ πατέρας τοῦ ποιητοῦ, Κνουδ Ίψεν, ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν-Κορνηλίαν Ἀλτεμβουργ, θυγατέρα πλουσίου γερμανοῦ ἐμπόρου.

Αἱ πνευματικαὶ ιδιότητες εἶναι κληρονομία, κατὰ τὸν λεγόμενον νόμον τοῦ ἀταβισμού, ἀπὸ τὰς γυναικείας προγόνους, καὶ οἱ βιογράφοι τοῦ Ίψεν, ἀκολουθοῦντες τὸν συρμὸν τῆς κληρονομικότητος, εὐρίσκουν πῶς ὁ ποιητὴς ἔχοντας προγόνους Σκωτίδας καὶ Γερμανίδας, ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὰς πρώτας τὸν πουριτανισμόν καὶ τὸν ἰδεαλισμόν, ποῦ χαρακτηρίζει τοὺς Σκώτους, καὶ ἀπὸ τὰς δευτέρας τὴν κλίσιν του εἰς τὸν ρεμβασμόν καὶ εἰς τὴν μεταφυσικὴν, τὴν ἐξαιρετικὰ ἀγαπητὴν εἰς τοὺς Γερμανούς. Ἀπὸ τοὺς ἀρσενικοὺς προγόνους του — λέγουν — ἐκληρονόμησε τὴν ἀγάπην τῶν ταξιδιῶν, τὴν ἐνεργητικότητα καὶ τὸν κοσμοπολιτισμόν, ποῦ τὸν ἔκαμε νὰ ὑπομείνῃ εἴκοσι χρόνων ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Ίψεν εἶχεν ὅλα αὐτὰ τὰ Σκωτικά καὶ τὰ Γερμανικά καὶ τὰ Δανικά χαρίσματα, καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα, ποῦ ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον του τὴν σφραγίδα τῆς μεγαλοφυΐας, μάλιστα δὲ ἰδιαίτερος εἶχε τὴν ἀρμονικὴν καὶ φωτισμένην λιτότητα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἡ οἰκογένειά του εἶχε καλὴν ὑπόληψιν. Ὁ Ίψεν ὥς πρὸς αὐτὸ καὶ ὥς πρὸς τοὺς παιδικούς χρόνους του γράφει τὰ ἑξῆς εὐθύμα εἰς τὸν βιογράφον του Ἐρρίκον Jaeger, ποῦ τοῦ ἐξήτησε πληροφορίας.

«Ὅταν ἔδω καὶ μερικὰ χρόνια οἱ δρόμοι τῆς γενεθλίου μου πολιτείας ἐβαπτίσθησαν ἡ ξαναεβαπτίσθησαν, ἕνας δρόμος ἐπῆρε τὸ ὄνομά μου. Ὅχι μόνον ἐφημερίδες μοῦ τὸ ἀνῆγγελλαν, ἀλλὰ καὶ ταξιδιώται ἀξιόπιστοι μοῦ ἔφεραν τὴν εἰδήσιν. Εἶναι, ὥς μοῦ εἶπαν, ὁ δρόμος ποῦ πηγαίνει ἀπὸ τὴν ἀγορὰν εἰς τὸν λιμένα. Ἄν αὐτὸς εἶναι, ἄδικα τοῦ ἔδωκαν τὸ ὄνομά μου, διότι οὔτε ἐγεννήθηκα οὔτε ἐκατοίκησα ποτὲ ἐκεῖ. Ἀπ' ἐναντίας εἶδα τὸ φῶς κοντὰ εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς ἕνα σπῆτι ποῦ λέγεται τοῦ Στόκμανν. Τὸ σπῆτι μας ἦταν κοντὰ

¹ Ibsen: Poésies complètes: μετάφρασις Colleville et Zepelin: ἔκδοσις τῆς «Plume» 1903.



Ἐρρίκος Ίψεν.

εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ποῦ ὁ ὑψηλὸς πύργος τῆς ἐκινούσε τὴν προσοχήν. Δεξιὰ ἦτο τὸ κρατητήριον, ἀριστερὰ τὸ δημαρχεῖον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ φυλακή καὶ τὸ ἄσυλον τῶν τρελῶν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς πλατείας τὸ λύκειον καὶ τὸ κοινοτικὸν σχολεῖον. Ἡ ἐκκλησία ἦτο εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας. Ἡ πρώτη θεὰ ποῦ εἶχα εἰς τὸν κόσμον, ἦταν ὁ σωρὸς αὐτὸς τῶν πετρῶν χωρὶς πρασινάδα καὶ χωρὶς δριζόντα. Κάποιος ὑπόκαφος καὶ φοβερὸς θόρυβος ἐβογκοῦσε ἀκατάπανστα ὥσάν βογχητὸν γυναικῶν ἢ ὥσάν θλιβερόν παράπονον. Ἦτον τὸ βοῦτὸ τῶν μικρῶν καταρρακτῶν ἐνωμένο μετὰ τὸ παραπονετικὸν τραγοῦδι τῶν σχιστηρίων ξύλου, τὰ ὁποῖα ἐδούλευαν ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ ἀργότερα δὲν ἤμποροῦσα νὰ διαβάσω τὴν ἐξιστόρησιν τῶν τελευταίων βασιάνων ἐνὸς

καρатоμημένου, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῶν προιονιῶν εἰς τὰ σχιστήρια ἐκεῖνα.

«Ἡ σπουδαιότερα οἰκοδομὴ τῆς πόλεως ἦτον ἡ ἐκκλησία. Τὸ μαῦρον μορμολύκειον ἐνὸς σκύλλου ἐπάνω εἰς τὸν πύργον τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὸ ὁποῖον μοῦ εἶχαν διηγηθῇ κάποιαν παράδοσιν, ἐκεντοῦσε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα τὴν φαντασίαν μου. Ἐξοῦσε, λέγουν, ὁ σκύλλος ἄλλοτε μετὰ τὸν νυκτοφύλακα τῆς ἐκκλησίας, ποῦ ψηλὰ ἀπὸ τὸν πύργον ἔλεγε τὰς ὥρας τὸ βράδυ, ρίπτοντάς τας εἰς τὸ κενὸν τῆς νυκτός. Ὁ κόσμος τὸν ἔβλεπε σπανιώτατα. Μάλιστα μόνον μίαν φορὰν. Μίαν νύκτα τοῦ τέλους τοῦ Δεκεμβρίου, τὴν στιγμὴν ποῦ ἐφώναζε τὴν πρώτην ὥραν τοῦ χρόνου, βλέποντας ποῦ ὁ σκύλλος ἀπὸ κάτω τὸν ἐκύτταζε μετὰ τὰ κόκκινα μάτια του προσηλωμένα ἐπάνω του, ἔπεσε κάτω καὶ ἐσκοτώθηκε, καὶ ἀπὸ τότε κανένας νυκτοφύλακας δὲν φωνάζει ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰς ὥρας. . . . Ἡ ὑπηρετήριά μας κάποιαν ἡμέρα με εἶχε ἀνεβάσει ἐκεῖ ἐπάνω καὶ κρατῶντας με ἀπὸ πίσω, μοῦ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ κρεμασθῶ πρὸς τὸ κενόν. Θυμοῦμαι πόσον μοῦ ἐπαραξοφάνη ποῦ ἔβλεπα τὸ ἀποπάνω μέρος τῶν καλυμμάτων τῶν διαβατῶν. . . . Αἴφνης εἶδα ὅλον τὸν κόσμον νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ σπῆτι μου. . . Ἐλησμόνησα τί ἐγίνε κατόπιν. Ἀργότερα μοῦ εἶπαν πῶς ἡ μητέρα μου βλέποντάς με ἐκεῖ ὑψηλὰ ἐτρόμαξε δυνατὰ καὶ ἐλιποθύμησε καὶ πῶς ξαναβλέποντάς με κοντὰ τῆς με ἀγκάλιασε με κλάματα. Ἀπὸ τότε δὲν ἤμποροῦσα νὰ ὑπάγω πρὸς τὴν ἀγορὰν χωρὶς νὰ κυττάξω σὰν ὑπνωτισμένος τὸ παραθυρῶν τοῦ καμπαναριοῦ ὑψηλὰ, καὶ μοῦ ἐφαίνετο πῶς εἶχε δι' ἐμὲ αὐτὸ καθὼς διὰ τὸν μαῦρον σκύλλον κάποιαν ἰδιαίτεραν σημασίαν.

«Ἐχω ἀκόμη ἄλλην μίαν ἐνθύμησιν ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Εἰς ἀνάμνησιν τῆς βαπτίσεώς μου εἶχα λάβει ἐν ἀσημένιῳ μετάλλιον ποῦ εἶχε ἐπάνω τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου με ὑψηλὸν μέτωπον, ἀετώδη μύτην, γυμνὸν λαιμόν καὶ ποῦ μοῦ ἔκανεν ἐκπληξιν. Ἡ ὑπηρετήριά μας μοῦ ἔμαθε πῶς τὸ μετάλλιον εἶχε ἐπάνω τὸν Φρειδερίκον Ρέξ. Μία φορὰ, ποῦ ἐπαῖξα μετὰ τὸ μετάλλιον, μοῦ ἐξέφυγε καὶ ἐχάθη εἰς μίαν τρύπαν τοῦ πατώματος. Πιστεύω πῶς οἱ γονεῖς μου ἔκριναν ὥς ἀπαίσιον οἰωνὸν τὸ χάσιμον τοῦ βαπτιστικοῦ μου μεταλλίου καὶ ἔβγαλαν τὰς σανίδας καὶ με πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸ ἀναζήτησαν. Μάταια ὅμως. Ὁ Φρειδερίκος Ρέξ δὲν ξαναῆλθεν εἰς τὸ φῶς.

«Διὰ πολλὴν καιρὸν κατόπιν ἐνόμιζα τὸν ἑαυτόν μου μεγάλον ἔνοχον, καὶ ὅταν ἔβλεπα τὸν ἀστυφύλακα ἔτρεχα νὰ κρυφθῶ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιόν μου.

«Δὲν ἐμείναμεν πολὺ εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ τῆς πλατείας. Ὁ πατέρας μου ἀγόρασε πλέον εὐρύχωρον σπίτι, ὅταν ἦμουν τεσσάρων χρόνων. Τὸ σπίτι αὐτὸ εἶχε προαύλιον ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον καὶ ἦταν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πολιτείας. Τὰ δωμάτιά του ἦσαν εὐρύχωρα καὶ πολλὰ, καὶ ἐπειδὴ ἤρχετο πολλὸς κόσμος ἡμεῖς τὰ παιδιά δὲν ἐμείναμεν πολὺ εἰς τὸ σπίτι. »

Καὶ ὁ Ἰψεν ἐξακολουθεῖ τοιοῦτοτρόπως διηγουμένος τὰ τῶν παιδικῶν του χρόνων, ποῦ δὲν εἶχαν τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸν οὔτε ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειάν του οὔτε ὡς πρὸς αὐτόν.

Ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν κοινοτοπίαν ἐκείνην τῆς παιδικῆς ζωῆς του, ἀπὸ τὸ ἀσφυκτικὸν καὶ πεζὸν περιβάλλον τῆς μικρᾶς πολιτείας, εὐρήκεν ὁ ποιητὴς ἔπειτα ὕλην διὰ τὰ τρία του ἔργα: τὸν «Brand» ποῦ παρουσιάζει τὰς αὐστηρὰς λουθηρανικὰς ιδέας τοῦ συμπατριώτου του πάστορος Λάμμερς, τὸν «Peer Gynt» ποῦ ἔχει λεπτομερείας τῆς πολυτελοῦς πατρικῆς οἰκίας καὶ τὴν «Ἐνώσειν τῶν νέων» τὴν Ἀριστοφάνειον σάτυραν, ποῦ γελοιοποιεῖ τὰς μικρότητας τῶν προυχοντίσκων τῆς Σκίεν.

Τὸ 1836—ἦτο τότε ὁ Ἰψεν ὁκτὼ ἐτῶν—συνέβη εἰς τὴν οἰκογένειάν του καταστροφή. Ὁ πατὴρ του ἐπτώχευσε καὶ ἔκαμε συμβιβασμόν, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἠναγκάσθησαν νὰ μετοικήσουν εἰς μικρὸν ιδιόκτητον σπίτι τῶν περιχώρων. Ἡ ζωὴ ἐκεῖ ἐπέρασε πτωχικὰ καὶ ὁ Ἐρρίκος, πρωτότοκος τῆς οἰκογενείας, αἰσθάνθη περισσότερον τὴν μετατροπὴν τῆς τύχης. Ἀπέφυγε τὸν κόσμον. Κατεγίνετο, ὅπως γράφει ἡ ἀδελφὴ του, εἰς τὸ διάβασμα βιβλίων, περιηγήσεων καὶ ταξειδιῶν καὶ εὗρισκε κάποτε εὐχαρίστησιν εἰς τὸ νὰ κατορθώῃ παιγνίδια ταχυδακτυλουργίας. Συχνὰ ἐξωγράφιζεν ἀνθρώπους καὶ ἔκαμε χάρτινα ἀνδρείκελα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔδιδεν ἔκφρασιν μεγάλης χαρᾶς ἢ μεγάλης λύπης, στάσιν ὀρχοντιᾶς ἢ ταπεινότητος—πρῶται αὐταὶ ἀπόπειραι τοῦ μέλλοντος σκηνοθέτου τῆς Βέργεν, ὡς γράφει ὁ Jaeger. Τὸ 1842 ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν ἢ οἰκογένειαν Ἰψεν εἰς τὴν Σκίεν, καὶ ὁ ποιητὴς ἐμβήκεν εἰς μίαν θεολογικὴν σχολήν. Ἐκεῖ ἐμελετοῦσε μὲ ζῆλον τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ θεολογικά, μάλιστα τὴν Βίβλον, τῆς ὁποίας αἱ ἀναμνήσεις φαίνονται ζῶνται εἰς τὰ ἔργα του.

Μετὰ τρία ἔτη ἡ οἰκογένειά του ἔκρινεν ὅτι

ὁ Ἐρρίκος ἔπρεπε νὰ καταγίνῃ εἰδικῶς εἰς κανὲν ἐπάγγελμα, καὶ αὐτὸς ἐδιάλεξε τὴν ζωγραφικὴν. Καμμία εἰκὼν ἀπὸ ὅσας ἐξωγράφησε δὲν σώζεται, ἀλλ' ὁ παλαιὸς βιογράφος του Botten Hansen¹ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ποιητὴς ἔδειξε ζωγραφικὸν τάλαντον ἰσχυρότατον. Ὁ πωσδῆποτε βέβαιον εἶναι ὅτι εἶχε μεγάλην ἀγάπην καὶ βαθεῖαν γνῶσιν τῆς ζωγραφικῆς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν πινακοθήκην εἰκόνων τῆς Ἀναγεννήσεως, ποῦ ἐσχηματίσε κατόπιν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ πολλὰς δαπάνας καὶ ποῦ τὴν μετέφερε ὅπου ἐπῆγαινε. Ὁ Γεώργιος Brandes, ὁ μέγας κριτικὸς φιλόλογος καὶ φίλος τοῦ Ἰψεν, ποῦ ἔχει κάμει τὴν καλλιτέραν ἴσως βιογραφίαν αὐτοῦ, γράφει διὰ τὴν πινακοθήκην αὐτήν. «Τὴν τελευταίαν φορὰν, ποῦ τὸν εἶδα εἰς τὴν Δρέσδην, τὸν ἐρώτησα ἂν κανὲν ἀπὸ τὰ ἐπιπλά ποῦ ἦσαν ἐκεῖ ἦτον ἰδικόν του καὶ μοῦ ἔδειξε τότε τὰς εἰκόνας κρεμασμένας γύρω καὶ βλέποντας αὐτὰς μὲ ἀγάπην μοῦ ἀπήντησε: ἰδοὺ ὅλη μου ἡ περιουσία».

Ἐν τούτοις εἰς ἡλικίαν δεκαῆς χρόνων παρήτησε τὴν ζωγραφικὴν, διότι εὐρήκε θέσιν ὡς βοηθὸς φαρμακείου εἰς τὸ Grimstad, ἓνα παράλιον χωρίον μὲ 800 κατοίκους, ὅπου ἐπέρασε πέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ὁ Ἰψεν ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ τὴν περιορισμένην ἐκείνην ζωὴν καὶ διεσκέδαζε γράφοντας στίχους καὶ μελετῶντας ἱατρικὰ βιβλία. Διότι οἱ πόθοι του εἶχαν μεταβληθῇ καὶ ὁ σκοπὸς του ἦτον νὰ λάβῃ δίπλωμα ἱατροῦ. Συγχρόνως ἡ πολιτικὴ ἄρχισε νὰ τὸν συγκινῇ. Τὴν Νορβηγίαν τότε εἶχαν οἱ Δανοί, ἀλλὰ κάποιον αἶσθημα ἀνεξαρτησίας εἶχεν ἀρχίσει νὰ φανερώνηται ἀπὸ τοὺς νέους, καὶ ὁ Ἰψεν εἰς τὸ χωριδάκι ἦταν ὁ θερμότερος κήρυξ τοῦ αἰσθηματος αὐτοῦ.

Ὅταν τὸ 1848 ἡ Οὐγγαρία ἔκαμε ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Αὐστρίας, ὁ Ἰψεν εἴκοσι χρόνων μόλις ἔγραψε μακρὸν θαυμάσιον ποίημα ἐνθαρρύνοντας τὴν ἐπανάστασιν. Καὶ τὸν ἐπόμενον χρόνον ἀφοῦ ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη ἐπνίγη μέσα εἰς τὸ αἷμα, πάλιν ἔγραψεν ἐμπνευσμένους στίχους διὰ τοὺς νικηθέντας. Τότε ἔγραψε καὶ δώδεκα σοννέτα διὰ τὸν Δανο-γερμανικὸν πόλεμον μὲ τὸν τίτλον «Εὐπνήσατε, Σκανδιναβοί».

Ὑστερα τοῦ ἔτυχε νὰ μελετήσῃ τὴν βιογραφίαν τοῦ Κατλίνα ἀπὸ τὸν Σαλούστιον καὶ τοὺς σχετικὸς λόγους τοῦ Κικέρωνος, καὶ

¹ Illustreret Nyhedsblad (1863).

ἀπὸ τὴν μελέτην αὐτὴν ἔλαβε τὴν ἐμπνευσιν τοῦ πρώτου δραματικοῦ ἔργου του, ποῦ ἔγραψε κατόπιν καὶ ποῦ παρουσιάζει τὸν διεφθαρμένον Ρωμαῖον ἐπαναστάτην μὲ ψυχικὴν ἀξίαν καὶ μὲ πόθον τῆς ἐλευθερίας—ὅπως διόλου διαφορετικὸν ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν. Τότε ἔγραψε καὶ ἓν λιρικὸν διὰ τὸν Oehlenschlaeger ποίημα, τὸ ὁποῖον, ὅπως πολλὰ ἄλλα ἔργα του ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, δὲν ἐτυπώθη. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν ποιημάτων ἐκείνων—ἀπὸ τὰ ὁποῖα εὐρήκεν εἴκοσι ἔξ ἀνέκδοτα καὶ ἐτύπωσεν ὁ κ. Jaeger—εἶναι ὅτι δὲν ἀκολουθοῦν τὸν μεσαιωνικὸν ρομαντισμόν, ποῦ ἐπικρατοῦσε τότε καὶ εἰς τὴν Νορβηγίαν, ἀλλὰ πραγματεύονται διὰ τὰ νέα γεγονότα καὶ τὰς νέας ιδέας. Εἶναι δὲ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ὑποκειμενικά, ἐλεγειακὰ μᾶλλον παρὰ σατυρικά, ἀπαισιόδοξα περισσότερον παρὰ παιδρά. Ἡ βαθεῖα ἀντίληψις τοῦ Ἰψεν, ποῦ κυριαρχεῖ εἰς τὰ κατόπιν ἔργα του, πῶς ἡ εὐτυχία ἐγκτεται εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ὄχι εἰς τὴν νίκην, εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ ὄχι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐπιδιωκομένου, εὐρίσκειται ἀόριστος ἀκόμη εἰς τὰ νεανικά του ἐκείνα ποιήματα. Εἰς τοὺς στίχους, ποῦ ἀπενθύνει πρὸς τὸ ἔθνος του, δὲν ὀμιλεῖ διὰ τὸ παρὸν παρὰ διὰ τὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς ἡρωϊκὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, λέγοντας πῶς ἓνας λαὸς ὅταν χάσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν χαρὰν ἀπὸ τὴν ἐνθύμῃσιν ἐνδόξου παρελθόντος, εἶναι λαὸς ἀξιολύπητος! «Καὶ ὅταν ὅλα χαθοῦν—λέγει κάποιον—ἡ ἐνθύμῃσις αὐτῶν εἶναι κτῆμα αἰώνιον, κάτι ἐξευγενισμένον καὶ ἀπαλλαγμένον ἀπὸ τὴν σύντομον διάρκειαν».

Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μεγάλου τραγικοῦ, ὁ σκοτεινὸς φόβος καὶ ἡ θλιβερά φρίκη—αἰσθηματικὴ φανέρωσις τῶν γενικωτέρων ἀντιλήψεων περὶ τοῦ συνόλου τῶν πραγμάτων—καὶ ἀκόμη κάποιος μύχιος σεβασμὸς τοῦ μοιραίου ἐπικρατοῦν καὶ εἰς τὰς πρώτας ἐκείνας ἐμπνεύσεις τοῦ ποιητοῦ. Ζωηρὰ μυθοπλασία, χαρακτηριστικὴ τῆς σκέψεως τῶν λαῶν, ποῦ ζοῦν εἰς τὰ πολὺ θερμὰ καὶ τὰ πολὺ ψυχρὰ κλίματα—διότι τὴν ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων καὶ τῶν σχημάτων καὶ τῶν μύθων μόνον οἱ προνομιοῦχοι τῆς Μεσογείου λαοὶ ἐπαρουσίασαν—μυθοπλασία βγαλμένη ἀπὸ τὴν ἀοριστείαν καὶ τὴν σκληρότητα τοῦ περιβάλλοντος—ὑπάρχει εἰς τὰ ποιήματα καθὼς καὶ εἰς πολλὰ τῶν κατόπιν δραματικῶν ἔργων τοῦ Ἰψεν. Εἰς ἓνα τραγοῦδι του «τῆς νύχτας» λέγει:

«Μεσάνυχτα κτυπᾷ καὶ εἰς τὸ κοιμητήριον
Βγαίνουν οἱ νεκροὶ καὶ ἀρχίζουν νὰ χορεύουν.
Μίαν ὥρα δλάκερη τὰ κόκκαλα τοὺς κινεῖται
[ρυθμικὰ
Καὶ ἓνας κρότος σὰν τυμπάνων ἡχολογᾷ ἀπὸ τὰ
[καύκαλά των.

Εἰς ἄλλο του τραγοῦδι, ἀμφιβάλλοντας ἀκόμη διὰ τὴν ἀξίαν του, λέγει:

«Μοιάζει ἡ σκέψις μου τὸ ζωηρὸ κῦμα
Ποῦ σπάζει ἐπάνω στὸ βράχο τὸν ἀκίνητο
Καὶ κανένα ἀχνάρι δὲν ἀφήνει καὶ καμμιὰν ἐν-
[θύμησιν».

Μετὰ τὴν διαμονὴν πέντε χρόνων εἰς τὸ Grimstad ἐπῆγεν ὁ Ἰψεν εἰς τὴν Χριστιανίαν τὸ 1853 διὰ νὰ τελειώσῃ τὰς σπουδὰς του. Θέλοντας νὰ προετοιμασθῇ γρήγορα δι' ἐξετάσεις, ἐπῆγεν οἰκότροφος εἰς ἓν φροντιστήριον. Ἐκεῖ ἐγνώρισε συμφοιτητὰς τὸν κατόπιν μεγάλον συγγραφέα Βγιόρνσον καὶ τὸν Ὀλαφσον Βίγνιε, μὲ τοὺς ὁποῖους ἔγινε φίλος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὰ χρηματικὰ μέσα νὰ παρακολουθήσῃ διὰ πολλὴν καιρὸν τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις, ἔδωκεν ἔπειτα ἀπ' ὀλίγους μῆνας ἐξετάσεις, ὄχι μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε γράψῃ εἰς στίχους τὸν «Κατλίνα», τὸ πρῶτον δράμα του, καὶ κατόπιν τὸν «Τούμουλους», μονόπρακτον ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμιμήθη κάπως τὸν Δανὸν ποιητὴν Oehlenschlaeger, παρουσιάζων εἰς τὴν σκηνὴν τοὺς Βίκινγκς—τοὺς ἀρχαίους δηλαδὴ Νορμανδοὺς ἥρωας. Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ παλαιὰ θρησκεία τοῦ Ὀδέν, ἦτοι ὁ προμεσαιωνικὸς θρόλλος καὶ ἡ μεσαιωνικὴ παράδοσις εὐρίσκονται ἀντιμέτωποι εἰς τὸ δράματιον αὐτὸ τοῦ Ἰψεν, τὸ ὁποῖον ἐστάλη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ μεγάλου θεάτρου τῆς Χριστιανίας καὶ ἔγινε δεκτόν, παρασταθὲν τὴν 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1850 διὰ πρώτην φορὰν.

Μαζὶ μὲ τὸν στενὸν φίλον του καὶ θαυμαστὴν Schulernd, ποῦ τὸν εἶχε βοηθήσει χρηματικῶς διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Κατλίνα, ἐκατοικοῦσε τότε ὁ Ἰψεν εἰς ἓνα δωμάτιον πτωχικῆς συνοικίας τῆς Χριστιανίας. Τὰ κέρδη ἀπὸ τὴν παραστάσιν τοῦ Tumulus ἦσαν μετριώτατα καὶ τοῦ Schulerud τὰ χρήματα ἦσαν πολὺ ὀλίγα, ὥστε οἱ δύο φίλοι ἐζοῦσαν μὲ στερήσεις. Συχνὰ, ὅπως βεβαιώνει ὁ βιογράφος τοῦ Ἰψεν κ. Botten Hansen, ἐξηροδεῖαν.

Ένας άλλος ακόμη έκαμε παροδικήν εντύπωσιν εις τόν Ίψεν. Ο φοιτητής Θεόδωρος Alidgaard, σοσιαλιστής και όπαδός του έργατικού κόμματος. Έλαβε μέρος τότε εις την σύνταξιν της σοσιαλιστικής έφημερίδος και έπήγαινε εις τας συνελεύσεις του σοσιαλιστικού συλλόγου, χωρίς έν τούτοις νά δείξη ποτέ σοσιαλιστικά φρονήματα. Η αστυνομία επί τέλους κατέσχε την έφημερίδα, και τὰ φιλολογικά χειρόγραφα του Ίψεν, χωρίς νά είναι επιλήψιμα, όλίγον έλειψε νά χαθούν μαζί με τὰ άλλα της έφημερίδος εις τὰ αστυνομικά υπόγεια.

Ο ποιητής είχε πρὸς τούτοις φίλους την εποχήν εκείνην τόν Botten Hansen και τόν συγγραφέα Olafson Vinje με τούς όποιους συνεταιρικῶς εξέδωκε μικράν φιλολογικήν έφημερίδα υπό τόν τίτλον Manden. Οί δύο σύντροφοί του ήσαν μεγαλείτεροι την ήλικίαν, και μολονότι δέν είχαν όπως ο Ίψεν φιλολογικήν επιτυχίαν, ήσαν πλέον μορφωμένοι και συνετοί. Καί οί δύο επέδρασαν πολύ εις την πνευματικήν ανάπτυξιν του. Ως φιλόλογος κριτικός τότε ο Ίψεν ήτο επιθετικός και βίαιος εναντίον τών συντηρητικῶν και ακόμη εναντίον τών ριζοσπαστῶν. Όπως εις την πολιτικήν εύρισκε και εις την φιλολογίαν ότι έλειπε η τόλμη, η άκρα έλευθερία της σκέψεως και η ειλικρίνεια. Καί τότε, προκειμένου περὶ τών λεγομένων φιλελευθέρων, έγραψε εις στίχους διά μελόδραμα την Νόρμαν ή «τούς έρωτας ένός πολιτικού» κατά την παρωδίαν της Νόρμας του Bellini.

Εις την Manden έδημοσιεύθησαν και τὰ πρώτα τραγούδια του Ίψεν, τὰ περισσότερα λυρικά. Εις τὰ παλαιότερα μιμείται τόν δανόν Oehlenschloeger και εις τὰ μετέπειτα τόν P. ludan-Müller και εις «τόν Κύκνον» του τόν Νορβηγόν Munch.

Ύστερ' άπ' όλίγους μήνας η Manden έβαπτίσθη με άλλον τίτλον «Andhrimmer» και έγεινε επιθεώρησις πολιτικοφιλολογική, χωρίς νά έχη περισσότεραν επιτυχίαν, διότι ποτέ δέν απέκτησε περισσότερους τών εκατόν συνδρομητάς· έως ού μετά έννέα μήνος έπαυσε η έκδοσίς της.

Ητο τότε έναμιση χρόνον εις την Χριστιανίαν ο Ίψεν και διαδοχικῶς έκαμε τόν δραματικόν συγγραφέα, τόν λυρικόν ποιητήν, τόν αρθρογράφον, τόν χρονογράφον, τόν σατυρικόν, τόν κριτικόν, χωρίς νά δυνηθῇ νά εξασφαλίση τοιοιτοτρόπως τὰ μέσα της ζωής. Όλα αυτά όμως επροκάλεσαν κάποιον θόρυβον και

τόν έκαμαν φιλολογικήν προσωπικότητα μικρᾶς πόλεως, ώστε όταν τὸ νέον θέατρον της Βέργεν έλαβεν ανάγκην ένός διευθυντοῦ της σκηνης, απετάρησαν εις αυτόν.

Ανέλαβε τὸ επάγγελμα αυτό τόν Νοέμβριον του 1851 και τόν επόμενον χρόνον του έδόθη 1000 φράγκων αποζημίωσις διά νά ταξειδεύσῃ και νά διδαχθῇ εις ξένα θέατρα την σκηνοθεσίαν. Έπῃγε τρεις μήνας εις Κοπεγχάγην, εις Δρέσδην και εις Βερολίνον και εξαναγύρυσεν εις Βέργεν με την υποχρέωσιν νά μείνῃ πέντε χρόνους διευθυντής της σκηνης του θεάτρου με τόν πτωχόν μισθόν 1500 φρ. ετησίως. Ωφελήθη όμως αλόγαραστα ως δραματικός συγγραφεὺς άπό τὸ επάγγελμά του εκείνο, που τὸ έκαμε δέκα χρόνια εις διάφορα θέατρα της Νορβηγίας, διότι απέκτησε τελείως την γνώσιν της σκηνης, ώστε όλα τὰ έργα του κατόπιν νά είναι σκηνικῶς τεχνικώτατα.

Την εποχήν εκείνην εις την Νορβηγίαν είχε γεννηθῇ ισχυρά ροπή διά κάθε τι ένθικόν— τὰς ένθικὰς παραδόσεις, τὰ ένθικά τραγούδια, την ένθικην μουσικήν— που έφανέρωνε κάποιον σωβινισμόν, σχεδόν γελοϊόν. Ο Ίψεν θέλοντας νά εκμεταλλευθῇ τόν ένθουσιασμόν αυτόν έγραπεν επάνω εις ένθικόν παραμύθι ένα έργον «Η νύκτα του Αγίου Ιωάννου» μίμησιν κατά τὸ πλείστον του «Ονειρον θερινῆς νυκτός» του Σαίπηρ. Παρεστάθη εις τὸ θέατρον της Βέργεν την 2 Ιανουαρίου 1853 και οὔτε επέτυχεν οὔτε κατόπιν επιπτώθη.

Ύστερα άπό δύο χρόνια έδωκεν εις τὸ αυτό θέατρον τὸ πρώτον άρτιον δράμα του «Madame Inger à Ostraat», εις τὸ όποιον ζωγραφίζει συγκινητικά την παρακμήν της Νορβηγίας εις τούς χρόνους της Αναγεννήσεως και όμιγεῖ με ένθουσιασμόν διά τούς άγῶνας τών Νορβεγῶν του 14ου αἰῶνος διά την ανεξαρτησίαν των.

Τὸ 1856 έγραψε δύο άλλα δράματα «Η έορτή εις Σολχῶγκ» ή «έορτή του ήλιολούστου βουνού» που βασίζεται εις αρχαία δημοτικά τραγούδια της Νορβηγίας και τόν «Όλὰφ Αλλάη Κράνς» κωμωδίαν επί τών Νορβεγικῶν έπίσης παραδόσεων με κάποιον όμως φιλοσοφικόν πνεῦμα.

Την εποχήν εκείνην ο Ίψεν αγάπησε ζωηρά την θυγατέρα του πάστορος Thoresen, και άπό την αγάπην αυτήν εμπνευσμένος έγραψε την «Εορτήν εις τὸ Σολχῶγκ» που φανερώνει εκεί τύπους κτηνωδίας συνάμα και αγάπης, τελειόνοντας με αἰσιοδοξίαν άσυνείθιστον εις

την σκέψιν του.—Τὸ δράμα είχε μεγάλην επιτυχίαν. Τὸ θέατρον ήτον γεμάτο και ο ένθουσιασμός τών θεατῶν άκράτητος. Ο Ίψεν εις τόν πρόλογον της δευτέρας εκδόσεως αὐτοῦ γράφει. «Σάν ετελείωσεν η παράστασις μ' έκάλεσαν πολλές φορές εις την σκηνήν. Έπειτα η όρχήστρα και πολλές κόσμος μου έκαμαν διαδήλωσιν εις τὸ σπίτι μου. Πιστεύω μάλιστα πῶς η εύγνωμοσύνη μ' έκαμε νά βγῶ εις τὸ παράθυρον και νά μιλήσω πρὸς τόν λαόν».

Τὸ δράμα αὐτὸ παρεστάθη επανειλημμένως εις την Βέργεν, έπειτα εις την Χριστιανίαν και εις την Στοκχόλμην, έκαμε δέ γενικήν την φήγην του Ίψεν εις όλην την Σκανδιναυίαν.

Ύστερα άπό την επιτυχίαν αὐτήν άφοσιώθη όλος εις τόν έρωτά του και μετά ένα χρόνον ένυμφεύθη την αγαπημένην του, άφου έν τῷ μεταξύ έψαλεν εις ώραῖα λυρικά ποιήματα τόν έρωτά του.

Μετά την παράστασιν και του «Όλὰφ Αλλάη Κράνς» ο Ίψεν, που ετελείωνε τὸ συμβόλαιόν του με τὸ θέατρον της Βέργεν, έφυγε διά την Χριστιανίαν, αφήνοντας την θέσιν του εις τόν φίλον του Bjoernson, τόν δραματικόν αντίπαλόν του.

Εις την Χριστιανίαν έφερε μαζί του τελειωμένον έν νέον έργον, άρτιον καθ' όλα, που σημειώνει μάλιστα νέαν φάσιν της φιλολογικῆς ζωής του Ίψεν. «Οί πολεμισταί εις Έλγολάνδ» με μύθον βγαλμένον άπό τὰ επικά ποιήματα τών Σαγκᾶς και τών Έδδᾶς— που τόσον πολὺ ένέπνευσαν την φιλολογίαν τών βορεινῶν λαῶν τούς τελευταίους αὐτοῦς χρόνους— με γλώσσαν άπλην και σύντομον, όμοίαν με την γλώσσαν τών επικῶν τούτων ποιημάτων (γλώσσαν τών δημοτικῶν τραγουδιῶν ως θὰ έλέγαμεν ήμεῖς) είναι θαῦμα τέχνης, διότι αποδίδουν πιστὰ και ζωντανὰ και με την περασμένην εκείνην γλώσσαν και με τρόπον σκέψεως ανάλογον της παλαιᾶς εκείνης εποχῆς, τούς ήρωϊκούς μεσαιωνικούς χρόνους.—Ο ρομαντισμός όμως, που επικρατοῦσε τότε, έκρινεν ως πτωχόν και χυδαϊόν τὸ έργον, και τοιοιτοτρόπως δέν τὸ έδέχθησαν πρὸς παράστασιν οί διευθυνταί τών θεάτρων της Κοπεγχάγης και της Χριστιανίας.

Δυνατὸς άγών εγένετο τότε διά νά γίνῃ τὸ θέατρον της Χριστιανίας ένθικόν. Διότι τὸ διέθυνεν ακόμη Δανός και ήθοποιοί ήσαν Δανοὶ και έπαίζαν εις Δανικήν γλώσσαν— δηλαδή γλώσσαν καταληπτήν αλλά όχι και καθ' αὐτὸ ένθικην και τουλαοῦ. Ο Ίψεν, χολωμένος άπό την άπόρριψιν του έργου του, επετέθη κατά της Δανικῆς επικρατήσεως με βιαίότητα, και άφου έτύπωσε τὸ

έργον του, τὸ παρέστησε εις τὸ δευτερεῦον Νορβηγικόν θέατρον. Ίδρυσεν δέ τόν Νοέμβριον του 1859 και την Νορβηγικήν Ένωσιν με σκοπὸν αποδιώξεως της Δανικῆς θεατρικῆς τέχνης.

Μετ' όλίγους δέ χρόνους υπήρξε νικητής. Οί Δανοὶ έφυγαν, και ήθοποιοὶ Νορβεγοὶ έμβήκαν εις τὸ θέατρον της Χριστιανίας.

Τὸ 1860 έγραπεν ο Ίψεν δύο ποιήματά του, τὸ λυρικόν άριστούργημά του «Terje Vigen» και «Εις τὸ άπειρον».

Την αὐτήν περίπου εποχήν έγραψε και «Την Κωμωδίαν του έρωτος» όπου, ως όρθὰ κρίνει ο κ. Leneveu¹, ξεσπᾷ ο πόλεμος εναντίον του ψεύδους... Η αγάπη, κατά συνθήκην όπως γίνεται, είναι άράχνη ύφασμένη άπό μικροατιμίας και μικροῦποκροσίας... Καί ο γάμος είναι άπλούστατα πράξις κακῆς πίστεως και συμφεροντολογικοῦ ύπολογισμοῦ.

Περὶ τὸν νά σημειωθῇ πῶς η κωμωδία αὐτὴ έλαβε πολὺ κακήν υποδοχήν.

Άλλ' ο συγγραφεὺς τόν επόμενον χρόνον έδημοσίευσε «Τους μνηστήρας του στέμματος» έργον με βάσιν ιστορικήν, αλλά με τάσιν ήθικολογικήν και φιλοσοφικήν. Η θέλησις και η δράσις έξυμνοῦνται ως αἱ κατ' έξοχην άρεταί. Καί αὐτὸ όμως—έν άπό τὰ καλλίτερα του ποιητοῦ δράματα— επροκάλεσεν επικρίσεις και φιλολογικούς διωγμούς. Η δημοσιογραφία του επετέθη φοβερὰ, τόν παρέστησεν ως άθλιον, εύήθη, επιδιώκοντα παραδοξολογήματα άπό κακοπιστίαν, και κανείς οὔτε εις την Χριστιανίαν, οὔτε εις την Στοκχόλμην, οὔτε εις την Κοπεγχάγην δέν εύρέθη νά τόν υπερασπίσῃ. Τότε πρὸς στιγμήν ο Ίψεν απέθαρσύνθη και άπεγοητεύθη. Τὰ ποιήματα που έγραψε την εποχήν εκείνην φανερώνουν άμφιβολίαν εις τὸ τάλαντόν του και μελαγχολίαν.

Καί δέν ήτο δυνατόν νά έχῃ καλύτεραν τύχην ο υπέροχος ποιητής εις την Χριστιανίαν, όπου, καθὼς εις όλας τὰς νεοσυστάτους κοινωνίας και εις όλας τὰς μικρὰς πρωτευούσας, επικρατοῦσεν ο πιθηκισμός, η στενοκεφαλιά και η ψευδοκαλαισθησία, έθριάμβευε δέ η κοινοτοπία, η άγυρτεία και η μετριότης.

Εδῶ μάλιστα δέν είναι ίσως άσκοπον νά παραθέσω την περιγραφὴν της πνευματικῆς και ήθικῆς Χριστιανίας, που έκαμαν οί βιογράφοι του Ίψεν κ. κ. Colleville και Zepelin, διότι έκτός που παρέχεται ιδέα τών προσκομμάτων που άπῆντησεν ο ποιητής, παρουσιάζονται και κά-

¹ Ibsen et Maeterlinck.

ποιαί ζωηραί αναλογίαι με τὰ ἰδικά μας ἔδω καὶ παρέχεται κάποια παρηγορία εἰς τοὺς εἰλικρινεῖς Ἕλληνας ἐργάτας τῆς σκέψεως καὶ τῆς τέχνης.

«Πρὸ ὀγδοήντα-ἐννεήντα χρόνων ἡ Χριστιανία εἶχε μόλις ἑξήκοντα κατοίκους. Με ἀμερικανικὴν ταχύτητα ἔφθασε νὰ ἔχῃ τώρα 160 χιλ. ἀλλὰ δὲν ἔλειψαν ἀπ' αὐτὴν αἱ μικρότητες, αἱ ἀκαταστασίαι, αἱ χυδαιότητες, αἱ ραδιουργίαι, αἱ ψευτοεπιδείξεις καὶ ἡ ἀγρυπτικὴ ματαιοδοξία συντροφιασμένη με ἑσωτερικὴν ἀμάθειαν. Λιβανίζουν καὶ ἐκεῖ τὰς μετριότητες καὶ ἀρνοῦνται κάθε σεβασμὸν εἰς τὴν πραγματικὴν ὑπεροχήν».

Ὁ Βεργκελάνδ ἀκόμη, ὁ πατριωτικώτερος τῶν Νορβεγῶν συγγραφέων, παραπονεῖται διότι ἐγεννήθη εἰς τὴν Χριστιανίαν. Ὁ Βγιόρνσον ἐπίσης. Ὁ Ἰωνᾶς Λι καὶ ἡ κυρία Κόλλε ὕβριζον σχεδὸν τὸ κοινὸν τῆς Χριστιανίας, τὴν πνευματικὴν νωθρότητα, τὴν ἀκαλαισθησίαν του καὶ τὴν ἑλλειψιν φιλολογικῆς κρίσεως. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς πραγματικοὺς ποιητὰς καὶ τεχνίτας δὲν ἠμπόρεσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Ὁ Kielland εἶναι πάρεδρος κάποιου χωριοῦ, ὁ Gunnar Heiberg, ὁ Krogh καὶ ὁ Lie ζοῦν εἰς τὸ Παρίσι, καὶ ἄλλοι καλλιτέχναι Νορβεγοὶ μένουν εἰς τὸ Μόναχον καὶ εἰς τὴν Ρώμην.

Ὁ Ἰψεν ἀκολούθησε τὸν γενικὸν κανόνα. Ἡ παραγνώρισις τὸν ἔκαμε νὰ φύγῃ. Ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ Björnson καὶ τοῦ Lie ὁ Ἰψεν, ἀάμπτωχος τότε, ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Νορβεγικὴν Βουλὴν τὸ Digter-Gage, ὑποτροφίαν διδομένην εἰς τοὺς καλλιτέχνας διὰ τὴν σπουδὴν των εἰς τὸ ἑξωτερικόν. Με πολλὴν δυσκολίαν τοῦ ἐψηφίσθη ἓνα πολὺ μικρὸν ποσὸν διὰ νὰ ταξειδεύσῃ ἀνὰ τὴν Νορβηγίαν. Δὲν τοῦ ἔμενε παρὰ νὰ ζήσῃ ἀπὸ τὰ ἔργα του. Καὶ διὰ «τὴν Κωμωδίαν τοῦ Ἔρωτος» ἐπῆρε 500 φράγκα, διὰ τὴν «Κυρίαν Inger» 250 καὶ ἄλλα τόσα διὰ «τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὸ Ἐλγολάνδ». Ἐπεινοῦσε τότε κυριολεκτικῶς. Οἱ φίλοι του ἐζητοῦσαν νὰ τὸν διορίσουν ὑποεισπράκτορα τελωνειακόν.

Τὸ 1864 ἔγινεν ὁ Δανο-Πρωσικὸς πόλεμος, καὶ ὁ Ἰψεν ἔγραψεν ἐνθουσιασμένην ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς Σουηδο-Νορβεγοὺς νὰ βοηθήσουν τοὺς ἀδελφοὺς των Δανούς. Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκκλήσεως τὸν ἀπεγοήτευσεν περισσότερο καὶ τὸν ἐδυνάμωσεν εἰς τὴν ἀπόφασίν του νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἐπέτυχεν νὰ τοῦ δοθῇ μισὴ ὑποτροφία καὶ ἄλλην μισὴ κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν. Πρὶν φύγῃ ἐδημοσίευσεν μερικὰ λυρικά ποιήματα, τολμηρὰ

εἰς τὴν ἔμπνευσιν καὶ θαυμαστὰ εἰς τὴν τέχνην, μετὰ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ Eider.

Πηγαίνοντας εἰς τὴν Ρώμην ἐσταμάτησεν εἰς τὴν Βενετίαν διὰ μερικὰς ἡμέρας, ἡ ἐντύπωσίς του δὲ ἀπὸ τὴν θαλασσοχαρὴ πόλιν καὶ ἀπὸ τὰ μνημεῖα τῆς φαίνεται ζωηρὰ εἰς ὅσα ἔγραψε μετέπειτα. Ἐκεῖθεν διέβη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, καὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1864 ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ρώμην. Τότε ἡ Αἰωνία πόλις ἦταν ἀκόμη ἡ Παπικὴ Ρώμη, γεμάτη καλλιτεχνικὴν ζωὴν καὶ ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν συνταγματικὴν πολιτικομανίαν, ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας τῶν Σκανδιναυῶν καλλιτεχνῶν, ποῦ τόσοι πολλοὶ ἦσαν, ὥστε εἶχαν καὶ λέσχην. Ἐσύχναζαν δὲ μαζὶ με τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὸ «Ἑλληνικὸν καφενεῖον»¹. Ἐκεῖ ἐπήγαίνε τακτικά καὶ ὁ Ἰψεν καθὼς καὶ εἰς τὴν λέσχην τῶν Νορβεγῶν, ὅπου διεκρίθη διὰ τὸ ἀτίθασον τῶν ιδεῶν του. Ὁ νέος κόσμος μέσα εἰς τὸν ὁποῖον εὐρέθη, τὸ γλυκὺ κλίμα, ἡ πλουσία εἰς βλάστησιν φύσις, τὰ ἐρείπια καὶ τὰ μνημεῖα, ποῦ εἰς κάθε βῆμα συναντᾷ κανεὶς εἰς τὴν παλαιὰν καὶ τὴν μεσαιωνικὴν κοσμοκράτειραν, ἔδωκαν εἰς τὸν ποιητὴν πλοῦτον νέων ἐντυπώσεων καὶ σφριγὸς ἐμπνεύσεως. Τὸ 1865 ἔγραψε τὸν «Μπράντ» καὶ τὸν ἔστειλε εἰς τὸν τακτικὸν ἀπὸ τότε ἐκδότην του Hegel εἰς τὴν Κοπεγχάγην. Τὸ ἔργον ἔγινε δεκτόν, ἐτυπώθη καὶ εἰς τρεῖς μῆνας εἶχε τέσσαρας ἐκδόσεις. Ὁ Ἰψεν ἐπὶ τέλους ἔγινεν ἑνδοξος.

Μετὰ δύο ἔτη εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ἰσκιαν καὶ ἔπειτα εἰς τὸ Σορρέντον ἔγραψε τὸν «Peer Gynt», ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἐπίσης μεγάλην ἐπιτυχίαν.

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἐβοήθησε τότε τὸν ποιητὴν εἰς τὸ ν' ἀρχίσῃ τὸ κύριον ἔργον του, τὰ κοινωνικὰ καὶ ψυχολογικὰ δράματα, ποῦ τὸν ἀνέδειξαν ἀδιαφιλονέητα τὸν μεγαλύτερον δραματοῦργον τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σαίξπηρ.

Τὸ 1869 ἔγραψεν εἰς Δρέσδην «τὴν Ἐνωσιν τῶν Νέων» τὸ πρῶτον τῆς νέας σειρᾶς ἔργον του. Ἐξετάζει εἰς αὐτὸ τὰς κοινωνικὰς ροπὰς καὶ τὰ λαϊκὰ ἰδανικά καὶ ἀμειλίκτως ἐπιτίθεται κατὰ τῶν συντηρητικῶν συνάμα καὶ κατὰ τῶν φιλελευθέρων. Ὁ Δανὴλ Χαίρ, ἡρως τοῦ δράματος, ἐκδηλῶν τὴν ἀηδίαν τοῦ ποιητοῦ δι' ὅλην τὴν ἀτελεσφόρητον αὐτὴν κοινωνικὴν πάλην, λέγει: «Εἴτε ὁ χοῖρος φάγῃ τὸν σκύλλον εἴτε ὁ σκύλλος φάγῃ τὸν σκύλλον λίγο με μέλει». Τὸ ἔργον παρεστάθη εἰς τὴν

¹ Τὸ καφενεῖον αὐτὸ ὑπάρχει ἀκόμη Via Condotti.

Χριστιανίαν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1869, καὶ ὁ Ἰψεν εἰς τὴν Αἴγυπτον εὐρισκόμενος τότε, ἔμαθεν ὅτι ἐσφυρίχθη.

Ἀγανακτημένος ἔπαισεν ἀπὸ τότε ἐπὶ χρόνια νὰ δίδῃ ἔργα εἰς τὸ θέατρον. Κατέγινεν ἐν τούτοις εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ μεγάλου φιλοσοφικοῦ δράματός του «Αὐτοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος». Δὲν εἶχε δὲ πλέον ἀνάγκην καὶ νὰ γράφῃ διὰ νὰ ζῇ διότι τὰ ἐκδοθέντα ἔργα του τοῦ ἀπέφεραν κέρδη, καὶ ἡ Νορβεγικὴ Βουλὴ ἐπὶ τέλους ἐψηφίσε δι' αὐτὸν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν. Συγχρόνως εἰς τὸ θέατρον τῆς Χριστιανίας τοῦ ἐπροσφέρθη θέσις θεατρικοῦ συμβούλου, ἀλλ' ἠρνήθη ἀποφασισμένος νὰ ζήσῃ μακράν. Τὸ 1869 μόνον ἐπῆγεν εἰς τὴν Στοκχόλμην, καὶ τὸ 1874 εἰς τὴν Χριστιανίαν, ὅπου τοῦ ἔγινε πανηγυρικὴ ὑποδοχή. Τὸ 1873 εἶχεν ἐκδοθῇ καὶ τὸ μέγα δράμα του «Αὐτοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος» τὸ ὁποῖον μόλις τὸ 1869 παρεστάθη εἰς τὴν Λευρίαν διασκευασμένον, διότι εἶναι δυσκολωτάτη ἡ σκηνοθεσία του, καὶ οἱ διάλογοί του ἀπρόσιτοι εἰς τὸ πολὺ κοινόν.

Νέον κοινωνικὸν του δράμα «τὰ στηρίγματα τῆς κοινωνίας» ἔγραψεν τὸ 1877 εἰς τὸ Μόναχον καὶ ὡς ἀν συνέχεια κοινωνικῆς ἀναλύσεως «τὸ σπῆτι τῆς Κούκλας» εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ 1879, καὶ «οἱ Βρυκόλακες» τὸ 1881 εἰς τὸ Σορρέντον. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπέριψαν ὡς ἀνῆθικον καὶ τὰ τρία Σκανδιναυικά θεάτρα. Τότε ἀγανακτημένος ὁ Ἰψεν καὶ συνδέων μαζὶ με τὴν κοινωνικὴν παρατήρησιν καὶ τὴν φιλοσοφικὴν ἰδέαν καὶ ἐν εἶδος προσωπικῆς ἀπολογίας του καὶ σατύρας, ἔγραψε τὸν «ἔχθρον τοῦ λαοῦ» μετὰ τεσσάρων ἐτῶν ἀνάπαυαν. Ἄλλο του ἔργον ἀκόμη πλέον ἀπαισιόδοξον φανεροῦναι τὴν πικρίαν τοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν ἑξακολουθοῦσαν παραγνώρισιν αὐτοῦ—παραγνώρισιν κακῆς πίστεως πλέον ἀπὸ μέρος τῶν σεμνοτύφων—καὶ ἀποτελεῖ συνέχειαν οὕτως εἰπεῖν «τοῦ ἐχθροῦ τοῦ λαοῦ». Τὸ νέον αὐτὸ ἔργον «Ἡ ἀγριόπαπια» ἔλαβε θριαμβευτικὴν ἀναγνώρισιν, καὶ ὁ ποιητὴς ἀνακτήσας ὅλον τὸ θάρος του καὶ ὅλην τὴν δύναμιν, ἔγραψε τὸν «Ροσμερχόλμ» τὸ ἀριστούργημά του, κατὰ τὴν κριτικὴν.—Ἠκολούθησαν τὰ ἄλλα του δράματα, ποῦ ἀποφεύγω νὰ δώσω νύξιν κἂν τοῦ περιεχομένου των, με τὴν ἐλπίδα γρήγορα νὰ φανῇ εἰς τὰ «Παναθήναια» κριτικὴ ἀνάλυσις ὅλου τοῦ ἔργου τοῦ Ἰψεν.

Ἰδοὺ ἐν τούτοις σημείωσις τῶν τίτλων μετὰς χρονολογίας τῆς παραστάσεως ἢ τῆς ἐκδόσεως τῶν δραμάτων τοῦ Ἰψεν.

Πρῶτα δράματα (ρομαντικά) Κατιλίνας, 1850. Ὁ Τούμουλος, 1850. Ὁλὰφ Λάλλη Κράνς 1856. Ἡ ἑορτὴ εἰς Σολχὼγκ 1856. Κυρία Ἰνξερ εἰς Ὁστράτ, 1857. Οἱ πολεμιστὰς εἰς Ἐλγολάνδ, 1858. Οἱ μνηστῆρες τοῦ στέμματος, 1864. Αὐτοκράτωρ καὶ Γαλιλαῖος 1873.

Δεύτερα (τριλογία λυρικο—φιλοσοφικὴ) Ἡ κωμωδία τοῦ ἔρωτος, 1862. Μπράντ, 1866. Πέερ Γύντ, 1868.

Τρίτα (νεώτερον δράμα) Ἡ ἔνωσις τῶν νέων, 1869. Τὰ στηρίγματα τῆς κοινωνίας 1877. Σπῆτι τῆς Κούκλας, 1879. Οἱ Βρυκόλακες 1881. Ὁ ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ, 1882. Ἡ ἀγριόπαπια, 1884. Ροσμερχόλμ, 1886. Ἡ γυναῖκα τῆς θάλασσης, 1888. Ἐδδα Γκάμπλερ, 1890. Σόλνερς ὁ οἰκοδόμος, 1892. Ὁ μικρὸς Ἐυδόλφ, 1894. Σὰν ξυπνήσωμε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς 1899.

Ὁλη ἡ κολοσσιαία αὐτὴ ἐργασία—ποῦ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἔκτασίν της θὰ χρεασθῇ καιρὸς νὰ τὴν ἐννοήσῃ καλὰ ὁ κόσμος—ἔγεινεν ἀπὸ τὸν ποιητὴν τακτικῶς, ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ μεθοδικῶς. Τὰς κινήσεις, τὰ πρόσωπα, τὰ συμβάντα καὶ τὸ περιβάλλον ἀκόμη ἐπαιρνε ἀπὸ τὸν κόσμον γύρω του με θαυμαστὴν ἀκρίβειαν. Διότι ἡ παρατηρητικότης του ἦτο ἐκπληκτικὴ. Τὰς ἰδέας του, ποῦ ἔχουν μεγάλην φιλοσοφικὴν βαθύτητα καὶ συνάμα ζωντανὴν ἀοριστίαν—συναίσθησιν δυνατὸν εἰπεῖν τῆς σχετικότητος τῆς ἀληθείας—ἐβασάνιζεν ἐπίμονα, πρὶν ἀποφασίσῃ νὰ τὰς διατυπώσῃ. Καὶ εἰς τὴν σκηρικὴν σύνθεσιν ἐπροχωροῦσε με προσοχὴν καὶ με πείραν, ὥστε πολλάκις νὰ ἐπεξεργάζεται πολλοὺς μῆνας ἐν ἔργον του τελειωμένον.

Τοιοιτοτρόπως ἐπέρασεν ὅλην τὴν ζωὴν του ἐργαζόμενος—ζωὴν οἰκογενειακῶς εὐτυχὴ καὶ κοινωνικῶς ἀνευ σημαντικῶν περιπετειῶν. Φύσει δὲν ἦτο διαχυτικὸς καὶ δὲν ἀγαποῦσε τὰς συναναστροφάς, ἐπροσπάθει δὲ νὰ ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον ἀπαρατήρητος ἢ καλλίτερα ἀνεόχλητος. Ἡ φήμη καὶ ἡ ἀναγνώρισις καὶ ἡ δόξα, μολονότι ἀοργησαν νὰ τοῦ ἔλθουν, ἐλάμπρυναν τὸ μέγα ἔργον του, καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου γέρον ἐπέστρεψε, τοῦ ἔγιναν τιμαὶ ἐξαιρετικαί, ὅλος δὲ ὁ φιλολογικὸς κόσμος ἔδειξε σέβας καὶ θαυμασμὸν εἰς τὸν ὑπέροχον ποιητὴν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ζωῆς του.

Ι. ΖΕΡΒΟΣ

ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ ΤΑ ΡΟΔΑ

Ἀπὸ τὴν συλλογὴν τῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν τῆς Ρόδου
τοῦ κ. Παύλου Γενετοῦ.

Μιά κόρη ἀθροὺς ἐμάδευγε καὶ ρόδα ἐκαρπολόα
Καὶ τῆς καρδιάς της τὰ κρυφὰ σὶν κόρφο της τὰ λέει.
Καὶ στὰ καρπολόγηματά ὁ βασιλεὺς ἐπέρινα,
Ζευγάρι ρόδα τῆς ζητᾷ καὶ τέσσαρα τοῦ δίνει.
Ἡ μάνα της ἐβίγλιζε ἀπὸ τὸ παναθύρι.
—Κόρη σκύλλα, κόρη ἄνομη, κόρη γεβεντισμένη.
«Κόρη ποῦ δὲν ἐντράπηκες νὰ πιάσης δαχτυλίδι
«Ὅπουλεις δώδεκ' ἀδερφοὺς καὶ δεκαπτά ξαδέρφη
«Κ' ἔχεις κι' ἀρραβωνιστικὸ ποῦ λείπει σὶν ταξεῖδι.
«Ἐννοια σου νᾶρτουν νὰ τὰ πῶ νὰ δῆς τί ἂ σὲ κάμου».
Ἔρχονται δώδεκ' ἀδερφοὶ καὶ δεκαπτά ξαδέρφη.
Ποῦτι κ' ἐμισοφάσαι κινᾷ καὶ τοὺς τὸ λέει.
Δέρνουν τὴν δώδεκ' ἀδερφοὶ καὶ δεκαπτά ξαδέρφη
Κ' ἡ μάνα της κι' ἀφέντης της μὲ τὰ σιδεροσταύρια.
Κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα ἡ κόρη ἐψυχομάχει.
Ὁ κύρης της τὴν ἀρωτᾷ κ' ἡ μάνα της τῆς λέει.
—Ἐσὺ κόρη ψυχομαχᾷς, τί ροῦχα νὰ σὲ βάλω;
«Θέλεις τ' ἀμπὰ¹ θέλεις τ' ἀθῆνὰ θέλεις τὰ βελουδένια;
«Θέλεις τὰ χρουσοπράσινα ποῦ σοῦφερεν ὁ Γιάννης;
—«Μήτε τ' ἀμπὰ μήτε τ' ἀθῆνὰ μήτε τὰ βελουδένια.
«Μήτε τὰ χρουσοπράσινα ποῦ μοῦφερεν ὁ Γιάννης.
«Μό' θέλω νὰ μὲ θάψετε μ' αὐτὰ τὰ ματωμένα.
«Γιὰ νὰ τὸ μάθῃ ὁ Βασιλεὺς νὰ τὸ γροικῆσῃ ἡ χώρα
«Πῶς μ' ἀδικοσκοτώσετε γιὰ νὰ ζευγάρι ρόδα».

¹ Εἶδος ὑφασμάτων τῆς Πόλης γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα ἀμπαδίτικα.



ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΧΩΡΙΣΜΕΝΟΙ ΕΡΑΣΤΑΙ

Δύο σιωπαῖς ἔρημαις καὶ χώριαις, ποῦ ἐνω-
μέναις θὰ εἶναι μία λαλιά γεμάτη ἀγάπη.
Δύο ματιαῖς, ποῦ ἐνωμέναις θὰ εὐφραίνονταν
ἀπὸ ἀγάπῃ, χαμέναις τώρα ὥσάν ἄστρα ὀπί-
σω ἀπὸ σκοταδερεὰ κλαριά.

Δύο χέρια χωρισμένα, ποῦ καὶ μόνο μὲ τὸ
ἄγγιγμα θὰ ἔτρεμαν ἀπὸ εὐτυχία. Δύο καρ-
διαίς, ποῦ ἡ ἴδια λαύρα θὰ τῆς ἔνονε σ' ἓνα
ἀγκάλιασμα. Δύο ψυχαῖς, — περιγιάλια ποῦ τὰ
δέρνουν τὰ κύματα ἀπὸ πέλαγα ποῦ ἀντιπαλέ-
βουν.

Νά, τί εἴμαστε τώρα. Ἀχ, καὶ νὰ μᾶς ἐπρο-
μνηοῦσε ἡ ἐλπίδα μας στὰ βέβαια μία ὥρα ἀ-
κόμα ποῦ εἰς τὸ σκοτεινιασμένο αὐτὸ ρέμα θὰ
λάμψη καὶ πάλι τῆς Ἀγάπης τὸ φῶς!

Μία ὥρα ποῦ ἀργεῖ τόσο νὰ ῥοθῇ καὶ ποῦ
περνάει τόσο γρήγορα, — ποῦ ἀνθίζει καὶ μα-
ραίνεται, — καὶ δὲν ἀφίνει παρὰ μία ἐνθύμησι
ξεθωριασμένη, διαπεραστική ὥσάν τὸ ἄρωμα
ἀνθῶν ποῦ ἐμαράθησαν.

ΕΛΠΙΔΑ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΕΝΗ

Επίστεψα πῶς τὰ ἐνδύματά σου, ὦ Ἐλπί-
δα μου, ἦσαν σταχτερά, τόσῳ σ' ἔβλεπα
μακρὰ ἀπὸ ἐμένα. Τώρα σιμόνεις, καὶ στὰ
ὀλόχλωρα ἐνδυμένη, μοῦ προβάλλεις σήμερα
ὅπως καὶ πρῶτα.

Ἀχ, Θεέ μου! ἂν δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ μαύρη
βαρνεστησιὰ ποῦ σέρνεται, σ' ὅλο τὸν δρόμο,
μὰ σὲ ὅλο τὸν δρόμο, τὰ βήματά μας πάντα
θὰ ἐταίριαζαν, καὶ ὁ κόσμος θὰ ἔβλεπε τῆς δύο
σκιαῖς μας νὰ γίνωνται ἓνα ἐπάνω στοὺς
φράχτες καὶ στὰ τρεχούμενα νερά.

ὦ Ἐλπίδα μου, ποῦ τὰ μάτια σου εἶνε

ὀλοζώντανη ἡ ἀγάπη, — δὲν εἶνε τάχα τὰ μά-
τια τῆς πολυαγαπημένης μου; — ὦ Ἀγάπη
καὶ Ἐλπίδα ποῦ εἰσθε ἓνα καὶ τὸ αὐτό!

Γύρε ὅσο μπορεῖς πειὸ ἀπάνω μου, γιὰτὶ
ὁ ἥλιος ποῦ ξεψυχᾷ, ἐκεῖ ποῦ μᾶς ἔξέσταινε τὰ
πόδια, μόλις τώρα μᾶς χρυσώνει τὰ μαλλιά.

Ἡ φωνή σου εἶνε ἡ φωνή της, καὶ ἀλη-
θινὰ τ' ὄνομά σου εἶνε τ' ὄνομά της! Ἀλλοί-
μονο, ἀγκάλιασέ με, γιὰτὶ πάει πειὰ τῆς ἡμέ-
ρας τὸ φῶς.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝ Τῷ ΕΡΩΤΙ

Στὴ μεγαλόπρεπη πομπὴ τῆς ζωῆς ἐπέρασε
ἓνα πλάσμα ποῦ εἶχε τῆς φτερούγαις τοῦ
Ἐρωτος καὶ κρατοῦσε μία Σημαία. Λαμπρό-
τατο ἦταν τὸ ὕφασμα τῆς Σημαίας, καὶ ἐπά-
νω σ' αὐτὸ εὐγενικὰ ὑφασμένη ἦταν ἡ ὄψις
σου καὶ τὰ χρώματά σου, ὦ πρόσωπο χωρὶς
ψυχὴ.

Ἦχοι μυστηριώδεις, ὅμοιοι μ' ἐκείνους ποῦ
συνοδεύουν τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἑαρος, ἀνέμιζαν
τῆς πτυχῆς τῆς Σημαίας σου, καὶ μέσα ἀπὸ
τὴν καρδιά μου περνοῦσε ἡ δύναμις τῆς βια-
στικῆς καὶ χωρὶς ν' ἀφίνῃ κανένα ἴχνος ὥσάν
τὴν ὥρα τῇ λημονημένη ποῦ ἔτριξε ἡ σκοτει-
νὴ πύλη τῆς γεννήσεως καὶ ποῦ ὅλα ἔξαφνα
γύρω ἔγιναν καινούργια.

Μὰ ἓνας ἄνδρας κουκουλωμένος ἐρχότανε
τὸ κατόπι, ἐτύλιξε αὐτὸς τὴν Σημαία τριγύρω
σὶν κοντάρι γιὰ νὰ τὴν μαζέψῃ καὶ νὰ τὴν
δέσῃ, καὶ ἐτράβηξε ἓνα φτερό ἀπὸ τὴν
φτερούγα τοῦ Σημαιοφόρου καὶ τὸ κράτησε
ἐμπρὸς σ' αὐτοῦ τὰ χεῖλη. Τὰ χεῖλη δὲν τὸ
ἐκούνησαν κἄν.

Καὶ μοῦ εἶπε: «Κύτταξε, δὲν ὑπάρχει πνοή.
Ἐγὼ καὶ ὁ Ἐρὼς αὐτὸς εἴμαστε ἓνα καὶ τὸ
αὐτὸ καὶ εἶμαι ὁ Θάνατος.»

Μετάφρ. Χ. Θ. Δ. ΔΑΝΤΕ ΓΑΒΡΙΗΛ ΡΟΣΣΕΤΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ *

ΤΟ ΠΗΔΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΗΜΟΚΛΗΣΙ

«Η εἴδησις, μέσα εἰς τὴν μαύρην νύκτα διατρέχει τὴν πόλιν: ὁ Τριστάνος καὶ ἡ βασίλισσα ἔχουν δεθῇ, καὶ ὁ βασιλεὺς θέλει νὰ τοὺς σκοτώσῃ. Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ ὅλοι μαζί κλαῖνε.

«'Αλλοῖμονο! Πρέπει νὰ κλάψωμε πολὺ. Τριστάνε, ἀνδρεῖτε βαρῶνε, θ' ἀποθάνῃς προδομένος; Καὶ σὺ βασίλισσα εἰλικρινῆς, τιμημένη, σὲ ποιὸν τόπον θὰ γεννηθῇ μία βασιλοπούλα ἔμορφη σὰν ἐσένα, καὶ σὰν ἐσένα λατρευτὴ; Εἶνε λοιπὸν, βρωμοκαμπούρη, ἔργον τῆς μαγείας σου! "Ἄς μὴν ἰδῇ ποτὲ Θεοῦ πρόσωπον ἐκεῖνος ποῦ δὲν θὰ σὲ τρυπήσῃ πέρα καὶ πέρα μὲ τὸ μαχαῖρι τοῦ ἄν σ' εὔρῃ! Τριστάνε, ἀγαπημένε καὶ ἀκριβὲ φίλε, ὅταν ὁ Μορχόλτ ἦλθε ν' ἀρπάξῃ τὰ παιδιὰ μας κ' ἐβγήκε στὸ ἀκρογιάλι μας, κανεῖς ἀπὸ τοὺς βαρῶνους μας δὲν ἐτόλμησε νὰ τὰ βάλῃ μαζί του καὶ ὅλοι ἐσωποῦσαν ὥσάν νὰ εἶχαν βουβαθῇ. "Ὁμως ἐσύ, Τριστάνε, ἀγωνίσθηκες γιὰ ὅλους ἐμᾶς τοὺς Κορνοαγέζους, κ' ἐσκοτώσας τὸν Μορχόλτ κ' αὐτὸς σὲ ἐπλήγωσε ποῦ λίγο ἔλειψε ν' ἀποθάνῃς. Σήμερα πρέπει τάχα νὰ σὲ ἰδοῦμε σκοτωμένον»;

Οἱ θρήνοι καὶ αἱ κραυγαὶ γεμίζουν τὴν πόλιν ὅλοι τρέχουν πρὸς τὸ παλάτι. Ἀλλὰ τέτοια εἶνε ἡ ὁργὴ τοῦ βασιλέως, ποῦ δὲν ὑπάρχει τόσο τολμηρὸς καὶ περήφανος βαρῶνος ὥστε νὰ τολμᾷ νὰ διακινδυνεύσῃ μίαν λέξιν διὰ νὰ τὸν καταπραῖνῃ.

Ἡ ἡμέρα ἐγγίζει, ἡ νύκτα φεύγει. Πρὶν βγῇ ὁ ἥλιος, ὁ Μᾶρκος ἀνέβη στ' ἄλογό του κ' ἐπῆγε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐδίκασε. Δίδει διαταγὴν ν' ἀνοίξουν ἓναν λάκκον καὶ νὰ συναΐξουν κλαδιὰ μὲ ρόζους καὶ μυτερά ἄσπρα καὶ μαύρα ἀγκάθια, βγαλμένα μὲ τίς ρίζες των.

Τὴν πρώτην πρωΐνῃν ὥραν ἐκάλεσε νὰ συναχθοῦν ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τοῦ Κορνοαγῆ. Ἐμαζεύθησαν μὲ πολλὸν θόρυβον κανεῖς δὲν εἶνε ποῦ νὰ μὴ κλαίῃ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Φροκῖνον. Τότε ὁ βασιλεὺς τοὺς ὠμίλησε ἔτσι:

«'Ἰππότες, ὕψωσα τὸν σωρὸν αὐτὸν ἀπὸ ἀγκάθια γιὰ νὰ βάλῃ ἐπάνω τὸν Τριστάνον καὶ τὴν βασίλισσαν. Διότι ἔκαμαν αἰσχρὰν πράξιν.

«Ὁμως ὅλοι ἐφώνησαν:

«Κρίσιν, βασιλεῦ, τὴν κρίσιν προτιύμερα. Νὰ τοὺς σκοτώσῃς χωρὶς κρίσιν εἶνε κρῖμα κ' ἐντροπὴ μαζί. Βασιλεῦ, λάβε οἶκτον!»

«Ὁ Μᾶρκος ἀπεκρίθη ὠργισμένος:

«Ὁχι, οὔτε ἔλεος, οὔτε οἶκτος, οὔτε δίκη, οὔτε κρίσις. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ ποῦ ἔκαμε τὸν κόσμον, ἂν κανεῖς τολμήσῃ νὰ μὲ ἀποτρέψῃ, θὰ καὶ πρῶτος ἐπάνω σ' αὐτὴν τὴ φωτιά!» Δίδει διαταγὴν ν' ἀνάψουν φωτιά καὶ νὰ φέρουν ἀπὸ τὸν πύργον τὸν Τριστάνον πρῶτα.

Τ' ἀγκάθια φλέγονται, ὅλοι σιωποῦν, ὁ βασιλεὺς περιμένει.

Οἱ δοῦλοι ἔτρεξαν ἔως εἰς τὸν θάλαμον ὅπου εὐρίσκοντο δεμένοι οἱ δύο ἐρασταί. Τραβοῦν τὸν Τριστάνον ἀπὸ τὰ χέρια. Θεέ! τί αἰσχος νὰ τὸν σέρνουν ἔτσι. Κλαίει ὁμως τί τὸν ὠφελοῦν τὰ κλάματα; Ἡ βασίλισσα φωνάζει τρελλὴ σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν.

«'Ἄς ἀπέθαινα, ἀγαπημένε μου, γιὰ νὰ ζήσῃς ἐσύ! θὰ ἦτον ἡ χαρὰ μου!» Ὁδηγοῦν τὸν Τριστάνον εἰς τὸ μέρος ποῦ ἔκαιαν τ' ἀγκάθια ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἀλλ' ὀπίσω τους ἕνας ἱππότης τρέχει, τοὺς φθάνει, κατεβαίνει ἀπὸ τ' ἄλογό του, ἐνῶ αὐτὸ τρέχει ἀκόμη: εἶνε ὁ ὁ Ντινᾶς, ὁ καλὸς σενεσκάλος. Ἐσπευδε νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὸν πύργον του, καὶ τ' ἄλογό του ἀφρίζε κ' ἔπλεε στὸν ἰδρωτᾶ.

«Παιδί μου, τρέχω πρὸς τὸ μέρος ποῦ θὰ δικάσῃ ὁ βασιλεὺς ὁ Θεὸς θὰ θελήσῃ ἴσως νὰ δώσῃ τέτοιαν συμβουλήν ποῦ νὰ σώσῃ καὶ σένα καὶ τὴν βασίλισσαν. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν μοῦ ἐπιτρέπει τοῦλάχιστον νὰ σοῦ κάμω τὴν μικρὰν αὐτὴν χάριν. «Φίλοι, λέγει στοὺς δούλους, θέλω νὰ τὸν ὀδηγήσῃς μὲ ἐλευθέρῃ τὰ χέρια» — καὶ ὁ Ντινᾶς ἀπέσπασε τὰ δεσμὰ τῆς ἐντροπῆς — «μήπως ἂν ἐπιχειροῦσε νὰ φύγῃ, δὲν ἔχετε τὰ σπαθιά σας»;

Φιλεῖ τὸν Τριστάνον ἐπάνω στὰ χεῖλη, ἀνεβαίνει ξανά στ' ἄλογό του.

Λοιπὸν ἀκούσατε πόσο πολυεύσπλαχνος εἶνε ὁ Θεός. Αὐτός, ποῦ δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, εἰσήκουσε τοὺς θρήνους καὶ τὰς κραυγὰς τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων ποῦ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ λυπηθῇ τὸν Τριστάνον καὶ τὴν βασίλισσαν.

Σιμὰ εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπερνοῦσε ὁ Τριστάνος, ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν

ἐνὸς βράχου καὶ βλέπονσα πρὸς βορρᾶν μία ἐκκλησοῦλα ὠρθώνετο ἐνώπιον τῆς θαλάσσης.

«Ὁ Τριστάνος εἶπε σ' ἐκείνους ποῦ τὸν ὠδηγοῦσαν:

«'Αφήσετέ με σὰς παρακαλῶ νὰ μᾶς σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν. Ὁ θάνατός μου εἶνε ἐγγύς, θὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νὰ μὲ συγχωρήσῃ ἔμένα ποῦ τόσο τὸν ἔχω δυσαρεστήσει. Ἡ ἐκκλησία, βλέπετε, δὲν ἔχει ἄλλην ἔξοδον ἀπὸ αὐτὴν καθένας σας ἔχει τὸ σπαθί του ἔξερτε καλὰ ὅτι μόνον ἀπὸ αὐτὴν τὴν πόρτα μπορῶ νὰ περάσω καί, ὅταν προσευχηθῶ, θὰ ἔλθω πάλι στὰ χέρια σας.

«Μποροῦμε νὰ τὸν ἀφήσωμε».

Τὸν ἄφησαν λοιπὸν νὰ μᾶς στὴν ἐκκλησίαν τὴν διασχίζει, περνᾷ τὸν χορὸν, φθάνει εἰς τὸ μεγάλο ὑελατὸ παράθυρον τῆς ἀψίδος, ἔργον ἐνὸς ἀγίου, τὸ ἀνοίγει καὶ ἀφίνεται. . . Καλύτερα ἕνα τέτοιο πέσιμο, ἀπὸ τὸν θάνατον ποῦ τοῦ ἐτοίμαζαν ἐκεῖ κάτω.

«Ὁμως, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐλυπήθη: ὁ ἄνεμος τὸν σηκώνει ἀνεμίζοντας τὰ ρούχα του, ἔπειτα τὸν ἀπιδώνει ἐπάνω εἰς μίαν πλατειὰν πέτραν στὰ πόδια τοῦ βράχου. Οἱ Κορνοαγέζοι ὀνομάζουν ἀκόμη τὴν πέτρα αὐτὴν τὸ «πῆδημα τοῦ Τριστάνου».

Κ' ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ ἄλλοι τὸν ἐπερίμεναν ἀκόμη. Ὁμως μάταια διότι ὁ Θεὸς τὸν ἔχει πλέον εἰς τὴν προστασίαν του. Φεύγει ἡ ἄμμος φεύγει ἐπίσης κάτω ἀπὸ τὰ βήματά του. Πέφτει, στρέφεται ὀπίσω, βλέπει ἀπὸ μακρὰ τὴ φωτιά: ἡ φλόγα θορυβεῖ, ὁ καπνὸς ἀνεβαίνει. Φεύγει.

Ζωσμένος τὸ σπαθί του, μὲ τὸ χαλινάρι ἀφημένον, ὁ Γκορνεβάλ εἶχε φύγει ἀπὸ τὴν πόλιν ὁ βασιλεὺς θὰ ἔκαιε αὐτὸν ἀντὶ τοῦ αὐθέντου του. Εὐρῆκε τὸν Τριστάνον εἰς τὸν ἔρημον κάμπον καὶ ὁ Τριστάνος ἐφώνησε:

«Διδάσκαλε! Ὁ Θεὸς μοῦ ἔκαμε αὐτὸ τὸ καλὸ. "Ἀ! τί δυστυχής! γιατί λοιπὸν; Ἀφοῦ δὲν ἔχω τὴν Ἰζόλδην, τί ἀξίζει ἡ ζωὴ μου; Καλλίτερα νὰ ἐγκρεμιζόμουν καθὼς ἔπαρτα. Ἐγὼ διέφυγα, Ἰζόλδη, ὁμως ἐσένα πᾶνε νὰ σὲ σκοτώσουν. Τὴν καίνε γιὰ μένα γι' αὐτὴν πρέπει ν' ἀποθάνω λοιπὸν κ' ἐγώ».

Ὁ Γκορνεβάλ τοῦ λέγει:

«Ὁραῖε αὐθέντα, παρηγορήσου, μὴν ἀκοῦς τὴν ὁργὴν σου. Βλέπεις τὸν πυκνὸν αὐτὸν θάμνον ποῦ τὸν περικλεῖει ἕνα πλατὺ χαντάκι ἄς κρυφθοῦμε ἐκεῖ οἱ ἀνθρώποι περνοῦν πολ-
λοὶ ἐπάνω ἀπὸ αὐτὸν τὸν δρόμον θὰ μᾶς τὸ μάθουν, καὶ ἂν τύχῃ καὶ κάθουν τὴν Ἰζόλδην,

δρῶνται εἰς τὸν Θεόν, τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας, πῶς δὲν θὰ πλαγιάσω κάτω ἀπὸ στέγη σπιτιοῦ, πρὶν ἐκδικήσωμε τὸν θάνατόν της.

— Ὁραῖε μου διδάσκαλε, δὲν ἔχω τὸ σπαθί μου.

— Ἰδοῦ, σοῦ τῶφερα.

— Καλὰ, διδάσκαλε δὲν φοβοῦμαι πλέον τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Θεόν.

— Παιδί μου, ἔχω κάτω ἀπὸ τὸν μανδύαν κάτι ποῦ θὰ σὲ γεμίσῃ χαρὰ ὁ στερεὸς αὐτὸς κ' ἐλαφρὸς θώραξ ἡμπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμεύσῃ.

— Δώσε μου, ὠραῖε διδάσκαλε. Μὰ τὸν Θεὸν ποῦ πιστεύω, πηγαίνω νὰ γλυτώσω τὴν ἀγαπημένη μου.

— Ὁχι, μὴ σπεύδῃς, καθόλου, λέγει ὁ Γκορνεβάλ. Ὁ Θεὸς σοῦ ἐπιφυλάττει ἴσως ἐκδίκησιν μᾶλλον ἀσφαλῆ Συλλογίσου ὅτι δὲν εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ πλησιάσῃς τὴν φωτιά: οἱ χωρικοὶ τὴν περιτριγυρίζουν καὶ φοβοῦνται τὸν βασιλέα κ' ἐκεῖνος ποῦ θὰ ἤθελε τὴν ἀπελευθέρωσίν σου, θὰ σὲ κτυπήσῃ πρῶτος. Παιδί μου, ἡ παροιμία λέγει τὸ νὰ εἶνε κανεῖς παράτολμος δὲν εἶνε παλληκαριά. Περίμενε. . .

Λοιπὸν, ὅταν ὁ Τριστάνος ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἀπότομῃ ἀκτὴν, ἕνας ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ τὸν εἶδε ποῦ ἀνηγέρθη καὶ ἔφραγε. Εἶχε φέξει στὸ Τινταγκέλ κ' ἐγλίστησε ἔως εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ἰζόλδης:

«Βασίλισσα, μὴν κλαῖς πιά! Ὁ ἀγαπημένος σου τοὺς ἔφυγε!

— Ὁ Θεὸς ἄς εἶνε εὐλογημένος, εἶπε. Τόρο ἄς μὲ δένουν καὶ ἄς μὲ λύνουν, ἄς μὲ σκοτώσουν ἢ ἄς μ' ἀφήσουν, δὲν φροντίζω πλέον»!

Οἱ πανοῦργοι βαρῶνοι τὴν εἶχαν σφίξει μὲ τὰ δεσμὰ τόσο σκληρὰ ποῦ τὸ αἷμα τῆς ἔρρεε, ἔρρεε. Ὁμως χαμογελῶντας ἔλεγε:

«'Ἄν ἔκλαια γιὰ τὴν συμφορὰν αὐτὴν, τότε ποῦ ὁ Θεὸς ἐγλύτωσε τὸν ἀγαπημένον μου ἀπὸ τοὺς πανούργους αὐτοὺς, βέβαια δὲν θ' ἄξιζα τὴν εὐεργεσίαν του αὐτὴν.

Ὅταν ἡ εἴδησις ἐφθασε ἔως εἰς τὸν βασιλέα ὅτι ὁ Τριστάνος ἔφυγε, ἔγεινε κατάχλωμος ἀπὸ τὸν θυμὸν του καὶ διέταξε εἰς τοὺς ἀνθρώπους του νὰ τοῦ φέρουν τὴν Ἰζόλδην.

Τὴν φέρουν ἔξω ἀπὸ τὴν σάλαν ἐπάνω εἰς τὸ κατόφλι φαίνεται τείνει τὰ λεπτὰ χεῖρα τῆς ἀπὸ τὰ ὁποῖα ῥεῖ ποτάμι τὸ αἷμα. Μία κραυγὴ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸν δρόμον: «Ὁ Θεέ! εὐσπλαχνίσου τὴν βασίλισσα. Κατὰρ σ' ἐκείνους ποῦ ἔρριξαν τέτοια λύπη στὸν τόπο μας».

* Συνέχεια — «Παναθήναια» 15 Μαΐου.

Ἡ βασίλισσα σέρεται ἕως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Τότε ὁ Ντινὰς δὲ Λιντὰν ἀφέθη νὰ πέσῃ εἰς τὰ πόδια τοῦ βασιλέως:

«Βασιλεῦ, ἀκουσέ με» σὲ ὑπερέτησα τόσον καιρὸν χωρὶς καμμίαν ἀνανδρίαν, τίμια, καὶ ποτὲ δὲν σοῦ ἐξήτησα νὰ μοῦ κάμῃς ἓνα χατῆρι. Εἰς ἀνταμοιβήν, θέλω νὰ λάβῃς οἶκτον διὰ τὴν βασίλισσαν. Θέλεις νὰ τὴν καύσῃς χωρὶς νὰ τὴν δικάσῃς προτῆτερά; ἄλλ' αὐτὸ εἶνε ἀνόσιον, διότι ἡ βασίλισσα δὲν ἀναγνωρίζει τὸ κρῖμα διὰ τὸ ὁποῖον τὴν κατηγορεῖς. Ἄν τὴν καύσῃς, ἀσφάλεια πλέον εἰς τὸν τόπον σου δὲν ὑπάρχει. Ὁ Τριστάνος ἔφυγε· ξέρεи καλὰ τοὺς κάμπους, τὰ δάση, τὰ περάσματα, εἶνε τολμηρός. Βέβαια εἶσαι θεῖος του, καὶ δὲν θὰ κτυπηθῇ μαζί σου· ὅμως ὅλους τοὺς βαρῶνους, ὅλους τοὺς βασσάλους ποῦ θὰ μπορέσῃ νὰ προσβάλλῃ, θὰ τοὺς σκοτώσῃ».

Καὶ οἱ τέσσαρες πανοῦργοι χλωμαῖζουν καθὼς τὸν ἀκούουν· αὐτὴν τὴν στιγμὴν βλέπουν τὸν Τριστάνον νὰ καιροφυλακτῇ.

«Βασιλεῦ, λέγει ὁ σενεσκάλος, εἶνε ἀλήθεια ὅτι σὲ ὑπερέτησα καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν, παράδοσέ μου τὴν Ἰζόλδην».

Ὅμως ὁ βασιλεὺς ἐπῆρε τὸν Ντινὰς ἀπὸ τὸ χεῖρ καὶ ὠρκίσθη εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων ὅτι θὰ κάμῃ ἀμέσως δικαιοσύνην.

Τότε ὁ Ντινὰς ἐσηκώθη:

«Βασιλεῦ, ἐπιστρέφω εἰς τὸ Λιντὰν καὶ παραιτοῦμαι τῆς ὑπηρεσίας σου».

Ἡ Ἰζόλδη τοῦ ἔχαμογέλασε θλιβερά. Ἀνεβαίνει στ' ἄλογό του, καὶ ἀπομακρύνεται βουβὸς καὶ σκυθρωπός, μὲ τὸ μέτωπο πρὸς τὴν γῆν.

Ἡ Ἰζόλδη στέκεται ὀρθὴ ἐμπρὸς εἰς τὴν μεγάλην φλόγα. Ὁ ὄχλος, τριγύρω, φωνάζει, καταρᾶται τὸν βασιλέα, καταρᾶται τοὺς προδότας. Τὰ δάκρυα τρέχουν ἐπάνω εἰς τὰς παρειάς της. Ποῖος θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὴν βλέπῃ ὠραίαν τόσο, χωρὶς νὰ τὴν λυπηθῇ; Θεέ! Πῶς εἶνε σφικτοδεμένα τὰ χεῖρά της!

Λοιπόν, ἐκατὸ λεπτοί, μὲ καταφαγωμένα καὶ ξασπρισμένα τὰ κρέατά τους, προσέτρεξαν εἰς τὸν θόρυβον τῶν τροκάνων καὶ συνωθοῦντο ἐμπρὸς εἰς τὴν φωτιά· κάτω ἀπὸ τὰ φουσκωμένα βλέφαρά τους, τὰ αἱματωμένα μάτια τους ἔχαιραν ἀπὸ τὸ θέαμα.

Ὑβαῖν ὁ πλέον εἰδεχθῆς ἐφώναζε μὲ στριγγὴν φωνὴν πρὸς τὸν βασιλέα:

«Ἀφέντη, θέλεις νὰ ρίξῃς τὴ γυναῖκα σου στὴ φωτιά, εἶνε βέβαια τιμωρία, ἀλλὰ γιὰ ὀλίγες στιγμές. Ἡ μεγάλη φωτιά θὰ τὴν καύσῃ

διαμιάς, ὁ μεγάλος ἄνεμος ποῦ πνέει θὰ σκορπίσῃ γλίγωρα στοὺς ἀνέμους τὴ στάχτη της. Καὶ μόλις αὐτὴ ἡ φλόγα πέσῃ, ἡ τιμωρία της θὰ τελειώσῃ. Θέλεις νὰ σοῦ μάθω μιὰ ποιὴν χειρότερη, εἰς τρόπον ποῦ νὰ ζῇ αἰσχρά, καὶ πάντοτε νὰ ποθῇ τὸν θάνατον;

Ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε:

«Ναί, ἡ ζωὴ γι' αὐτὴν, ἀλλὰ ζωὴ κακὴ, χειρότερα ἀπὸ τὸν θάνατον... Ἄν μὲ μάθῃ κανεὶς ἓνα τρόπον βασάνων τέτοιον, θὰ τὸν προτιμήσω».

— Ἀφέντη, θὰ πῶ λοιπὸν μὲ λίγα λόγια τί συλλογίζομαι. Κύτταξε, ἔχω ἐδῶ ἐκατὸ συντρόφους. Δόσε μας τὴν Ἰζόλδην, καὶ ἂς εἶνε κοινὴ σὲ ὅλους ἐμᾶς. Ἡ ἀρρώστια ἀνάβει τὸν πόθο μας. Δόσε τὴν εἰς τοὺς λεπρούς σου· ποτὲ γυναῖκα δὲν εὐρῆκε ἓνα τόσο κακὸ τέλος. Κύτταξε, τὰ κουρέλια μας εἶνε κολλημένα στίς πληγὰς μας ποῦ στάζουν ἔμπυο. Αὐτῇ, ποῦ κοντὰ σου ἦτον ντυμένη μὲ πλούσια ὑφάσματα, μὲ στολίδια, ποῦ τῆς ἄρεσαν οἱ μαρμαρένιες σάλες, αὐτὴ ποῦ ἐχαίρετο τὰ καλὰ κρασιά, τὴ δόξα ποῦ ἦτον πάντα χαρούμενη, ὅταν θὰ ἔλθῃ μαζί μας, ὅταν θ' ἀναγκασθῇ νὰ ἔλθῃ στίς καλύβες μας, καὶ νὰ πλαγιάσῃ μαζί μας, τότε Ἰζόλδη ἡ ὠραία, ἡ ξανθὴ, θ' ἀναγνωρίσῃ τὸ ἁμάρτημά της καὶ θὰ ποθήσῃ τὴ φωτιά τῶν ἀγκαθιδῶν!

Ὁ βασιλεὺς τὸν ἀκούει, σηκώνεται, μένει ἀκίνητος πολλὰς στιγμὰς. Ἐπὶ τέλους τρέχει πρὸς τὴν βασίλισσαν, τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ χεῖρ. Ἐκείνη φωνάζει:

«Αὐθέντα, λάβε οἶκτον, καλλίτερα κάψε με, κάψε με, καλλίτερα»!

Ὁ βασιλεὺς τὴν παραδίδει. Ὁ Ὑβαῖν τὴν παίρνει καὶ οἱ ἐκατὸ ἄρρωστοι συνωθοῦντο ὀλόγυρά της. Εἰς τὰς φωνὰς καὶ εἰς τὰ μουνγκρίσματα της ὅλοι ἔλυωναν ἀπὸ λύπην· ἀλλὰ ὁ Ὑβαῖν χαίρεται. Ἡ Ἰζόλδη φεύγει, ὁ Ὑβαῖν τὴν ὀδηγεῖ. Ἐξω ἀπὸ τὴν πόλιν προχωρεῖ τὸ βρωμερὸ κοπάδι.

Ἐπῆραν τὸν δρόμον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε κρυφθῇ ὁ Τριστάνος. Ὁ Γκορνεβάλ ἀφίνει κραυγὴν:

«Παιδί μου, τί θὰ κάμῃς; Νὰ ἡ ἀγαπημένη σου»!

Ὁ Τριστάνος σπρώχνει τὸ ἄλογό του ἔξω ἀπὸ τὴν κρύπτην.

«Ὑβαῖν, ἀρκετὰ πάρα πολὺ τῆς ἔκαμες συντροφιά· ἄφησέ τὴν τώρα, ἂν θέλῃς τὴ ζωὴ σου»!

Ὅμως ὁ Ὑβαῖν ἀνθίσταται.

«Θάρρος, σύντροφοι. Τὰ ραβδιά σας. Τὰ δεκανίκια σας. Εἶνε ἡ στιγμὴ νὰ μᾶς δείξῃ τὴν παλληκαριά του»! Τότε θὰ ἦτον ὠραῖο νὰ ἴδῃς τοὺς λεπρούς νὰ ἀπορρίπτουν τὰ ρούχα τους, νὰ προσπαθοῦν νὰ στηριχθοῦν ἐπάνω στ' ἄρρωστα πόδια τους, νὰ φωνάζουν, νὰ κραδαίνουν τὰ δεκανίκια τους· ὁ ἓνας ἀπειλεῖ, ὁ ἄλλος μουνγκρίζει· ὅμως ὁ Τριστάνος δὲν ἤθελε νὰ τοὺς σκοτώσῃ. Οἱ ἱστορικοὶ λέγουν ὅτι ὁ Τριστάνος ἐσκότωσε τὸν Ὑβαῖν· τοῦτο εἶνε αἰσχρὸ ψέμα· ἦτον ἀρκετὰ ἀνδρεῖος ὥστε νὰ μὴ κάμῃ πρᾶξιν ἀνανδρὴν τόσο. Ὅμως ὁ Γκορνεβάλ ἀπέσπασε ἓνα κλαδί ἀπὸ ἓνα πεῦκο καὶ τὸ ἐμπῆξε εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὑβαῖν· τὸ αἷμα ἐπήδησε κ' ἔρρευσεν ἕως εἰς τὰ παραμορφωμένα πόδια του.

Ὁ Τριστάνος ἐξαναπῆρε τὴν βασίλισσαν· τοῦ λοιποῦ, κανένα κακὸν δὲν αἰσθάνεται ἐκείνη. Ἐκοψε τὰ δεσμὰ ποῦ ἔδεναν τὰ χεῖρά της, καὶ ἀφήνοντας τὸν κάμπον ἦλθαν εἰς τὸ δάσος τοῦ Μορουά. Ἐκεῖ ἀνάμεσα εἰς τὰ μεγάλα δένδρα, ὁ Τριστάνος αἰσθάνεται ἀσφαλίσμενον τὸν ἑαυτὸν του ὡσὰν ὀπίσω ἀπὸ τὸ φρούριον ὀχυροῦ πύργου.

Ὅταν ὁ ἥλιος ἔδυσε, ἔσταμάτησαν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ· ὁ φόβος εἶχε κουράσει τὴν βασίλισσαν· ἐξεκούρασε τὴν κεφαλὴν της ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ Τριστάνου καὶ ἐκοιμήθη.

Τὸ πρωῒ, ὁ Γκορνεβάλ ἐπῆρε ἀπὸ ἓναν ἀγρότην τὸ τόξον του καὶ δύο βέλη καὶ τὰ ἔδωκε εἰς τὸν Τριστάνον τὸν καλὸν τοξότην· ὁ ὁποῖος ἐτόξευσε ἓνα ἐλάφι καὶ τὸ ἐσκότωσε. Ὁ Γκορνεβάλ ἔκαμε ἓνα σωρὸν ἀπὸ ξερὰ κλαδιά καὶ ἀναψε φωτιά νὰ ψῆσῃ τὸ κυνήγι. Ὁ Τριστάνος ἔκοψε κλάδους, ἔκαμε μιὰ καλύβα καὶ τὴν ἐσκέπασε μὲ φύλλα. Ἡ Ἰζόλδη τὴν ἔστρωσε μὲ χόρτα.

Τότε, εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀγρίου δάσους, ἄρχισε διὰ τοὺς φηγάδας ἡ τραχεῖα ζωὴ, ὅμως ἀγαπημένη.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΟΥΑ

Μέσα εἰς τὸ ἄγριον δάσος μὲ μεγάλους φόβους, ὡσὰν θηρία ποῦ τὰ διώκουν, πλανῶνται καὶ σπανίως τολμοῦν νὰ ἐπιστρέψουν τὸ βράδυ εἰς τὸ μέρος ποῦ ἐπλάγιασαν χθές. Τρώγουν μόνο τὸ κρέας τῶν ἀγριμῶν καὶ δοκιμάζουν τὴν στέρησιν τοῦ ψωμοῦ καὶ τοῦ ἀλατιοῦ. Αἱ ὕψεις τῶν ἀδυνατισμένων ἔγιναν ὠχραί, τὰ ρούχα τους ἐκουρέλιασαν σχισμένα ἀπὸ τοὺς

βάτους. Ἀγαπῶνται ὅμως, καὶ δὲν ὑποφέρουν.

Μίαν ἡμέραν, καθὼς διέτρεχαν τ' ἀπάτητα αὐτὰ δάση, ἐφθασαν τυχαίως στὸ ἐρημητήριο τοῦ ἀδελφοῦ Ὀγρίνου. Εἰς τὸν ἥλιον, κοντὰ εἰς τὴν ἐκκλησοῦλαν του, ὁ γέρος ἀκουμβημένος ἐπάνω εἰς τὸ ραβδί του ἐβάδιζε μὲ μικρὰ βήματα.

«Αὐθέντα Τριστάνε, ἀνέκραξε, ξέρεῖς ποῖον μεγάλον ὄρκον ὠρκίσθησαν οἱ Κορνοναγέζοι. Ὁ βασιλεὺς ἐκήρυξε παντοῦ· ὁποῖος σὲ πιᾷσῃ θὰ πάρῃ ἐκατὸ χρυσᾶ μάγκα ἀμοιβὴν του, καὶ ὅλοι οἱ βαρῶνιοι ὠρκίσθησαν νὰ σὲ παραδώσουν ζωντανὸν ἢ ἀποθαιμένον. Μετανόησε, Τριστάνε! Ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τὸν μετανοοῦντα».

— Νὰ μετανόησω! Ἀλλὰ γιὰ ποῖο ἁμάρτημα; Σὺ, ποῦ μὲ κρίνεις, ξέρεῖς τί πιὸτὸ ἠπιαμε ταξιδεύοντας τὴ θάλασσα; Ναί, τὸ πιὸτὸ ἐκεῖνο μᾶς μεθᾷ, καὶ θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ ζητιανεύω ὅλην μου τὴν ζωὴν ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ νὰ ζῶ μὲ χορτάρια καὶ μὲ ρίζες μαζί μὲ τὴν Ἰζόλδην, παρὰ χωρὶς αὐτὴν νὰ εἶμαι βασιλεὺς εἰς ἓνα μεγάλο βασίλειον.

— Αὐθέντα Τριστάνε, ὁ Θεὸς νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν σου διότι ἀπώλεσες τὸν κόσμον τοῦτον καὶ τὸν ἄλλον. Ὁ προδότης ἔχει τὸν αὐθέντην του ὁ ὁποῖος τὸν τιμωρεῖ, τὸν βάλλει ἐπάνω σὲ δύο ἄλογα νὰ τὸν κομματιάσουν, τὸν καίει ἐπάνω στὴ φωτιά, καὶ ὅπου ἡ τέφρα του πίπτει, χόρτον ἐκεῖ δὲν βλαστάνει· τὰ δένδρα καὶ ἡ χλόη ξηραίνονται. Τριστάνε, ἀπόδωσε τὴν βασίλισσαν εἰς ἐκεῖνον ποῦ τὴν ἐνυμφεῖται κατὰ τὸν νόμον τῆς Ρώμης!

— Δὲν τοῦ ἀνήκει πλέον· τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς λεπρούς του· καὶ τὴν ἐπῆρα ἀπὸ τοὺς λεπρούς. Τοῦ λοιποῦ θὰ εἶνε ἰδική μου. Δὲν θὰ χωρισθοῦμε πλέον.

Ὁ Ὀγρίνος ἐκάθισε· εἰς τὰ πόδια του ἡ Ἰζόλδη ἔκλαιε μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ὑποφέρει διὰ τὸν Θεόν. Ὁ ἐρημίτης τῆς ἔλεγε τὰ ἅγια λόγια τῆς Βίβλου· ἀλλ' αὐτὴ ἔκλαιε, ἐκινούσε τὴν κεφαλὴν ἀρνούμενη νὰ τὸν πιστεύσῃ.

«Ἀλλοῖμονον! εἶπεν ὁ Ὀγρίνος, ποίου εἶδους παρηγορίαν νὰ δώσῃ κανεὶς εἰς τοὺς νεκρούς; Μετανόησε, Τριστάνε, διότι ὁ ζῶν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ χωρὶς νὰ μετανόῃ, εἶνε νεκρός».

— Ὁχι, ζῶ καὶ δὲν μετανόω καθόλου. Γυρίζομε στὸ δάσος ποῦ μᾶς προστατεύει καὶ μᾶς προφυλάττει. Ἐλα, Ἰζόλδη ἀγαπημένη!

Ἡ Ἰζόλδη ἐσηκώθη· ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὰ χεῖρά. Ἐμπῆκαν ἀνάμεσα εἰς ὑψηλοὺς θάμνους· τὰ δένδρα ἔκλεισαν ἀπὸ πάνω τοὺς τὰ κλα-

διά: ξεφτανίσθησαν όπισω από τὰ φυλλώματα.

Ακούσατε ένα ώραίο περιστατικό. Ο Τριστάνος είχε θρέψει ένα σκυλί, ώραίο, ζωηρό, γλίγωρο· ούτε κόμης, ούτε βασιλεύς είχε καλύτερο για τὸ κυνήγι του. Τὸ ἔλεγαν Χουσδέντ. Τὸν εἶχαν κλείσει σ' ένα μέρος τοῦ πύργου· ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ εἶχε παῦσει νὰ βλέπῃ τὸν ἀφέντην του, δὲν ἔτρωγε τίποτε, ἔσκαβε τὴν γῆν μὲ τὸ πόδι, ἔκλαιε, οὔρλιαζε. Πολλοὶ ἔλαβαν οἶκτον.

«Χουσδέντ, ἔλεγαν, κανένα ζῶον δὲν ἀγάπησε ὅπως ἐσύ· ναί, ὁ Σολομών εἶπε σοφά: «Ἀληθινός μου φίλος εἶνε τὸ λαγωνικό μου».

Καὶ ὁ βασιλεὺς Μάρκος, ἐνθυμούμενος τὰς παλαιὰς ἡμέρας, ἐσυλλογίζετο: «Αὐτὸ τὸ σκυλί ἔχει πολὺ δίκαιον νὰ κλαίῃ τὸν ἀφέντην του· διότι ποῖος εἶνε μέσα εἰς ὅλο τὸ Κορνούαγ· ποῦ ν' ἀΐζῃ τὸν Τριστάνον»;

Τρεῖς βαρῶνοι ἦλθαν.

«Αὐθέντα, εἶπαν, πῆτε νὰ λύσουν τὸν Χουσδέντ· θὰ μάθωμε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἂν κλαίῃ για τὸν Τριστάνον· ἂν ὄχι, τότε θὰ τὸν ἰδῇς νὰ πάρῃ ἀπὸ πίσω ζῶα καὶ ἀνθρώπους για νὰ τοὺς δαγκάσῃ».

Τὸν ἔλυσαν. Ἐπήδησε ἀπὸ τὴν θύραν καὶ τρέχει εἰς τὸν θάλαμον ποῦ εὑρίσκει ἄλλοτε τὸν Τριστάνον. Μουγκρίζει, στενάχει, ψάχνει, ἀνακαλύπτει τέλος τὰ ἔχνη τοῦ κυρίου του. Διατρέχει βῆμα πρὸς βῆμα τὸν δρόμον ποῦ ὁ Τριστάνος εἶχε περάσει πηγαίνων εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Ὅλοι ἀκολουθοῦν. Ἀφίνει φωνὴν καὶ σκαλώνει εἰς τὴν ἀπόκρημνην ἀκτὴν. Νά τον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ποῦ πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὸν βωμόν· αἰφνιδίως ρίπτεται ἀπὸ τὸ παράθυρον, πέφτει εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ βράχου, παίρνει τὸν δρόμον εἰς τὸ ἀκρογιάλι, σταματᾷ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ ἀνθισμένο δάσος ὅπου εἶχε κρυφθῇ ὁ Τριστάνος, ἔπειτα φεύγει πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἦτον ὁ Τριστάνος. Κανείς δὲν εἶνε ποῦ νὰ μὴ συγκινηθῇ.

«Βασιλεῦ, εἶπον τότε οἱ ἱππῶται, ἄς παῦσωμε νὰ τὸ ἀκολουθοῦμε· θὰ μᾶς ἔφερνε ἴσως σὲ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἦτον εὐκόλο νὰ γυρίσωμε».

Ἄφησαν λοιπὸν τὸν Χουσδέντ κ' ἐπέστρεψαν. Εἰς τὸ δάσος, κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, ὁ σκύλος ἄφησε φωνὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀντήχησε ὅλο τὸ μέρος γύρω. Ἀπὸ μακρὰ ὁ Τριστάνος, ἡ βασίλισσα καὶ ὁ Γκορνεβάλ τὸν ἄκουσαν: «εἶνε ὁ Χουσδέντ»! Τρομάζουν· χωρὶς ἄλλο ὁ βασιλεὺς τοὺς καταδιώκει.

Τοὺς ἀναζητοῦσε λοιπὸν μὲ τὰ λαγωνικά

τοῦ ὡσὰν νὰ ἦσαν ἐλάφια ἢ ζαρκάδια. Κρύπτονται μέσα σ' ένα πυκνὸ μέρος τοῦ δάσους. Ὅμως ὁ Χουσδέντ κατῳρῶσε νὰ ἰδῇ τὸν Τριστάνον καθὼς ὠρῶνετο μὲ τεντωμένο τὸ τόξον του, καὶ σκιρτῶν ἀπὸ τὴν χαρὰν του ἔτρεξε· ἄρχισε νὰνακινῇ τὴν κεφαλὴν, νὰ σείῃ τὴν οὐρὰν, νὰ κλωθογυρίζεται. Ποῖος εἶδε ποτέ του παρομοίαν χαρὰν; Ἐπειτα ἔτρεξε πρὸς τὴν Ἰζόλδην τὴν ξανθὴν, πρὸς τὸν Γκορβενάλ, πρὸς τὸ ἄλογο τοῦ Τριστάνου. Ὁ Τριστάνος ἐσυγκινήθη.

«Ἀλλοίμονο! Τί δυστύχημα αὐτὸ νὰ μᾶς εὔρῃ! Τί νὰ κάμῃ κανεὶς αὐτὸ τὸ σκυλί ὅταν δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν; Ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κάμπους καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάση, ἀπὸ ὅλην τὴν χώραν ὁ βασιλεὺς μᾶς καταδιώκει· ὁ Χουσδέντ θὰ μᾶς προδώσῃ μὲ τὰ γανγίσματά του. Ἄ! πρέπει νὰ τὸ σκοτώσω τὸ εὐγενὲς ζῶον; Τί νὰ κάμω. Πρέπει νὰ φυλλαχθοῦμε».

Ἡ Ἰζόλδη ἐθώπευσε τὸν Χουσδέντ μὲ τὸ χέρι τῆς καὶ εἶπε:

«Αὐθέντα! Λυπήσου το. Ἐχὼ ἀκούσει πῶς ἓνας εἶχε συνηθίσει τὸ σκυλί του νὰἀκολουθῇ χωρὶς φωνὲς τὰ σίματωμένα χνάρια τῶν πληγωμένων ἐλαφίων. Ἀγαπημένε Τριστάνε, τί καλὸ θὰ ἦτον ἂν ἡμπορούσαμε νὰ συνηθίσουμε τὸν Χουσδέντ νὰ μὴ γανγίζῃ»!

Ἐσυλλογίσθη μίαν στιγμὴν, ἐνῶ ὁ Χουσδέντ ἔγλυψε τὰ χέρια τῆς Ἰζόλδης. Ἐπὶ τέλους ἔλαβε οἶκτον καὶ εἶπε:

— Θὰ δοκιμάσω· εἶνε πολὺ σκληρὸ νὰ τὸν σκοτώσω.

Ἀμέσως λοιπὸν ὁ Τριστάνος πηγαίνει νὰ κυνηγήσῃ, εὑρίσκει ἓνα ἐλάφι, τὸ πληγώνει μὲ μία σάϊτιά. Ὁ Χουσδέντ θέλει νὰ τρέξῃ κατόπι του, καὶ φωνάζει τόσο δυνατὰ ποῦ τὸ δάσος ἀντηχεῖ ἀπὸ τὴν φωνὴν του. Ὁ Τριστάνος κάμνει τὸ σκυλί νὰ σιωπήσῃ κυτπώντας το. Ὁ Χουσδέντ σηκώνει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ἀφέντην του, ἐξαφανίζεται, δὲν τολμᾷ πλέον νὰ φωνάξῃ, καὶ διστάζει νὰ τρέξῃ εἰς τὰ ἔχνη τοῦ ἐλαφιοῦ· ὁ Τριστάνος τὸν βάζει ἀπὸ κάτω του, κυτπᾷ τὸ ὑπόδημά του μὲ τὸ ραβδί του ὅπως κάμνουν οἱ κυνηγοὶ ὅταν θέλουν νὰ ἐξεγείρουν τοὺς σκύλλους· εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Χουσδέντ θέλει νὰ φωνάξῃ ἀκόμη καὶ ὁ Τριστάνος τὸν κυτπᾷ πάλιν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόλις ὕστερα ἀπὸ ἓνα μῆνα κατῳρῶσε νὰ μάθῃ τὸν Χουσδέντ νὰνιχνεύῃ χωρὶς γανγίσματα· ὅταν ἡ σάϊτα του ἐπλήγωνε κανένα ζαρκάδι ἢ κανένα ἐλάφι, ὁ Χουσδέντ

χωρὶς καμμίαν φωνὴν ἀκολουθοῦσε τὰ ἔχνη ἐπάνω εἰς τὰ χιόνια, τοὺς πάγους ἢ τὰ χόρτα· ἂν εὑρίσκει τὸ θηρίον κάτω ἀπὸ δένδρα, ἐκόμιζε εἰς τὸν Τριστάνον κλαδιὰ εἰς ἔνδειξιν· ἂν τὸ εὑρίσκει εἰς τὸν κάμπον, ἐσώρευε χόρτα ἐπάνω εἰς τὸ θήραμα κ' ἐγύριζε ν' ἀνέυρῃ τὸν κύριόν του.

Τὸ θέρος ἐπέρασε, καὶ ἦλθε ὁ χειμῶνας. Οἱ δύο ἐρασταὶ ἔζησαν χωμένοι εἰς τὸ κοῖλωμα ἑνὸς βράχου· κ' ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, ἀποξηραμένον ἀπὸ τὸ ψῦχος, κ' ἐπάνω εἰς τοὺς πάγους ἔστρωναν τὴν κοίτην τοὺς μὲ πεθαμένα φύλλα. Μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἔρωτος οὔτε ὁ ἓνας οὔτε ὁ ἄλλος αἰσθάνθησαν τὴν δυστυχίαν τοὺς.

Ὅμως, ὅταν ἦλθε ὁ καλὸς καιρὸς, ὠρῶσαν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα δένδρα τὴν καλύβα τοὺς ἀπὸ πρασινισμένους πάλιν κλάδους. Ὁ Τριστάνος ἤξευρε ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια τὴν τέχνην νὰπομιμῆται τὸ τραγοῦδι τῶν πουλιῶν τοῦ δάσους· ὅταν ἤθελε, ἔκαμνε τὸν σπῖνον, ἢ τὸ ἀηδόνι ἢ ὅποιο ἄλλο πουλί· καί, κάποτε, ἐπάνω εἰς τὰ κλαδιὰ τῆς καλύβας τὰ πουλιὰ ἤρχοντο εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀνάριθμα πουλιὰ μὲ φουσκαμένον τὸν λαιμόν, νὰ ποῦν τὰ τραγοῦδια τοὺς μέσα στὸ φῶς.

Οἱ δύο ἀγαπημένοι δὲν ἔφευγαν πλέον ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ δάσος, διότι κανεὶς ἀπὸ τοὺς βαρῶνους δὲν ἐρριμωκινδύνευε νὰ τοὺς καταδιώξῃ ἐπειδὴ ἤξευραν ὅτι ὁ Τριστάνος θὰ τοὺς ἐκρεμοῦσε ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων.

Μίαν ἡμέραν ὅμως, ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας προδότας, ὁ Γκενελόν, ποῦ ὁ Θεὸς νὰ τὸν τιμωρήσῃ, παρασυρθεὶς ἀπὸ τὸ κυνήγι ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ στὸ Μορουά. Τὸ ἴδιο πρωί, εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δάσους, εἰς τὸ κοῖλωμα ἑνὸς χειμάρρου, ὁ Γκορνεβάλ ἀφοῦ ἀφήρεσε τὴν σέλλαν τοῦ ἀλόγου του, τὸ ἄφησε νὰ βόσκῃ στὸ νέο χορτάρι· ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν καλύβαν ὁ Τριστάνος ἐκρατοῦσε τὴν βασίλισσαν εἰς τὴν ἀγκαλιά του σφιχτὰ κ' ἐκοιμῶντο αὐτὸς κ' ἐκείνη ὕπνον βαθύν.

Ὁ Γκορνεβάλ ἄκουσε θόρυβον ποῦ ἔκαμναν λαγωνικά· μὲ μεγάλην ὁρμὴν ἐρρίφθησαν ἐπάνω σ' ένα ἐλάφι ποῦ ἐρρίφθη εἰς τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου. Μακρὰ, εἰς τὸν κάμπον, ἐφάνη κάποιος κυνηγός· ὁ Γκορνεβάλ τὸν ἀνεγνώρισε· ἦτον ὁ Γκενελόν, ὁ ἀνὴρ ποῦ ὁ αὐθέντης του ἐμισοῦσε περισσότερον ἀπ' ὅλους. Μόνος, χωρὶς σκουτάριον, κυτπώντας τὰ σπηροῦνια εἰς τὰ αἵματωμένα πλευρὰ τοῦ ἀλόγου του καὶ μαστιγώνοντας τὸν λαιμόν του ἔτρεχε. Κρυμ-

μένος ὀπίσω ἀπὸ ἓνα δένδρο ὁ Γκορνεβάλ τὸν παραφυλάττει· ἔρχεται γλίγωρα, θὰ εἶνε ὀλιγώτερο γλίγωρος ὅταν θὰ γυρίσῃ.

Περνᾷ. Ὁ Γκορνεβάλ πηδᾷ ἀπὸ τὴν κρύπτειν του, ἀρπάζει τὸν χαλινὸν καί, ἀναπολῶν τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅλον τὸ κακὸν τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξεν αἴτιος ὁ ἀνὴρ ποῦ αὐτὸς, τὸν κυτπᾷ, τὸν διαμελίζει, καὶ φεύγει ἀποκομίζων κομμένην τὴν κεφαλὴν του.

Ἐκεῖ κάτω, ἐπάνω εἰς τὴν ἀνθισμένην χλόην, ὁ Τριστάνος καὶ ἡ βασίλισσα ἐκοιμῶντο ἀγκαλιασμένοι. Ὁ Γκορνεβάλ ἦλθεν ἀθόρυβα, μὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ σκοτωμένου εἰς τὰ χέρια.

Ὅταν οἱ κυνηγοὶ εὑρῆκαν κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον τὸ σῶμα χωρὶς κεφαλὴν, ἄρχισαν νὰ φεύγουν μὴ γνωρίζοντες ποῦ πηγαίνουν ὡσὰν νὰ τοὺς κατεδίωκεν ὁ Τριστάνος. Ἐφευγαν, ἔφευγαν νὰ σωθοῦν. Ἐκτοτε δὲν ἐξαναῆλθαν νὰ κυνηγήσουν εἰς τὸ δάσος αὐτό.

Διὰ νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ αὐθέντης ὅταν ἐξυπνοῦσε, ὁ Γκορνεβάλ ἐκρέμασε ἀπὸ τὰ μαλλιά τὴν κεφαλὴν εἰς ἓναν πάσαλον τῆς καλύβας· τὰ πράσινα κλαριὰ τὴν ἐπερικύκλωσαν.

Ὁ Τριστάνος ἐξύπνησε καὶ εἶδε μισοκρυμμένην ὀπίσω ἀπὸ τὰ φύλλα τὴν κεφαλὴν νὰ τὸν παρατηρῇ. Ἀνεγνώρισε τὸν Γκενελόν· ὀρῶνεται εἰς τὰ πόδια τρομαγμένος. Ὅμως ὁ διδάσκαλός του τοῦ φωνάζει:

«Πίστευσέ με, εἶνε πεθαμένος. Τὸν ἐσκότωσα μὲ τὸ σπαθὶ αὐτό. Παιδί μου, ἦτον ἐχθρὸς σου!» Καὶ ὁ Τριστάνος ἔγεινε ὅλος χαρὰ· ἐκεῖνος ποῦ ἐμισοῦσε, ὁ Γκενελόν, εἶνε σκοτωμένος.

Τοῦ λοιποῦ, κανεὶς δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του μέσα 'στὸ ἄγριο δάσος· ὁ φόβος φυλάττει τὴν εἴσοδόν του καὶ οἱ δύο ἐρασταὶ εἶνε οἱ κύριοί του. Τότε εἶνε ποῦ ὁ Τριστάνος ἔκαμε τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθνε, ποῦ πάντοτε ἐκτυποῦσε ὅτι ἔβαζε στὸ σημάδι, ἀνθρώπον ἢ θηρίον, εἰς τὸ μέρος ποῦ θὰ ἤθελε.

Μίαν θερινὴν ἡμέραν, τὸν καιρὸν ποῦ θερίζουν, ὀλίγον ὕστερα ἀπὸ τὴν Πεντηκοστήν, ἐνῶ τὰ πουλιὰ ἐτραγουδοῦσαν μὲ τὴν δροσιά, πρὶν ἀκόμη ξημερώσῃ, ὁ Τριστάνος ἐβγήκε ἀπὸ τὴν καλύβα του, ἐξώσθη τὸ σπαθί του, ἐπῆρε τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθνε καὶ μόνος ἐπῆγε νὰ κυνηγήσῃ 'στὸ δάσος. Πρὶν βραδυάσῃ, μίαν μεγάλη κόπωση τὸν κατέλαβε. Ὅχι, ποτέ καμμία ἀγάπη δὲν ἐπληρώθη τόσον ἀκριβὰ.

Ὅταν ὁ Τριστάνος ἐγύρισε ἀπὸ τὸ κυνήγι βαλαντωμένος ἀπὸ τὴν ζέστην, ἐπῆρε τὴν βασίλισσαν εἰς τὴν ἀγκαλιά του:

«Αγαπημένε μου, ποῦ ἦσουν;

— Ἐκυνηγοῦσα ἓνα ἐλάφι καὶ μ' ἐκούρασε ἰδὲς πῶς εἶμαι ἰδρωμένος· θέλω νὰ πέσω νὰ κοιμηθῶ». Κάτω ἀπὸ τὴν καλύβαν τὴν πλεγμένην μὲ πράσινα κλαδιά, στρωμένην μὲ δροσερὰ χορτάρια, ἡ Ἰζόλδη ἐπλάγιασε πρώτη. Ὁ Τριστάνος ἔπесε σιμὰ τῆς καὶ ἀπὶθωσε τὸ σπαθὶ τοῦ γυμνὸ ἀνάμεσα στὰ δύο κορμιά τους. Εὐτυχῶς ποῦ δὲν εἶχαν βγάλει τὰ ροῦχα τους. Ἡ βασίλισσα εἶχε στὸ χέρι τὸ χρυσὸ δακτυλίδι μὲ τὰ ὠραιότατα σμαράγδια ποῦ ὁ βασιλεὺς Μάρκος τῆς εἶχε χαρίσει τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου των. Τὰ δάκτυλά τῆς ἦσαν ἀδυνατισμένα, τόσο ποῦ τὸ δακτυλίδι μάλιστα ἐστέκετο. Ἐκοιμῶντο ἔτσι· τὸ ἓνα χέρι τοῦ Τριστάνου ἦτον περασμένο κάτω ἀπὸ τὸν λαιμὸν τῆς ἀγαπημένης του, τὸ ἄλλο ἐπάνω στὸ ὠραῖο κορμὶ τῆς, σφιγκταγκαλιασμένοι· ὅμως τὰ χεῖλη τῆς βασιλίσσης δὲν ἤγγιζαν τὰ χεῖλη τοῦ Τριστάνου. Οὕτε μιά αὔρας πνοή, οὔτε κίνημα φύλλου. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα μιά ἀκτίνα ἡλίου κατέβαινε στὸ πρόσωπο τῆς Ἰζόλδης ποῦ ἔλαμπε σὰν κρύσταλλο.

Λοιπόν, πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἓνας ἄνθρωπος τοῦ δάσους εὗρεκε μέσα στὸ δάσος ἓνα μέρος ποῦ τὰ χόρτα ἦσαν πατημένα· τὴν προηγούμενην οἱ δύο ἀγαπημένοι εἶχαν κατακλιθῆ ἐκεῖ· ἀκολούθησε τὰ ἴχνη κ' εὗρεκε τὸ μέρος ποῦ ἐκοιμῶντο· τοὺς ἀνεγνώρισε κ' ἔφυγε φοβούμενος μὴν ἐξυπνήσῃ ὁ Τριστάνος. Ἐφυγε κ' ἐπῆγε στὸ Τινταγκέλ δύο λεύγας μακριά, ἀνέβη τὰ σκαλιά τῆς σάλας, κ' εὗρεκε τὸν βασιλέα ἀνάμεσα εἰς τοὺς μαζεμένους βασιλούς του.

«Φίλε, τί συμβαίνει καὶ εἶσαι λαχανιασμένος ἔτσι; Θὰ ἔλεγε κανεὶς πῶς εἶσαι κανένας ὑπερήτης τῶν λαγωνικῶν, ποῦ τρέχει ὀπίσω τους. Θέλεις κ' ἐσὺ νὰ ζητήσης μήπως δικαιοσύνην; Ποιὸς σ' ἐκυνήγησε, ποιὸς σ' ἔδωξε ἀπὸ τὸ δάσος μου»;

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ δάσους ἐπῆρε τὸν βασιλέα κατὰ μέρος καὶ σιγὰ τοῦ εἶπε:

«Εἶδα τὴν βασίλισσαν καὶ τὸν Τριστάνον. Ἐκοιμῶντο, ἐφοβήθηκα».

— Σὲ ποῖο μέρος;

— Σὲ μιά καλύβα τοῦ Μορουά. Κοιμῶνται ἀγκαλιασμένοι. Ἐλα γλίωρα, ἀν θέλῃς νὰ ἐκδικηθῇς.

— Πήγαινε νὰ μὲ περιμένῃς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους, εἰς τὰ πόδια τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ. Μὴν εἰπῇς σὲ κανένα γιὰ ὅτι εἶδες·

θὰ σοῦ δώσω χρυσάφι καὶ ἀσῆμι ὅσο θέλῃς.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς λοιπὸν ἐπῆγε κ' ἐκάθισε στὰ πόδια τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ. Καταραμένος νὰ εἶνε! Ἀλλὰ θ' ἀποθάνῃ αἰσχρὸν θάνατον ὅπως ἡ ἱστορία αὐτὴ θὰ τὸ δείξῃ.

Ὁ βασιλεὺς εἶπε νὰ σελλώσουν τ' ἄλογό του, ἐξώσθη τὸ σπαθὶ του, καὶ χωρὶς καμμιὰ συντροφιὰ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πόλιν. Καλπάζων, μόνος ἐνθυμήθηκε τὴν νύκτα ποῦ ἔπιασε τὸν ἀνεψιὸν του· ποῖαν τρυφερότητα εἶχε δείξει τότε διὰ τὸν Τριστάνον Ἰζόλδη ἡ ὠραία μὲ τὸ φωτεινὸ πρόσωπο! Ἀν τοὺς εὗρε, θὰ τοὺς τιμωρήσῃ διὰ τὸ μέγα ἁμάρτημα· θὰ τοὺς ἐκδικηθῇ, αὐτοὺς ποῦ ἐντροπίασαν... Εἰς τὸν Κόκκινον Σταυρὸν εὗρεκε τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον:

«Προχῶρε· ὁδήγησέ με εὐθύς».

Ἡ μαύρη σκιά τῶν μεγάλων δένδρων τοὺς καλύπτει. Ὁ βασιλεὺς ἀκολουθεῖ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν. Ἐμπιστεύεται στὸ σπαθὶ τοῦ ποῦ ἄλλοτε ἐθανματούργησε. Ἄ! Ἄν ἐξυπνοῦσε ὁ Τριστάνος, ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο, ὁ Θεὸς ξέρει ποιός, θὰ ἔμενε στὸν τόπο! Τέλος ὁ ὁδηγὸς τοῦ λέγει χαμηλοφώνως:

«Βασιλεῦ, πλησιάζομε».

Ἐπῆρε κ' ἔδωσε τὸ ἄλογο ἀπὸ τὰ κλαδιά μιᾶς πράσινης μηλιάς. Ἐπλησίασαν καὶ ἔξαφνα εἰς ἓνα ξέφωτο τοῦ δάσους εἶδαν τὴν καλύβα. Ὁ βασιλεὺς ἀποβάλλει τὸν χρυσοπάρυφον μανδύαν του, καὶ τὸ ὠραῖο σῶμα του φαντάζει στὸ φῶς. Σῦρει τὸ σπαθὶ τοῦ ἔξω ἀπὸ τὴν θήκην καὶ συλλογίζεται καταβάθρα ὅτι καλλίτερα νὰποθάνῃ παρὰ νὰ μὴ τοὺς σκοτώσῃ. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ δάσους τὸν ἀκολουθοῦσε· τοῦ νεύει νὰ γυρίσῃ ὀπίσω.

Χώνεται μόνος τοῦ κάτω ἀπὸ τὴν καλύβα μὲ τὸ γυμνὸ τοῦ σπαθὶ καὶ τὸ κραδαίνει... Ἄ! θὰ τοὺς κτυπήσῃ! Ὅμως παρατηρεῖ ὅτι τὰ στόματά των δὲν ἐγγίθουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο καὶ ὅτι ἓνα γυμνὸ σπαθὶ χωρίζει τὰ κορμιά των:

«Θεέ! εἶπε, τί βλέπω! πρέπει νὰ τοὺς σκοτώσω; Τόσον καιρὸν τώρα ποῦ ζοῦν εἰς αὐτὸ τὸ δάσος, ἀν ἀγαποῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον τρελλά, θὰ ἦτον αὐτὸ τὸ σπαθὶ νὰ τοὺς χωρίζῃ; Καὶ ὁ καθεὶς δὲν ἠξέρει τάχα ὅτι ἓνα σπαθὶ γυμνὸ, ποῦ χωρίζει δύο σῶματα, εἶνε ὡσὰν ἄγρυπνος φύλαξ τῆς ἀγνότητος; Ἄν ἀγαποῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον μὲ τρελλὸν ἔρωτα, θ' ἀνεπαύοντο τόσον ἀγνὰ τώρα; Ὁχι, δὲν θὰ τοὺς σκοτώσω· θὰ ἦτον μεγάλο κρίμα νὰ τοὺς σκοτώσω· καὶ

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΟΓΡΙΝΟΣ

Τρεῖς ἡμέρας ἔπειτα, καθὼς ὁ Τριστάνος ἐκυνηγοῦσε ἓνα πληγωμένο ἐλάφι, ἡ νύκτα ἦλθε, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ δάσος ἄρχισε νὰ σκέπτεται:

«Ὁχι, δὲν εἶνε ἀπὸ φόβον ποῦ μᾶς ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς. Ἐπῆρε τὸ σπαθὶ μου, ἐκοιμώμουν, ἤμουν εἰς τὴν διάθεσίν του, ἤμποροῦσε νὰ κτυπήσῃ. Γιατί νὰ ζητήσῃ βοήθειαν; Γιὰ νὰ μὲ πιάσῃ ζωντανόν; Ἄν ἤθελε αὐτό, γιατί, ἀφοῦ μὲ ἀφώπλισε, νὰ μ' ἀφήσῃ τὸ σπαθὶ του; Ἄ! Σὲ ἀνεγνώρισα, πατέρα· ὄχι ἀπὸ φόβον, ἀλλὰ ἀπὸ εὐγένειαν ψυχῆς καὶ ἀπὸ οἶκτον ἠθέλησες νὰ μᾶς συγχωρήσῃς. Νὰ μᾶς συγχωρήσῃς; Ποιὸς λοιπὸν θὰ ἤμποροῦσε χωρὶς ἐντροπὴν νὰ συγχωρήσῃ ἓνα τέτοιο αἰσχος; Ὁχι, δὲν ἐσυγχώρησε, ἀλλὰ ἐνόησε. Ἐκατάλαβε ὅτι στὴ φωτιά, στὸ πῆδημα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, παντοῦ ὁ Θεὸς μᾶς ἔλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἐθυμήθηκε τὸ παιδί ποῦ ἄλλοτε ἔπαιζε τὴν ἀρπὰν εἰς τὰ πόδια του, καὶ τὴν γῆν μου τοῦ Λουνοᾶ ποῦ ἐγκατέλειπα πρὸς χάριν του, καὶ τὸν Μορχόλ καὶ τὸ αἷμα ποῦ ἔχρυσά νὰ σώσω τὴν τιμὴν του. Ἐθυμήθηκε ὅτι δὲν ἀνεγνώρισα τὸ ἄδικόν μου, ὅτι μάταια ἐζήτησα νὰ δικασθῶ, ἢ νὰ πολεμήσω, καὶ ἡ εὐγένεια τῆς καρδίας του τὸν ἔκαμε νὰ καταλάβῃ τὰ πράγματα ποῦ ὁλόγυρά του οἱ ἄνθρωποι δὲν καταλαβαίνουν· ὄχι ὅτι ξέρει οὔτε μπορεῖ ποτὲ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀγάπης μας· ἀλλ' ἀμφιβάλλει, ἐλπίζει, αἰσθάνεται ὅτι δὲν λέγω ψέματα, ἐπιθυμεῖ νὰποδεῖξω ὅτι ἔχω δίκαιον κατόπιν κρίσεως. Ἄ! ὠραῖε θεῖε, νὰ νικήσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς μάχην τοὺς ἀντιπάλους μου, νὰ εἰρηνεύσω, νὰ ἐνδυθῶ τὸν ἀλυσσιδωτὸν θώρακα καὶ νὰ βάλῃ τὴν περικεφαλαίαν γιὰ σένα!... Τί ἐσκέφθηκα; θὰ ἔπαιρνε ξανά τὴν Ἰζόλδην· θὰ τοῦ τὴν παρέδιδά; Γιατί δὲν μ' ἔσφαξε καλλίτερα καθὼς ἐκοιμώμουν; Ἄλλοτε, ὅταν μὲ κατεδίωκε, μποροῦσα νὰ τὸν μισῶ καὶ νὰ τὸν λησμονῶ· εἶχε ἀφήσῃ τὴν Ἰζόλδην εἰς τοὺς λεπρούς· δὲν ἦτον πλέον ἰδική του, ἦτον ἰδική μου. Ἰδοὺ ποῦ μὲ τὴν εὐσπλαχνίαν του ἐξύπνησε τὴν ἀγάπην μου κ' ἐπανέκτησε τὴν Ἰζόλδην. Τὴν βασίλισσαν; Ἦτον βασίλισσα κοντὰ του καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ δάσος ζῇ σὰν σκλάβος. Τί ἔκαμα τὴν νεότητά της; Ἀντὶ γιὰ τοὺς θαλάμους τοὺς μεταξοντυμένους τῆς δίνω τὸ ἄγριον αὐτὸ δάσος· μιά καλύβα ἀντικαθιστᾷ τις ὠραῖες κορυτίνες· καὶ πρὸς χάριν μου ἀκολουθεῖ τὸν κα-

ἂν ἐξυπνοῦσα αὐτὸν ποῦ κοιμᾶται ἐδῶ, κ' ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο μας ἔπεφτε νεκρός, θὰ μιλοῦσαν πολλὴν καιρὸν γι' αὐτὸ καὶ γιὰ ἐντροπὴν μας. Ἀλλὰ θὰ κάμω ὥστε μόνις ἐξυπνήσουν, νὰ καταλάβουν ὅτι τοὺς εὗρεκα νὰ κοιμῶνται μαζί, ὅτι δὲν ἠθέλησα τὸν θάνατόν τους, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς ἐλυπήθη».

Ὁ ἥλιος διασχίζων τὴν καλύβα ἐφλόγιζε τὴν ξανθὴν ὄψιν τῆς Ἰζόλδης· ὁ βασιλεὺς ἐπῆρε τὰ γάντια τοῦ τὰ πολύτιμα: «Εἶνε αὐτή, ἐσυλλογίζετο, ποῦ ἄλλοτε μοῦ τὰ ἔφερε ἀπὸ τὴν Ἰρλανδίαν!...» Τὰ ἐτοποθέτησε μετὰ τῶν φύλλων ποῦ ἐσκέπαζαν τὴν καλύβα εἰς τὴν τρύπαν ποῦ ἄφηνε νὰ κατεβαίνει τὸ φῶς ἔως εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἰζόλδης· ἔπειτα ἀπέσυρε σιγὰ τὸ δακτυλίδι μὲ τίς σμαραγδόπετρες ποῦ εἶχε δώσει ἄλλοτε εἰς τὴν βασίλισσαν· ἄλλοτε θὰ ἐχρειάζετο κάποιος κόπος νὰ τῆς περάσῃς τὸ δακτυλίδι στὸ χέρι· τώρα τὰ δάκτυλά τῆς ἦσαν τόσο ἀδύνατα, ποῦ τὸ δακτυλίδι ἐβγήκε χωρὶς καμμιάν προσπάθειαν· εἰς τὴν θέσιν του, ὁ βασιλεὺς ἔβαλε τὸ δακτυλίδι ποῦ ἡ Ἰζόλδη ἄλλοτε τοῦ εἶχε χαρίσει. Ἐπειτα ἐπῆρε τὸ σπαθὶ ποῦ ἐχώριζε τοὺς δύο ἀγαπημένους, ἐκείνο — τὸ ἀνεγνώρισε — ποῦ εἶχε τσακισθῇ εἰς τὸ κρανίον τοῦ Μορχόλ· ἔβαλε τὸ ἰδικό του εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν, ἐβγήκε ἀπὸ τὴν καλύβα, ἐκαβαλίκεψε καὶ εἶπε εἰς ἐκείνον ποῦ τὸν εἶχε ὁδηγήσει ἐκεῖ:

«Φύγε τώρα καὶ σῶσε τὸ κορμὶ σου, ἂν ἡμπορῇς»!

Λοιπόν, ἡ Ἰζόλδη εἶδε ἓνα ὄνειρον καθὼς ἐκοιμάτο· ἦτον κάτω ἀπὸ μίαν πλουσίαν σκηνὴν εἰς τὸ μέσον ἑνὸς μεγάλου δάσους. Δύο λεοντάρια ἐμάλωναν γύρω τῆς ποῖο νὰ τὴν κάμῃ ἰδική του... Ἀφῆσε φωνὴν κ' ἐξύπνησε· τὰ γάντια ἔπεσαν εἰς τὸ στῆθος της. Εἰς τὴν φωνὴν τῆς ὁ Τριστάνος ἐσηκώθη ὀρθός, ἠθέλησε νὰ πάρῃ τὸ σπαθὶ του καὶ ἀνεγνώρισε τὸ σπαθὶ τοῦ βασιλέως. Καὶ ἡ βασίλισσα εἶδε στὸ χέρι τῆς τὸ δακτυλίδι τοῦ Μάρκου. Ἐφώναξε:

«Δυστυχία μας! ὁ βασιλεὺς μᾶς εὗρεκε.

— Ναί, εἶπεν ὁ Τριστάνος, ἐπῆρε τὸ σπαθὶ μου· ἦτον μονάχος, ἐφοβήθη· ἐπῆγε νὰ ζητήσῃ ἐνίσχυσιν· θὰ ξαναέλθῃ, καὶ θὰ διατάξῃ νὰ μᾶς καύσουν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. Ἄς φύγωμε!...»

Καὶ συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν Γκορνεβάλ ἐφυγαν πρὸς τὴν χώραν τῶν Γάλλων εἰς τὰς ἐσχατίας τοῦ δάσους τοῦ Μορουά. Τί βάσανα τοὺς ἔκαμε νὰ ὑποφέρουν ἡ ἀγάπη!

κὸν αὐτὸν δρόμον. Παρακαλῶ τὸν Ὑψιστον Θεὸν νὰ μὲ συγχωρήσῃ καὶ νὰποδώσῃ τὴν Ἰζόλδην εἰς τὸν βασιλέα Μάρκον. Δὲν εἶνε γυναικα του, δὲν τὴν ἐνυμφεύθη σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τῆς Ρώμης, ἐνώπιον ὅλων τῶν πλουσίων ἀνθρώπων τῆς χώρας του»;

Ὁ Τριστάνος στηρίζεται ἐπάνω στὸ τόξον του καὶ θρηνεῖ ἐπὶ πολλὴν ὥραν μέσα εἰς τὴν νύκτα.

Μέσα εἰς τὴν πυκνάδα τῶν βάτων ποῦ τοὺς ἐχρησίμευε γιὰ κρεβάτι, Ἰζόλδη ἢ ξανθὴ ἐπερίμενε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Τριστάνου. Εἰς τὴν λάμπιν μιᾶς ἀκτίνης τοῦ φεγγαριοῦ βλέπει νὰ λάμπῃ στὸ δάκτυλό της τὸ χρυσὸ δακτυλίδι ποῦ ὁ Μάρκος εἶχε ἀπιθώσει. Ἐσυλλογίσθη:

«Ἐκεῖνος ποῦ μὲ τόσο εὐγενικὴ εὐχαρίστησι ἔδωκε τὸ χρυσὸ αὐτὸ δακτυλίδι, δὲν εἶνε ἐκεῖνος ποῦ ὠργισμένος μὲ παρέδιδε στοὺς λεπρούς; ὅχι εἶνε ὁ αὐθέντης ὁ καλὸς ποῦ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐρχομοῦ μου εἰς τὴν χώραν του μὲ ἐδέχθη καὶ μὲ ἐπροστάτευσε. Πῶς ἀγαποῦσε τὸν Τριστάνον! Ἀλλὰ ἦλθα, καὶ τί ἔκαμα; Ὁ Τριστάνος δὲν ἔπρεπε νὰ ζῇ στὸ παλάτι τοῦ βασιλέως μὲ ἑκατὸ νέους εὐγενεῖς ποῦ τὸν ὑπηρετοῦσαν γιὰ νὰ γείνουν ἱππότες; Δὲν ὤφειλε τρέχοντας ἀνάμεσα ἀπὸ αὐλὰς καὶ βαρωνίας νὰ ζητήσῃ τύχην; Ἀλλὰ πρὸς χάριν μου λησμονεῖ καθεὶς, ἐξόριστος ἀπὸ τὴν αὐλήν, μέσα σ' αὐτὸ τὸ δάσος περνώντας μιὰ τέτοια ζωή...»

Ἦκουσε τότε ἐπάνω εἰς τὰ πεθαμένα κλαδιά καὶ φύλλα νὰ πλησιάζῃ τὸ βῆμα τοῦ Τριστάνου. Ἐπῆγε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ, ὅπως ἐσυνήθιζε, νὰ πάρῃ τ' ἄρματα του. Τοῦ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χεῖρ τὸ τόξον ποῦ δὲν ἐλάθνευε καὶ τὰ βέλη του, καὶ τὸν ἀπῆλλαξε ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σπαθιοῦ.

«Ἀγαπημένη μου, λέγει ὁ Τριστάνος, εἶνε τὸ σπαθὶ τοῦ βασιλέως Μάρκου. Ἐπρεπε νὰ μᾶς σφάξῃ, καὶ μᾶς ἐλυπήθῃ».

Ἡ Ἰζόλδη παίρνει τὸ σπαθὶ καὶ τὸ φιλεῖ. Ὁ Τριστάνος βλέπει ὅτι κλαίει.

«Ἀγαπημένη μου, λέγει, ἂν ἡμποροῦσα νὰ κάμω συμφωνίαν μὲ τὸν βασιλέα Μάρκον! ἂν ἐδέχετο νὰ ὑποστηρίξω πολεμώντας ὅτι ποτὲ δὲν σ'ἀγάπησα ἀμαρτωλὴν ἀγάπην οὔτε μὲ λόγια οὔτε μὲ πράξεις, κάθε ἱππότης ποῦ θὰ τολμοῦσε νὰ πῇ τὸ ἐναντίον θὰ μεῦρισκε ἀντιμέτωπον. Ἐπειτα, ἂν ὁ βασιλεὺς ἤθελε ὑποφέρει νὰ μὲ κρατήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, θὰ τὸν ὑπηρετοῦσα πιστά, ὥσάν πατέρα μου

καὶ κύριόν μου· καὶ ἂν ἐπροτιμοῦσε νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ἐσένα, θὰ ἐπῆγαινα εἰς τὴν Φρίσαν ἢ τὴν Βρεττάνην μὲ τὸν Γκορνεβάλ ὡς μόνον μου σύντροφον. Ἀλλ' ὅπου καὶ ἂν ἐπῆγαινα, θὰ ἔμενα ἰδικὸς σου, βασιλίσσα. Ἰζόλδη, δὲν θὰ ἐσυλλογιζόμουν ποτὲ τὸν χωρισμὸν αὐτόν, ἂν δὲν ἦτον ἡ δυστυχία ποῦ ὑποφέρεις πρὸς χάριν μου, πολλὴν καιρὸν τώρα, τόσο μεγάλη, ὥραία μου, μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐρημιά.

— Τριστάνε, θυμήσου τὸν ἐρημίτην Ὁγρίνον εἰς τὸ κατάλυμά του. Ἄς γυρίσωμε πρὸς αὐτὸν καὶ ἄς ζητήσωμε ἔλεος ἀπὸ τὸν Οὐράνιον βασιλέα, ἀγαπημένε Τριστάνε!»

Ἐξύπνησαν τὸν Γκορνεβάλ· ἡ Ἰζόλδη ἀνέβη ἐπάνω στὰλογο ποῦ ἐκρατοῦσε ὁ Τριστάνος ἀπὸ τὸν χαλινόν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα περνώντας διὰ τελευταίαν φορὰν τὰγαπημένα μέρη, ὁδοιπόρησαν χωρὶς νὰνταλλάξουν λόγον.

Τὸ πρῶτ' ἐξεκοιμήθησαν, ἔπειτα ἔκαμαν δρόμον ἀκόμη ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὸ ἐρημητήριον. Εἰς τὸ κατῶφλι τῆς ἐκκλησίας ὁ Ὁγρίνος ἐδιάβαζε ἓνα βιβλίον. Τοὺς εἶδε, καὶ ἀπὸ μακρὰ τοὺς ἐφώνησε τρυφερά:

«Φίλοι! πῶς ὁ ἔρως σ'ἀς ρίπτει ἀπὸ δυστυχίαν εἰς δυστυχίαν! Πόσον ἀκόμη θὰ διαρκέσῃ ἡ μανία σας αὕτη; Θάαρρος! μετανοήσατε τέλος!»

Ὁ Τριστάνος τοῦ εἶπε:

«Ἄκουσε, πάτερ Ὁγρίνε! Βοήθησέ μας νὰ κάμωμε μίαν συμφωνίαν μὲ τὸν βασιλέα· θὰ τοῦ ἀπέδιδα τὴν βασιλίσσαν. Ἐγώ, θὰ ἔφευγα εἰς τὴν Βρεττάνην ἢ τὴν Φρίσαν· μίαν ἡμέραν, ἂν ὁ βασιλεὺς ἤθελε νὰ μὲ ὑποφέρει σιμά του, θὰ ἐγύριζα καὶ θὰ τὸν ὑπηρετοῦσα ὅπως ἄλλοτε».

Πεσμένη εἰς τὰ πόδια τοῦ ἐρημίτου ἡ Ἰζόλδη εἶπε μὲ συντριβήν:

«Δὲν θὰ ζήσω πλέον ἔτσι. Δὲν λέγω ὅτι μετανοῶ ὅτι ἡγάπησα τὸν Τριστάνον καὶ ὅτι τὸν ἀγαπῶ, ἀκόμη καὶ πάντοτε· ὅμως τὰ σώματά μας τοῦ λοιποῦ θὰ εἶνε χωρισμένα».

Ὁ ἐρημίτης ἔκλαυσε κ' ἐπροσευχήθη: «Θεέ, παντοδύναμε βασιλεῦ! Σὲ εὐχαριστῶ ὅτι μ'ἀφῆκες νὰ ζῶ ἀκόμη ὥστε νὰ ἔλθω εἰς βοήθειαν τῶν δυστυχῶν αὐτῶν!» Τοὺς ἐσυμβούλευσε φρονίμως, ἔπειτα ἐπῆρε μελάνην καὶ περγαμινὴν κ' ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν ὅπου ὁ Τριστάνος ἔκαμε πρότασιν συμφωνίας εἰς τὸν βασιλέα. Ὅταν ἔγραψε ὅλα ὅσα ὁ Τριστάνος τοῦ εἶπε, αὐτὸς τὰ ἐσφράγισε μὲ τὸ δακτυλίδι του.

— Ποιὸς θὰ φέρῃ αὐτὸ τὸ γράμμα; ἤρωτησε ὁ ἐρημίτης.

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Ὅχι, Τριστάνε, δὲν πρέπει νὰ κάμῃς τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν πορείαν· θὰ πάω ἐγώ, γνωρίζω καλὰ τὰ πρόσωπα τοῦ πύργου.

— Ἀφῆσε, καλέ μου πάτερ Ὁγρίνε· ἡ βασιλίσσα θὰ μείνῃ στὸ ἐρημητήριόν σου· μόλις νυκτώσῃ, θὰ φύγω μὲ τὸν σκουτάριόν μου, κ' αὐτὸς θὰ φυλάξῃ τὸ ἄλογό μου».

Ὅταν ἐσκοτείνιασε στὸ δάσος, ὁ Τριστάνος καὶ ὁ Γκορνεβάλ ἐπῆραν τὸν δρόμον. Εἰς τὰς πύλας τοῦ Τινταγκέλ, τὸν ἀφῆσε. Ἐπάνω εἰς τὰ τεῖχη οἱ σκοποὶ ἐφυσούσαν τὶς τρομπες των. Ἐπεσε μέσα εἰς τὴν τάφρον κ' ἐπέρασε τὴν πόλιν μὲ κίνδυνον τοῦ σώματός του. Ἐπέρασε ὅπως ἄλλοτε τοὺς μυτεροὺς πασσάλους τοῦ ἀμπελώνος, εἶδε πάλιν τὴν πηγὴν καὶ τὸ μεγάλο

πεῦκο κ' ἐπλησίασε εἰς τὸ παράθυρον ὀπίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ βασιλεὺς ἐκοιμᾶτο. Τὸν ἐκάλεσε σιγά. Ὁ Μάρκος ἐξύπνησε.

«Ποῖος εἶσε ἐσύ, ποῦ εἰςτέτοιαν ὥραν με κάλεῖς; Ἀυθέντα, εἶμαι ὁ Τριστάνος, σοῦ φέρνω ἓνα γράμμα· τὸ ἀφίνω ἐδῶ εἰς τὶς γοῦλλες τοῦ παραθύρου σου. Κρέμασε τὴν ἀπάντησίν σου εἰς τὸ κλαδί τοῦ Κόκκινου Σταυροῦ.

— Γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὥραϊε ἀνέψιέ, περίμενέ με!»

Ὁρμησε εἰς τὸ κατῶφλι καὶ τρεῖς φορὰς ἐφώνησε μέσα εἰς τὴν νύκτα:

«Τριστάνε! Τριστάνε! Τριστάνε! παιδί μου». Ἀλλ' ὁ Τριστάνος εἶχε φύγει. Εὐρῆκε τὸν Γκορνεβάλ, καὶ μ' ἓνα ἐλαφρὸ πήδημα ἀνέβη στὴ σέλλα τοῦ ἀλόγου του.

«Τρελλέ! εἶπε ὁ Γκορνεβάλ, σπεῦσε, ἄς φύγωμε ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμον.

[Ἀκολουθεῖ]

Μετάφρ. Α. Κ.

JOSEPH BÉDIER

Η ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὁ κ. Φωκίων Νέγρης ὠμίλησε τελευταίως εἰς τὸν «Παρνασσόν» περὶ τῆς ἐξάρσεως καὶ προελάσεως τῶν ὀρέων ἐν Ἑλλάδι ἥτοι περὶ γεωλογικοῦ φαινομένου, ὅπερ πρὸ ὀλίγων μόνις ἔτων παρατηρήθη ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὅπερ ὁ κ. Νέγρης σοφῶς ἐμελέτησε καὶ ἐξηκρίβωσεν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Στερεᾷ Ἑλλάδι. Τρεῖς ἀνακοινώσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ δελτίῳ αὐτῆς τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἐνεστώτος, παρέχουσι τὰς ἐπιστημονικὰς ἐξακριβώσεις, τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐπὶ τοῦ φαινομένου τῆς ἐξάρσεως καὶ προελάσεως ἑλληνικῶν ὀρέων, ἡ δὲ γενομένη ἐν τῷ Παρνασσῷ ὁμίλια του ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν ἐπεξηγήσιν καὶ ἐπὶ τὸ προσιωτέρον ἀνάπτυξιν τῶν ἀνακοινώσεων ἐκείνων. Τὸ γεωλογικὸν φαινόμενον—ἀληθῶς ἐν τῶν ἐκπληκτικωτέρων καὶ δυνάμενον ν' ἀποβῇ ἀφετηρία νέων ἀπόψεων καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ πλανήτου καὶ διὰ τὴν ἐξήγησιν ἐξακολουθούντων γεωλογικῶν συμβάντων, ἐν οἷς καὶ τὰ σεισμικὰ—συνίσταται εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι ὅρη τινὰ προχωροῦσι (μετακινῶνται) ἐπὶ ἐδάφους μέντος σχετικῶς ἀκινήτου καὶ ἐπικαλύπτουσιν αὐτό, προκαλοῦντα ἔξαρσιν ἐδαφικὴν. Τοῦτο δὲ δεικνύται ἐκ τοῦ ὅτι στρώματα παλαιότερας

γεωλογικῆς ἐποχῆς εὐρίσκονται κείμενα ἄνωθεν στρωμάτων νεωτέρας ἐποχῆς καὶ δὴ αὐτοτελῇ ἥτοι ἄνευ γεωλογικῆς συνεχείας πρὸς τὰ κάτωθεν αὐτῶν.

Διάσημοι γεωλόγοι, οὓς ἀναφέρει ἐν τῇ ὁμίλιᾳ τοῦ κ. Νέγρης, ἐβεβαίωσαν τὴν τοιαύτην προέλασιν τῶν ὀρέων εἰς τὰς Ἀλπεις, εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, εἰς τὰ Πυρηναιὰ καὶ ἀλλαχοῦ. Ταύτην δ' ἐπίσης διὰ σοφῆς ἐρεῖνης ἀνεκάλυψεν ὁ κ. Νέγρης συμβάσαν ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ τῶν ὀρέων τῆς Στερεᾶς πρὸς τὴν Πελοπόννησον. Γάλλοι γεωλόγοι, ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Νέγρης ἐν τῇ ὁμίλιᾳ του, ἀκολουθήσαντες τὴν ἐκστρατείαν τοῦ στρατηγοῦ Maison, εἶχον διακρίνει σαφῶς τὴν αὐτοτέλειαν σειρᾶς στρωμάτων ὁμοιομόρφων, καλυπτούσης τὸ πλεῖστον τῆς Πελοποννήσου καὶ γάλλος ἐπίσης γεωλόγος ἀνεῦρε παρόμοια στρώματα ἐν Κρήτῃ, συνεπέρανε δὲ ὅτι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ τὰ στρώματα τῶν λιθογραφικῶν τιτανολίθων δυνατόν νὰ καλύπτωσι παλαιότερας ἐποχῆς διαστρώσεις.

Τὰ στρώματα ταῦτα παρακολουθήσας ὁ κ. Νέγρης ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι τοῦ Ὠλένου καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, παρετήρησεν ὅτι καθήνται ἐπὶ τῶν κάτωθεν αὐτῶν διαστρώσεων ἀνεξαρτήτως οὕτως εἰπεῖν πρὸς αὐτὰς καὶ κατὰ σχηματισμὸν διαφορετικόν, ποῦ μὲν ἀφίνοντα

χάσματα, ποῦ δὲ παρουσιάζοντα ἴχνη κολοσσιαίας πίεσεως. Θέλων ν' ἀνέυρη πόθεν ἐπῆλθον, ἐξηρεύνησε τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, ὅπου ἀνεκάλυψε παρὰ τὸ Γαλαξειδίον καὶ ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ Ἑλικῶνος τὰ αὐτὰ στρώματα, ἀλλ' εἰς τὴν τακτικὴν ἐκεῖ ἀλληλουχίαν αὐτῶν. Παραλείποντες τὰς εἰδικὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρατηρήσεις, σημειοῦμεν τὴν ἐπιστημονικῶς φωτεινὴν ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου, τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Νέγρη.

«Ὑπὸ τὰς πλευρικὰς πιέσεις, τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ψύξεως τῆς γῆς, ὁ φλοιὸς αὐτῆς πτυχοῦται καὶ σχηματίζονται ὀφρύες πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐκεῖ μὲν ὁ Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἑλικῶν, ἐδῶ δὲ ὁ Χελμός καὶ ἡ Ζίρια. Ἀλλὰ τὰ πλαστικώτερα μέρη τοῦ φλοιοῦ (καὶ ταῦτα εἶναι τὰ στρώματα τῶν παλαιῶν βαθέων πυθμένων τῆς θαλάσσης) ἐξογκοῦνται εὐκολώτερον καὶ ἀπωθοῦνται πρὸς τὰ γειτονικά μέρη, τὰ ὀλιγώτερον ἀντέχοντα. Τοιαῦτα μέρη ἦσαν τὰ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπωθουμένη ἐκ βορρᾶ προήλαιεν ἡ ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μάζα, ἐπικαλύπτουσα — ὡς παμμέγεθες γήινον κύμα — πάντα τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου, ὅπου δὲν προὔπηρχεν ἐμπόδιον. — Ἡ προέλασις αὕτη ἐγένετο ἐπὶ στρωμάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν λεγομένην μέσην ἡώκαινον ἐποχὴν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ κ. Νέγρης, καὶ συνεπῶς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβη. — Ἀφ' ἐτέρου τὰ προελάσαντα πρὸς τὴν Πελοπόννησον γήινα στρώματα βεβαιοῦνται ὅτι ἀφορμῶντο ἀπὸ τὸν Ἑλικῶνα καὶ τὸν Παρνασσόν, ὅντα παλαιοκρητιδικὰ καὶ νεοκρητιδικὰ ἤτοι παλαιότερας ἐποχῆς, ἴσως δὲ καὶ τριαδικὰ. Ὁμοίως ἐποχῆς φαινόμενον καὶ ἀναλόγον σχηματισμοῦ γεωλογικοῦ εἶναι ἡ ἐν Πυρηναίοις παρατηρηθεῖσα ἔξαρσις.

Ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι συνέβη καὶ τὸ ἐξῆς αξιοσημείωτον ἀποτέλεσμα τῆς προελάσεως. Ἐνῶ ἀπωθεῖτο ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ ἡ προελαύνουσα μάζα, ἡ Πελοπόννησος συνεπίεζε τῆς προελάσεως προσήγγιζε πρὸς τὴν Στερεάν, ἡ δὲ προσέγγις αὕτη ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Νέγρη εἰς 100 χιλιόμετρα.

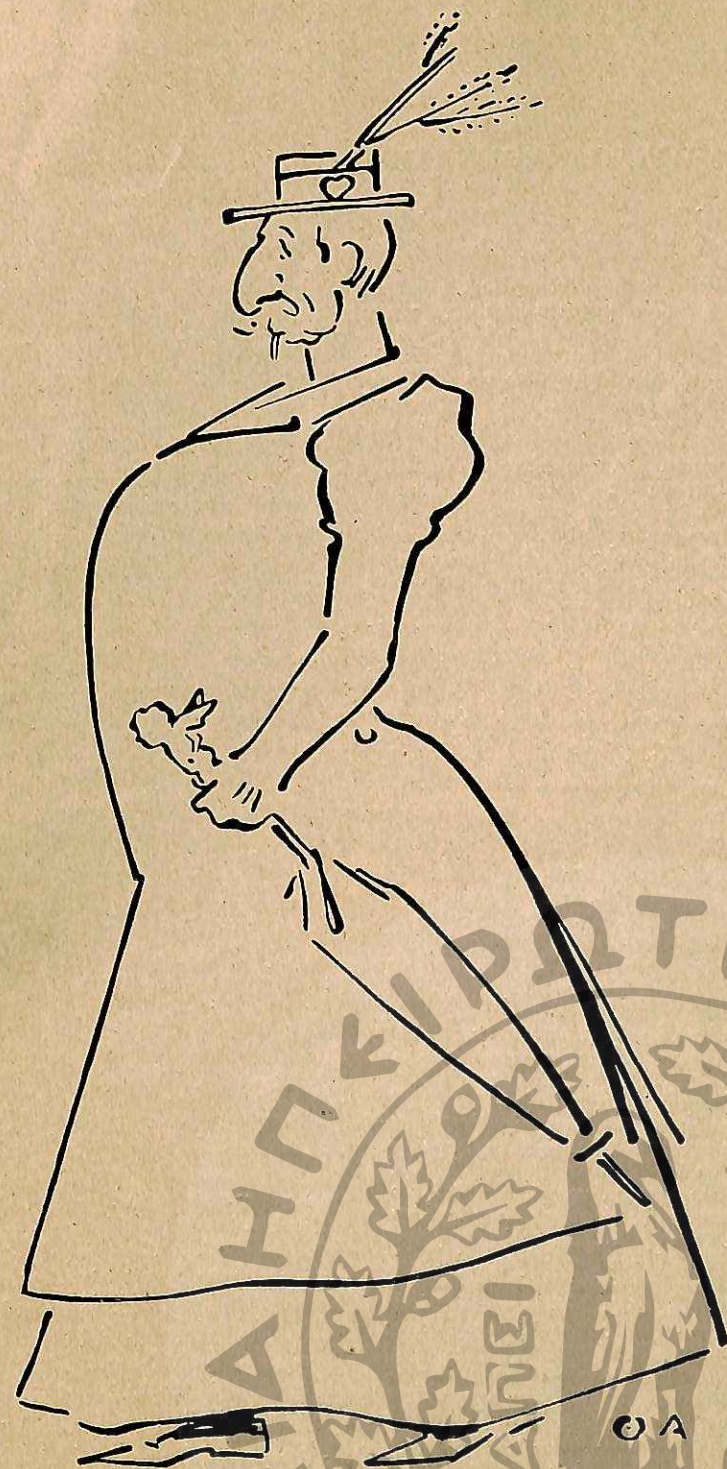
Τέλος αἱ δύο ὀροσειραὶ ἡ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἡ τῆς Στερεᾶς, συσφίγγουσαι ὥσει δύο σιαγόνες τὰς μεταξὺ αὐτῶν μαλακώτερας μάζας, προσήγγισαν ἀλλήλας μέχρις οὗ αἱ πλευρικαὶ ἐκ τῆς προσεγγίσεώς των πιέσεις ἔφθασαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, ὅποτε τὰ κυρτωθέντα ἐκ τῆς πίεσεως μέρη ἐθραύσθησαν καὶ

τὰ ἐξ αὐτῶν συντρίμματα κατεκρημνίσθησαν. Τοῦτο φαίνεται ἐν Τριφυλίᾳ καὶ Πυλίᾳ, καθὼς καὶ παρὰ τὸν Κορινθιακόν, τὰ κροκαλοπαγῇ τοῦ ὁποίου ὀφείλονται εἰς ὁμοίαν αἰτίαν, ἀλλὰ κατὰ μεταγενεστέραν ἐποχὴν. Ἐπίσης ἀποτέλεσμα κατεκρημνίσεως εἶναι καὶ τὰ κροκαλοπαγῇ τῶν Μετεώρων ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κατακρήμνισιν ταύτην καὶ συνεπῶς τὴν χαλάρωσιν τοῦ φλοιοῦ, ἡ προέλασις τῶν ὀρέων ἐξακολουθεῖ, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πίεσις προκαλεῖ τὴν ἔξαρσιν τῶν καταβυθισθέντων. Οὕτω δὲ τὰ κροκαλοπαγῇ τῆς Τριφυλίας καὶ Πυλίας, εὐρισκόμενα τὸ πρῶτον ἐν τῇ θαλάσῃ, ἔπειτα βαθμηδὸν ἀνυψοῦνται, σχηματίζονται δὲ οὕτω αἱ ἐκ κροκαλοπαγῶν ὀροσειραὶ, φέρουσαι τὰ ἴχνη τῆς θαλασσίας προελεύσεώς των, ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν Στερεᾷ (Πίνδος). Ἡ ἔξαρσις αὕτη, κληθεῖσα ὑπὸ τῆς γεωλογίας Πινδική, ἔληξε κατὰ τὸ τέλος τῆς μειοκαίνου ἐποχῆς. Καὶ ταύτην ὁμως ἀκολουθοῦσι νέαι καταβυθίσεις, συνεπεία τῶν ὁποίων ἐχωρίσθη πάλιν ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὴν Στερεάν διὰ θαλασσίας ἐκτάσεως πλατυτέρας τοῦ σημερινοῦ κόλπου. Αἱ καταβυθίσεις αὗται, συμβᾶσαι κατὰ τὴν λεγομένην Σαρματικὴν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Ποντικὴν ἐποχὴν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων ζωϊκῶν λειψάνων εἰς τὰς σχηματισθείσας ὑπ' αὐτῶν διαστρώσεις, παρατηροῦνται κυρίως εἰς τὰς Ἀνατολικὰς τῆς Μεσογείου χώρας, ἐξ οὗ καὶ Ἀνατολικαὶ (levantines) ὀνομάσθησαν.

Πάλιν ἐν τούτοις πιεζόμενα διὰ τῆς προελάσεως τῶν ὀρέων τὰ βυθισθέντα μέρη ἀνυψοῦνται, ἐνοῦται δὲ οὕτως ἐκ νέου ἡ Πελοπόννησος μετὰ τὴν Στερεάν, καὶ πάλιν τὰς νέας ἔξαρσεις ἐπακολουθοῦσι καταβυθίσεις καὶ καταποντισμοί, αἱ μεγαλοπρεπέστεραι καὶ τρομερώτεραι, ὡς αἱ τῆς Ἀτλαντίδος, Αἰγαίδος καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ, ἀλλαχοῦ δὲ αἱ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ αἱ τῆς Νεκρᾶς. Νέα ἐπῆλθεν ἔξαρσις ἐν Ἑλλάδι, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Νέγρης ὀνόμασεν ἔξαρσιν Ταινάρου, ἐκεῖ παρατηρήσας αὐτήν, καὶ νέαι σύσφιγξις τοῦ φλοιοῦ προκαλέσασα ἀνύψωσιν τοῦ πυθμένου τῆς θαλάσσης καὶ οὕτω νέον κατακλυσμὸν τῶν παραλίων. Οἱ κατακλυσμοὶ οὗτοι καὶ αἱ καταβυθίσεις εἶναι πρόσφατοι, καὶ εὐρισκόμεθα — συμπεραίνει ὁ κ. Νέγρης — εἰς τὴν ἀρχὴν νέας ἔξαρσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ χιλιάδας ὀλοκλήρους αἰώνων πρὶν ἐπέλθωσι νέαι καταβυθίσεις καὶ καταποντισμοὶ ὀλοκλήρων αἰώνων.

Ζ. ΠΑΔΟΣ



Ἡ ΕΥΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ — ΥΠΟ Θ. ΑΝΝΙΝΟΥ

τιώτην εις τὸν στρατόν, τὸ νομοσχέδιον τῆς Εὐρείας Περιφερείας, μολονότι ἐπροκάλεσε θύελλαν συζητήσεων δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων τῶν νομοθετικῶν μέτρων ποὺ εἰμφοροῦν νὰ μᾶς σώσουν ἀπὸ τὸν κατήφορον ποὺ ἐπὶ ἡμᾶς. Οἱ διάφοροι ἐπιφανεῖς ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, δημιουργοὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, εἶχον τὸν ἡρωισμόν νὰ τὴν ἀναπαράστησιν ἐνώπιον μας. Εἶνε οἰκτρά. Κάτι περισσότερο ἀκόμη ἀφοῦ διερχόμεθα τὴν πονηρὰν ἐποχὴν τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας. Ὅπως τότε εἰς τὴν Ῥώμην ἡ πολιτικὴ εἶχε καταστῆ τὸ σχολεῖον τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς διαφθορᾶς, τὸ ἴδιον συμβαίνει σήμερα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὐδεμία διαφορὰ. Οἱ ἐκλογεῖς ἐπώλυνον τότε τὰς ψήφους των, καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι μετῆρχοντο πᾶν μέσον ὅπως διαθέσουν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἐπιβληθῶν. Οἱ ἐκλογεῖς σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν κάμνουν διαφορετικά. Οἱ ἐκλεγόμενοι ἐπίσης.

Ἐν τούτοις τὸ νομοσχέδιον τῆς Εὐρείας Περιφερείας ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐψηφίσθη κοινῶν τῶν βουλευτῶν μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως βελτιώσῃ τὴν οἰκτράν αὐτὴν κατάστασιν. Ὅπως παρακολύσῃ καὶ τὴν ἐξάπλωσιν αὐτῆς τῆς ἐκλογικῆς διαφθορᾶς. Παραδεχόμεθα ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἀγαθός. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀρκεῖ, ἀφοῦ τ' ἀποτελέσματα θὰ εἶνε ἐπίσης δυσάρεστα ὅπως καὶ πρότερον. Μεταβολὴ καμμία εἰς τὸ ἐκλογικὸν καθεστὸς δὲν θὰ ἐπέλθῃ. Οἱ ἐκλογεῖς ἀπὸ τὴν Χάρυβδι τῆς ἐπαρχικῆς περιφερείας θὰ πέσουν εἰς τὴν Σκύλλαν τῆς Νομαρχιακῆς. Αὐτὸ τοῦλάχιστον ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅστις ἐδήλωσε σαφῶς ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ δὲν θὰ ἐπέλθῃ τελεία βελτίωσις εἰς τὴν κατάστασιν ἀλλὰ μερικὴ. Μὲ ἄλλους λόγους τὸ φάρμακον αὐτὸ δὲν θεραπεύει ριζικῶς τὴν ἐκλογικὴν φυματίωσιν διότι δὲν εἶνε μεθοδικὸν καὶ ἐπιστημονικόν ἀλλὰ κομπογιαννικόν. Ἡ φυματίωσις ὅμως αὕτη ἥτις ἀνάγεται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν ἡδύνατο νὰ θεραπευθῇ ἀν εὐκαιρίας οἱ ἐκλεγόμενοι τὸ ἐπεθύμουν. Ἀπὸ τὸ χεῖρ των ἐξαρτᾶται ἡ βελτίωσις τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ἡ βελτίωσις αὕτη προϋποθέτει ἀλτρουισμόν, καὶ τοιαῦτα αἰσθήματα μεγάλοκαρδα δὲν ἔχουν οἱ Ἕλληνες πολιτεύμενοι.

Τοιαῦτα σκέψεις καὶ μέριμναι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν ἀπασχολήσασαι τὴν Κυβέρνησιν ἡμῶν οὐδὲν αὐτὴν ὅπως εὐστοχώτερον ἐργασθῇ διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα καὶ ἰδίως τὸ Ῥωμουνικόν. Ἡ δημοσιευθεῖσα Λευκὴ Βίβλος ὡς βόμβα ἐπεσεν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. Τὰ ἐν αὐτῇ ἐγγράφα ἐδείξαν τὴν γυναικότητα παρ' ἡμῖν ὠρισμένης πολιτικῆς ὡς πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Οἱ διάφοροι ὑπουργοὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κάμνουν ὅχι ὅ,τι πρέπει ἀλλ' ὅ,τι τοὺς κατέρβη.

Ἀρκεῖ νὰ εἶνε ἀντίθετον ἐκείνου τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ πρῶτος συνάδελφός των, ἔστω καὶ ἂν ἦτο ὠφέλιμον. Νομίζομεν ὅτι αὕτη εἶνε ἡ περίπτωσις τοῦ νῦν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὸ Ῥωμουνικόν ζήτημα. Ἄν ἡκολούθῃ τὴν πολιτικὴν τοῦ προκατόχου του, πρὸ πολλοῦ τὸ ζήτημα θὰ εἶχε λυθῇ καὶ δὲν θὰ ἐξέθετεν οὔτε τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς πατρίδος του εἰς τὰς ἀνηκούστους ἐπιθέσεις τῆς Ῥωμουνικῆς πολιτικῆς. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἐκ καλῆς πίστεως παρεστῆθη εἰς ὑποσχέσεις περὶ φιλικῆς μεσολαβήσεως ἐκ μέρους τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ' ἡ καλὴ πίστις εἰς τὴν διπλωματίαν δὲν εἶνε γνώμων βαθυτάτης ἐπιγνώσεως τῶν πραγμάτων. Δεικνύει ἐπιτολαιότητα καὶ ἔλλειψιν ἀντιλήψεως.

Καὶ ἡ παρέλκυσις αὕτη τοῦ Ῥωμουνικοῦ ζητήματος μέχρι σήμερον, ὅπου φαίνεται νὰ ἔλαβεν ἐπὶ τέλους μίαν λύσιν, ἀπέδειξε μίαν φορὰν ἐπὶ πλέον πόσον νοθεύονται αἱ ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις. Ἡ νοθεύσις των μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους Ἑλληνισμοῦ φθάνει μέχρις ἐγκλήματος. Διότι κάμνουν χρῆσιν τῶν αὐτῶν μέσων τὰ ὅποια μεταχει-

ρίζονται καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν. Ἡ αὕτη ρουφετολογικὴ διάθεσις εἰς τὸ ἐξωτερικόν ὅπως καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Καὶ πάντοτε ἡμίμετρα καὶ μισημένα λόγια. Τίποτε τὸ ἀκέραιον καὶ εὐκαρινές. Καὶ τὸ οὐσιαστικώτερον, τίποτε τὸ ἐθνικόν. Διότι δὲν εἶνε ἐθνικὸν ὅπου σπαταλῶμεν πολὺ τιμὸν καιρὸν περὶ τὰ μικρὰ καὶ ἐπουσιώδη ἀσχολούμενοι, καὶ ἀφίνομεν ἔρμαιον τῆς τύχης των τὰ σπουδαῖα καὶ οὐσιώδη. Εἶνε δὲ κατ' ἐξοχὴν σημαντικὸν νὰ μὴ ἀντιπροσωπευόμεθα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὰ Βαλκάνια — ἐκτὸς ἐξαιρέσεων πάντοτε — μὲ προξενικοὺς ὑπαλλήλους μὴ βλέποντας πέραν τῆς μύτης των καὶ μὴ ἔχοντας ἄλλον σκοπὸν παρὰ πῶς νὰ ξεκοκαλίσουν τὸν ἰσχνὸν μισθὸν των, νὰ γίνονται δὲ πάντοτε ἀφορμὴ παρρηγήσεων εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς ὅπου ἀπεστάλησαν νὰ ἐργασθῶν.

ΚΗΦΙΣΣΟΣ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

[Ὁ συνεργάτης μας κ. Πέτρος Ζητουνιάτης ἠθέλησε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Παναθηναίων» μερικὰς φυσιογνωμίας ἀπὸ τὴν Βουλὴν. ἤρξατο μὲ τοὺς νέους καὶ ὅχι μὲ τοὺς γηραιούς ἐπιφανεῖς. Διότι φρονεῖ — καὶ εἶνε ἡ γνώμη ὅλων μας — ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι νέοι εἶνε ἐκείνοι ποὺ μᾶς δίδουν τὰς περισσότερας ὑποσχέσεις ὅτι θ' ἀντιδράσουν εἰς τὴν παρούσαν δυσάρεστον πολιτικὴν κατάστασιν, καὶ φυσικὰ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῶν εἰς τὸν δύσκολον ἀγῶνα ποὺ ἀνέλαβον].



Νικόλαος Στράτος

Τὸν βουλευτὴν Βάλτου κ. Στράτον πρὶν τὸν ἴδω ἀγορεύοντα εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τῆς εὐρείας περιφερείας, τὸν ἐγνώριζα ἀπὸ τὸς στήλας τοῦ «Σκρίπ». Εἶχε δημοσιεύσει ἄλλοτε μακρὰν μελέτην περὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν σχέσει πρὸς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὕτη ἡ μελέτη τοῦ ποῦ εἶχε κάμει ἐντύπωσιν. Μερικὰ του ἄλλαι ἀγορεύσεις εἰς τὴν Βουλὴν πέρουσι περὶ Διοικητικῆς διαρρύσεως ὡς καὶ ἡ περὶ Ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν, δημοσιευθεῖσαι εἰς τὰς ἐφημερίδας τότε, εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν μου διὰ τὸν πλούτον τῶν ἐπιχειρημάτων του. Διὰ τὴν ἀγόρευσίν του μάλιστα περὶ διοικητικῆς διαρρύσεως, ὁ γηραιὸς Δηλιγιάννης τὸν ἐπήνεσε εὐκαρινῶς καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς.

Ἐκτοτε εἶχα τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀκούσω τὸν νεαρὸν βουλευτὴν Βάλτου ἀγορεύοντα. Ἡ εὐκαιρία αὕτη μοῦ ἐδόθη προχθές. Ἐχάρηκα πολὺ ὅπου ἔκαμνα τὴν γνω-

ριμίαν του μακρόθεν διότι δὲν τὸν ἐγνώριζα οὔτε ἐξ ὄψεως. Εἶνε συμπαθέστατος νέος καὶ ὁμιλοῦσε μὲ χάριν καὶ πειστικότητα. Ἡ φωνὴ του εἶχε ἕνα τόνον ἀνθρώπου κατ' ἐξοχὴν εὐαισθητοῦ. Ἐνὸς ὁργανισμοῦ κατεχομένου ἀπὸ ἰσχυρὰν συγκίνησιν. Ἐν τούτοις ὁ τόνος αὐτοῦ εἶχε ἕνα θέλητρον.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ἐγὼ θὰ τὸν ἤθελα περισσότερο ψυχραῖμον. Ἡ ιδιότης ὅμως αὕτη τῆς ψυχῆς ἔρχεται μὲ τὸν καιρὸν. Ἡ μάθησις τοῦ κ. Στράτου, δταν συνδυασθῇ μὲ τὴν ψυχραιμίαν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ τὸν φέρουν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ἀλλως τε γνωρίζει καλύτερα νὰ καλύπτῃ τὰ ἐλαττώματα του. Ἀπόδειξις ἡ φυσιογνωμία του. Ὅταν τὸν ἰδῇ κανεὶς πλαγίως, ἡ μύτη του φαίνεται ἀέτιος. Φροντίζει ὅμως νὰ δεικνύῃ ὀλόκληρον τὸ πρόσωπόν του. Τότε τὸ ἐλαττωματικὸν αὐτοῦ χάνεται. Ὅπως εἰς τὴν παρατεθειμένην φωτογραφίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐφωτογραφήθη κατὰ πρόσωπον.

Κατὰ τὰ ἄλλα εἶνε θαυμάσιος ἄνθρωπος, ὅπως μοῦ λέγουν. Ἐχει ὥρατον χαρακτήρα, καὶ ἡ ψυχὴ του ἐνθουσιᾷ δι' ὅ,τι εἶνε καλὸν καὶ ὠφέλιμον. Τὰς ζηλευτὰς αὐτὰς ιδιότητας τὰς βλέπει κανεὶς ἀπλωμένας ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπον του, ποῦ συνδυάζει τὸ τραχὺ τοῦ Ἀχαρνᾶνος μὲ τὸ ἀπαλὸν τοῦ εὐγενικοῦ ἀνθρώπου. Τοῦ νέου ποῦ ἕνα δυνατόν ἰδανικὸν δὲν τὸν ἀφίνει ἥσυχον. Ὁ κ. Στράτος ἔχει πολλὰ προτερήματα διὰ νὰ μεγαλοεργήσῃ.



Ἀγαμέμνων Σάλλης

ἸΔΟΥ ἕνας νέος ποῦ ἐγεννήθη ὑπὸ αἴσιον ἀστερισμόν. Ἡ ζωὴ του ὀλόκληρος εἶνε γεμάτη ἀπὸ φῶς. Κατοικεῖ εἰς ἕνα σπίτι ποῦ ὅλοι σπεύδουν νὰ τὸ ἴδουν μόλις φθάσουν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ποῖος δὲν γνωρίζει τὸ «Ἰλίου Μέλαιθρον»; Ἐν τούτοις δὲν ἔχει οὐδεμίαν συγγένειαν μὲ τὸν ἀρχαῖον Πρίαμον καὶ μολονότι ὀνομάζεται Ἀγαμέμνων δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Τρωαδῆτος ἡρώος διὰ τοῦ Δουρεῖου ἵππου.

Τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκαμε πρὸ διετίας νομίζω. Διεδέχθη εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς ἐπαρχίας Ἀγυῖας τὸν ἀποθανόντα γαμβρόν του Λέοντα Μελάν. Ἡ διαδοχὴ αὕτη τῆς ἀντιπροσωπείας δὲν ἐγένετο ἀπὸ ματαιοδοξίαν. Ἐνεκλείεν ἕνα σκοπὸν εὐγενῆ. Ἐπεθύμει νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του. Τὸν σκοπὸν τοῦ αὐτοῦ τὸν γνωρίζω

ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Μοῦ τὸν εἶχε ἐκμυστηρευθῇ ἕνα μαγευτικὸν δειλινὸν παρὰ τὴν ὄχθιν τοῦ Σηκουάνα. Συνωμιλοῦσαμεν περὶ φιλολογίας καὶ ἐπιστήμης, καὶ σιγὰ - σιγὰ κατελήξαμεν εἰς τὴν πολιτικὴν. Καὶ ἐνῷ ὁ μεγαλοπρεπὴς ποταμὸς σιωπηλὸς κυλοῦσε τὰ πλούσια νερά του, ὁ κ. Σάλλης μοῦ ἐπιθύριζε τὰ πολιτικά του ὄνειρα. Ὁμολογᾷ ὅτι τὴν αἰσθάνετο αὐτὴν τὴν πολιτικὴν ἐν Ἑλλάδι πολὺ διαφορετικὰ. Ὅχι ὅπως τὴν ἐννοοῦν σήμερον οἱ Ἕλληνες πολιτεύμενοι. Τὴν ἤθελε ἀγνὴν καὶ ἀνοιγομένην εἰς μεγάλους ὁρίζοντας. Ἄν τὴν θέλῃ καὶ τώρα ἔτσι, ὅπως τότε, αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω.

Εἰς τὴν Βουλὴν δὲν ἀνεμίχθη ἀκόμη εἰς μεγάλας συζητήσεις. Ἀκούει τοὺς ῥήτορας καὶ ἀναλύνει εἰς τὴν χοάνην τοῦ χημικοῦ — διότι εἶνε προλύτης τῆς χημείας — τοὺς λόγους των. Ἐνεκα τούτου παρακολουθεῖ τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς μὲ θορυσευτικὴν εὐλάβειαν. Ἐπειτα, ὡς λέγουν, πηγαίνει καὶ μελετᾷ. Ἐχει ὅλα τὰ προσόντα, διανοητικά καὶ ὁλικά, διὰ νὰ τὸ κάμῃ αὐτό. Καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸ θὰ συμβαίνει ἀφοῦ εἶνε τὸσον ἐνήμερος ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων. Κοσμογυρισμένος, πολὺ γλωσσος καὶ μὲ δεξιότητα τὴν ἀντιλήψιν, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ διακριθῇ εἰς τὸ κοινὸν βούλιον. Ἐκτὸς ἂν ὁ ἔρως του πρὸς τὴν ἐπιστήμην τὸν σύρῃ δέσμιον ἀπὸ τὰ ὀλοξάνθη μαλλάρια του καὶ πάλιν εἰς τὸ χημικὸν ἐργαστήριόν του. Ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἄλλοτε κατεγίνετο νὰ κάμῃ κονιάκ, ἀπὸ ἄλλας ποῦ δὲν λέγονται.

Ἰωάννης Δ. Παλλης

Τὸν κ. Ἰωάννην Πάλλη τὸν ἐνθυμοῦμαι ὅταν ἀκόμη ἦτο ἕνα χοντροπαλὸ παιδάκι. Ἐκτοτε ἐπέεσαν πολλὰ χρόνια. Ὅταν μοῦ τὸν ἐδείξαν εἰς τὴν Βουλὴν, ἐξεπλάγην. Πάντοτε εὐρωστός καὶ μὲ ὠμούς ἡρακλείους, ἀλλ' ὅχι τὸσον τεράστιος ὅπως πρὸ δεκαετίας. Ἐκ τοῦ πλησίον δὲν τὸν γνωρίζω. Ἐνας συνάδελφος μοῦ ὅμως εἰς τὸν ὁποῖον τρέφω ἀπειρον ἐκτίμησιν μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ κ. Πάλλης εἶνε ἐξαιρετικὴ φύσις. Ὡς ἄνθρωπος, ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς χαρακτήρ. Ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸ δὲν τῆς ἀντιλήψεως καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μελέτην. Ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ ὁρμητικόν. Αὐτὸ εἶνε εὐχάριστον. Τὰ νεῦρα εἰς τὴν πολιτικὴν δὲν ἔχουν θέσιν.

Οἱ συνάδελφοι του ἐν δικηγορίᾳ τὸν θεωροῦν ὡς δυνατόν νομικόν. Δὲν εἶνε καθόλου παραδοξὸν αὐτό. Ὁ βουλευτὴς Μεγαρίδος εἶνε γόνος μεγάλων νομοδιδασκάλων καὶ «τὸ μῆλο δὲν εἶνε δυνατόν παρὰ νὰ πέσῃ κάτω ἀπὸ τὴν μηλιά» κατὰ τὴν λαϊκὴν παροιμίαν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον μοῦ φαίνεται, μολονότι νεώτατος, εἶχε γίνῃ σκέψις ἄλλοτε νὰ σταλῇ καὶ ὡς δικαστὴς εἰς τὰ μικτὰ δικαστήρια τῆς Αἰγύπτου.

Εἰς τὴν Βουλὴν ἀκόμη δὲν ὁμίλησε. Κάθηται εἰς τὴν πτέρυγα τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀκούει μόνον. Θὰ ἦτο νοστιμὸν ἂν ἐκάθητο εἰς τὴν κυβερνητικὴν! Ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του φαίνεται ἄνθρωπος αὐστηροῦ χαρακτήρος καὶ ἀρχῶν. Ἀλλὰ γελαστός πάντοτε. Μ' ἕνα τέτοιο χαμογελο μάλιστα ἠρηγνῇ νὰ δώσῃ καὶ τὴν φωτογραφίαν του εἰς τὰ «Παναθηναία». Διότι «κατ' ἀρχὴν» δὲν τοῦ ἀρέσει νὰ δημοσιεύεται ἡ φυσιογνωμία του. Τὸν πιστεύομεν εὐκαρινῶς καὶ σεβόμεθα τὴν ἰδιοτροπίαν του. Ἐκτὸς ἂν τὸ κάμνῃ ἀπὸ φόβον ἐπειδὴ νομίζει τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀσχημον.

Τώρα θέλετε καὶ ἕνα ἰδιαίτερον χαρακτηριστικόν τοῦ ἀκόμη; Σὰς τὸ λέγω. Βεβαίως δὲν εἶνε ἀποκαλύψις. Ὁ κ. Πάλλης τρέφει ἀληθινὸν ἔρωτα πρὸς τὰ ὅπλα. Ἐρωτα τὸν ὁποῖον ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν θεῖον του Χρῆστον Πάλλη. Ἄν εἶνε δεινὸς ὁπλομάχος ὅμως, δὲν τὸ εἰσέχω. Ἀπλούστατα διότι δὲν μοῦ ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ μονομαχήσω μαζί του.

Ὁ Ἰάκωβος Λεοπάρδης ἐγεννήθη τὸ ἔτος ἀκριβῶς ἕκοντα κατὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Διονύσιος Σολωμός (1798). Μεταξὺ τῶν ποιητῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὀλίγοι εἶνε ποῦ ὑφίστανται ἀκινδύνως τὴν σύγκρισιν πρὸς τὸν ἄπλου, λιτὸν καὶ ἀπαισιόδοξον Λεοπάρδην. Οἱ διάλογοί του τὸν θέτουν μαζὶ μὲ τοὺς κλασσικοὺς συγφεῖς. Αἱ δὲ Ἑλληνιστικά του σπουδαὶ καθὼς καὶ αἱ μελέται ἐπὶ τῶν Ἰταλῶν κλασικῶν, κυρίως τοῦ Πετράρχα, τὸν ἀναδεικνύουν φιλόλογον καὶ ἐρμηνευτὴν δοκιμώτατον.

Ἡ μελέτη πού τοῦ ἀφιερώνει εἰς τὸ ἐν λόγῳ περι-
οδικὸν ὁ κ. Ἰωάννης Rabizzani, σημειώνει τὰς ἐπι-
ροάς του Πετράρχα ἐπὶ τῆς Λεοπαρδικῆς ποιήσεως καί
τῆς ἐν γένει ἐξελέξεως του ταλάντου τοῦ Λεοπάρδη.
Τὰ πρῶτα, πατριωτικὰ ποιήματα τοῦ Λεοπάρδη καθὼς
καὶ τὰ ἐθνικὰ ἔχουν τ' ἀντίστοιχα εἰς τὰς πετραρ-
χικὰς ὁδὰς. Ἀλλ' ὁ πετραρχικὸς ἰδανισμὸς — ἕνας
χριστιανικὸς ἰδανισμὸς — εἶνε οὐσῶς διὰφορος ἀπὸ
τὸν Λεοπαρδικὸν ἰδανισμὸν, ἕναν ἰδανισμὸν ἀπαισιό-
δοξον μὴ ἱκανοποιούμενον καὶ ἀπιστον. «Ὁ ἰδεαλι-
σμὸς τοῦ Λεοπάρδη, λέγει ὁ κ. Rabizzani, εἶνε κα-
θαρὰ δημιουργία τοῦ πνεύματός του, τὸ ὅποιον δὲν
πιστεύει εἰς ἄλλον κόσμον. Ἡ ζωὴ εἶν' ἕνα ὄνειρον,
μία ὄνειροφαντασία τῆς νεανικῆς ἡλικίας ἰδιαίτερας
ὁ θάνατος εἶνε ἡ πραγματικότης, ἡ ἀλήθεια πού δια-
λύει κάθε ὄρκον καὶ χωρίζει παντοτείνᾳ. Διὰ τὸν Δάν-
την, ἡ γῆνὴ ζωὴ εἶνε ἡ vallis lacrymarum τῆς Ἐκ-
κλησίας, ἔξορία ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ δίκαιοι ἀποθνή-
σκοντες πετοῦν εἰς τὴν αἰώνιαν πατρίδα τῶν οὐρανῶν».

ΕΙΣ τὸν Καλλιτεχνικὸν Σύλογον τοῦ Μονάχου ἐξε-
τέθησαν τελευταίως ἔργα καὶ σπουδαὶ τοῦ Γύζη.
Ἰδοὺ τὶ γράφει περὶ τοῦ Ἑλλήνος ζωγράφου Γερμα-
νὸς κριτικὸς.

«Ὅτο φρίσις διανυγής, διάπυρος, καὶ ψυχὴ καλλιτεχνική, γεμάτῃ ἀπὸ λαμπρὰ ὄνειρα, ἀπὸ σχέδια τολμηρὰ, με αἰσθήματα φυλῆς εὐγενούς. Κυττάξετε τὰ δύο σχεδιάσματα δεξιᾷ, πλησίον τῆς ἐστίας Μία ἐσωτερικὴ φωτιά, εἰς τὰ σκίτια αὐτά, τόσον διαφορετικὴ κατὰ τὸ θέμα, συντῇκει αὐτὰ εἰς ἁρμονίαν χρωμάτων. Ἀρμονία χρωμάτων τὰ διαπνέει ὅλα μὲ χάριν. ἡρέμα συνηρασμένη ἐκ παραδόξων τόνων, ποῦ φαίνεται ὅτι ἠντλήθησαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν μεσημβρινῶν ἀστῶν. Κανεῖς Γερμανός, κανεῖς Γάλλος δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐξεύρῃ τὴν μουσικὴν αὐτὴν κλίμακα Εἰς τὰ ἔργα του καταφαίνεται ὅλος ἰδιάζουσα ἀντίληψις χρωμάτων καὶ οὐδικῆς.

Καταφαίνεται ὁ «Ἕλληγ».

ΕΙΣ τὴν Ὀλλανδίαν ἐφέτος πρόκειται νὰ ἐορτασθῇ ἡ τριακοσιετηρὶς τοῦ ζωγράφου Πέμπραντ. Ὅπως γράφει ὁ κ. Tristan Leclère εἰς ἓνα περιοδικόν, ἡ κωριαρχοῦσα ἰδιότης τῶν ἔργων τοῦ Πέμπραντ εἶνε ἡ *λάμνη*. Ἰδιότης ἡ ὁποία ὁδηγεῖ κάποτε εἰς τὸ ἐλάττωμα. Εἶτε πρόκειται περὶ τοῦ Ἰακώβ εὐλογοῦντος τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ, εἶτε περὶ τῆς Ἰουδαίας μνηστῆς εἶτε διὰ τὴν αὐτοκρατοροποιαν τοῦ 1655, ἢ τοῦ πορτραίτου τῆς γηραιᾶς δουκίσσης δὲ Δεβονσιρ, ἡ λάμνη πού φωτίζει τὰ πρόσωπα εἶνε ἐκείνη πού τὰ μεταμορφώνει τελείως. Βιβλία περὶ τοῦ Πέμπραντ ἐσχάτως ἐκδοθέντα εἶνε αἱ μονογραφίαι τοῦ Αἰμίλιου Λεραίρι ν, τοῦ Βέλγων ποιητοῦ, καὶ τοῦ Αἰμίλιου Μισέλ.

ΕΙΣ τὴν Revue de l' art ancien et moderne δημοσιεύεται ἄρθρον «ἡ νεότης τοῦ Ἑννεο» τοῦ ἀλσατοῦ ζωγράφου τοῦ ὁποῖον εἰκόνας ἦλθαν ἄλλοτε ταξιδεύουσαι, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἴδου ἀποσπά-

σματα μιᾶς ἐπιστολῆς του· «Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Ῥαφαὴλ εἶνε κατιτί θαυμαστόν, καὶ μὲ ὅσα ἂν λέγονται ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐξωγραφήθη ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ αὐτόν, υπερβάλλει ὅλους τοὺς ἄλλους ζωγράφους. Αἱ σκιαὶ εἶναι ἐν τούτοις παραπολι μαῦραι ὅπως καὶ τὸ βάθος· τοῦτο δὲν ἐξηγείται μὲ τόσον ζωηρὰ χρώματα. Τοιουτοτρόπως ὁ πίναξ αὐτός τοῦ Ῥαφαήλ, θαυμαστός ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν κεφαλῶν, τὴν στερεότητά τοῦ σχεδίου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῇν, εἶνε ψευδὴς ἀναφορικῶς πρὸς τὰ χρώματα καὶ στερεεῖται ἐπομένως ποιήσεως. Τὸ χρῶμα τῶν Stanze εἶνε πολὺ ἀληθινώτερον· ἰσοφαρίζει κάποτε μὲ τὸν Τιτσιανόν...

« Ἄν μοῦ εἰδίδετο νὰ ἐκλέξω, θὰ ἔπαιρνα μίαν εἰκόνα τοῦ Κορρεγίου πρὸ παντός, σχέδια τοῦ Ῥαφαήλ, καὶ θὰ ᾔθελα τὸ πορτραῖτό μου καμωμένο ἀπὸ τὸν Βελάσκες Ὅσον ὁ Κορρέγιος ἀγαπᾷ τὴν γλυκύτητα ὅπως καὶ ὁ Λεονάρδος δὲ Βίντσι, ἐταί καὶ ὁ Βελάσκες ἀγαπᾷ τὴν λάμψιν. Δὲν ἀποφενῶναι ἀκόμη νὰ καμῶ νὰ λάμπω ὁ ἰδρὼς ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπόν. Ὁ Λεονάρδος δὲ Βίντσι βράζει τὰ δυνατὰ του νὰ ἀποφυγῇ καθετὶ τοῦ λάμπει ἐπὶ τῆς σαρκός· θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἐξωγράφισε διὰ μέσου τοῦ ἰδρὸς πέπλον. Ὁ Κορρέγιος μὲ τὰς ἰδίας ἀρετὰς εἶνε πολὺ περισσότερον χρωματιστὴς καὶ μάλιστα χρωμοτιστὴς μὲ εὐγένειαν ».

ΕΙΣ τὰ θερινὰ θέατρα τῶν Ἀθηνῶν προστίθεται καὶ νέον θέατρον, *Πολυθέαμα* εἰς τὸν κήπον τοῦ Ὁδείου Λόττνερ. Τὴν διευθύνουσιν καὶ ἐκμετάλλουσιν τοῦ θεάτρον τούτου ἔχει ὁ κ. Γερ. Βῆκος, εἰς τὸν ὁποῖον παρεχώρησεν αὐτὸ ὁ μουσικὸς Σύλλογος «Ἀπόλων». Καθ' ὅλην τὴν θερινὴν περίοδον θὰ παιχθοῦν νέα ἑλληνικὰ ἔργα τῶν κ. Ζ. Ἀριστομ. Προβελεγγίου, Ἀγγ. Τανάγρα, Γερ. Βῆκου, Παύλου Νιρβάνου, Νικ. Δάσκαρη κλπ. Ἐπίσης θ' ἀπαγγέλλωνται ποιήματα ἑλλήνων καὶ ξένων ποιητῶν, συγκριφῆναι. Μετὰ τοῦ δράματος θὰ συνδυασθῇ ὡς μουσικὴ καὶ τὸ ὄμα. Θὰ ψάλλωνται δωδία καὶ χορικά ἄσματα ὑπὸ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἐκ μαθητῶν τοῦ Ὁδείου. Λόττνερ. Ἰδιαίτεραι ἀναμνηστικαὶ ἐσπερίδες θὰ δοθοῦν ἔργων τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτου, τοῦ Παράσχου, Βασιλείδου, Παπαρρηγοπούλου, Κορομηλά, Καμπύση. Ἡ ἑναρξὺς τὴν 10 Ἰουνίου.

Ὁ ὕμνηγος τῆς Γενικῆς Χημείας κ. Γεώργιος Θ. Ματθαίουπουλος, ἀπὸ τοὺς σοφωτέρους νέους ἐπιστήμονας, μᾶς δίδει ἐνα βιβλιαράκι, ἄξιον πολλῆς προσοχῆς. «*Διὰ περὶ τῆς Ὑλῆς Θεωρίαι· Ἄτομα, Ἰόντα, Πεκτριόντα*» ἔινε τὸ ἐναρκτήριον, εἰς τὴν καθέδραν τῆς Γενικῆς Χημείας, μάθημα τοῦ νεαροῦ ὕμνηγτοῦ. Ἡ κριτικὴ ἱστορία τῶν περὶ τῆς ὕλης θεωριῶν, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων θεολογικῶν καὶ ποιητικῶν ἀντιλήψεων μέχρι τῶν ἐρευνῶν τῶν ἡμερῶν μας, ἓνα θέμα τόσον εὐρύ, διὰ τὰ περιληφθῆ με τὸσον ἀριτιότητα, μεστότητα, ἀκριβείαν καὶ μέθοδον, εἰς τὰς ἐξῆντα σελίδας τῆς μελέτης τοῦ κ. Ματθαίουπουλου, προϋποθέτει καὶ προσαιτεῖ εὐρυτάτην γνῶσιν ὅλων τῶν συναφῶν ζητημάτων, φωτισμένην ἐκτίμωσιν τῶν ἰδεῶν, ἀκριβολόγων διάκρισιν τῶν λεπτομερειῶν. Ἄνευ τῶν ἐφοδίων αὐτῶν κάθε ἀπόπειρα συνοψίσεως τόσον εὐρυτάτων θεμάτων τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, μεταπίπτει εἰς αἰμέθοδον, ἄνισον καὶ χαῶδες σύμψυγμα, λαβύρινθον εἰς τὸν ὅποιον κανένας μίτος Ἀριάνης δὲν εἶνε ἱκανὸς νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἀναγνώστην. Εἰς τὰς ὀλίγας σελίδας τοῦ κ. Ματθαίουπουλου—μῖα ἀρετὴ τῶν σοφῶν βιβλίων—ὁ μᾶλλον ἀνίδεος ἀναγνώστης ἥμπορεῖ ἀκόπως νὰ παρακολουθήσῃ τὴν μακρὰν ἐξέλιξιν τῶν περὶ τῆς Ὑλῆς θεωριῶν, θεωριῶν αἱ ὁποῖαι ἀπασχόλησαν

τὴν ἀνθρωπινὴν σκέψιν ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς ἐκδηλώσεων καὶ αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, διὰ τῆς μελέτης τῶν καθοδικῶν ἀκτίνων καὶ τῶν αὐγολόβων σωματίων, προσέβαλον τὴν φαινομένην αὐτῶν μορφήν, τείνουσαι εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν μεγαλειτέρων φυσικῶν προβλημάτων. Καὶ ὅμως, ὡς παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς, περατῶν τὴν σύντομον καὶ μεσητὴν αὐτὴν ἀνασκόπῃσιν τῶν περὶ Ὑλῆς θεωριῶν, ἡ τελευταία λέξις τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶνε ἡ μὴ ἐπικύρωσις τῆς ἀτομικῆς θεωρίας τοῦ Δημοκρίτου καὶ μὴ ἀκόμη δόξα τῶν ἑλλήνων δαιμονίων, ἀνακηρυσσόμενη ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἐργατῶν μιάς ἐπιστήμης, ἡ ὁποία ἐγεννήθη αἰῶνας ὁλοκλήρους μετὰ τὸν Ἑλληνισμὸν φιλόσοφον. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ματθαίου τοῦ ἀναδεικνύει ἕνα νέον ἐπιστήμονα, μὲ γενικὸν πνεῦμα καὶ φιλοσοφικὴν ἰδιοσυγκρασίαν, ἀρετὰς ποῦ συναντῶμεν δυστυχῶς πολὺ σπανίως εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτῆν τῶν στενῶν εἰδικότητων.

ΜΕΤΑ την «Στενογυρίαν του Έγκεφάλου» ὁ κ. Μιλτιάδης Οικονομάκης, νευρολόγος καὶ ἐπιμε-
λετὴς τῆς Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς
τοῦ «Αἰγινεῖου», ἐγκαινιάσας τὸ ἐπιστημονικόν του
στάδιον μετ' ἐργασίας τοῦ κλάδου του, ἀξίας ἰδιαίτης
προσοχῆς, δημοσιεύει ἀξιοσημείωτον συμβολὴν εἰς τὴν
κλινικὴν σπουδὴν τῆς Πρωτογόνου Ἀνοίας («Ἡ Πρω-
τόγονος Ἀνοία - Κλινικὴ περιγραφὴ ἐν συνοδείᾳ ἰδίων
παρατηρήσεων»).

Ἡ σπουδὴ τῶν νευρικῶν καὶ φρενητικῶν νοσημάτων, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἤρχισε νὰ καλλιεργητῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ δὲ πανεπιστημιακὴ καθέδρα τοῦ σχετικοῦ κλάδου δὲν ἀριθμεῖται πολλῶν ἐτῶν βίον. Ἐκτοσε κάποια κίνησις, ἀξία προσοχῆς, ἀρχίζει περὶ τοῦ νεωτάτου καὶ εὐσεβέστερου αὐτοῦ κλάδου τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν. Εἰς τὴν κίνησιν αὐτὴν ἀραιότατα ἐμφανίζονται κλινικαὶ σπουδαίαι, ἀξία προσοχῆς, ὅπως ἡ τοῦ κ. Οἰκονομάκη. Καὶ ὁμως ἀπὸ τῆς φρενολογικῆς κλινικῆς τοῦ Δορομάκη, ἀπὸ τῆς νεοσύστατου κλινικῆς τοῦ Αἰγινκαϊτείου, ἀπὸ τῆς ἰδιοκτητικῆς κλινικῆς τοῦ κ. Βλαβιατείου καὶ ἀπὸ τῆς ἰδιοκτητικῆς κλινικῆς ἐργασίας τοῦ δικαιουτοῦ νάναμειν κανεὶς κλινικὰς ἐργασίας εἰς ἁπλως εὐρυτέραν κλίμακα, χωρὶς νὰ παρίδῃ ὅτι ἐπαρουσιάσθῃ μέχρι τοῦδε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Κατσαράν, Γιαννίρη, Βλαβιανόν, Μιταυτοῦ καὶ Οἰκονομάκη.

Ἡ «Πρωτογονος Ἀνοια» τοῦ ἁ. Οὐλορηλίου, ἡ
 ρέχουσα πλήρη περιγραφὴν τῆς φρενιτικῆς, ἥτις
 μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, διὰ τὸν ἐργασίῳ τοῦ
 Kroeplin συνεκροτήθη εἰς αὐτὸν μὲν κλινικὴν ὄντο-
 τητά, ἐκ σωρείας νοσηρῶν καταστάσεων, αἱτινες σή-
 μερον χαρακτηρίζονται ὡς ἅπλαι μορφαὶ τῆς Πρω-
 τογόνου Ἀνοίας, εἰσάγει μεθοδικῶς τὸν ἀναγνώστην
 εἰς τὴν σπουδὴν τῶν κυριωτέρων μορφῶν τῆς νό-
 σου: Ἡβηφρενικῆς, Κατατονικῆς καὶ Παρανοικῆς καὶ
 ἐνδιατρίβει κατόπιν δι' ὀλίγων εἰς τὴν πορείαν καὶ
 πρόγνωσιν, τὴν αἰτιολογίαν, τὴν παθολογικὴν ἀνα-
 τομικὴν, τὴν διαφορικὴν διάγνωσιν καὶ τὴν θερα-
 πείαν.

Ὅτι ὁμως ἀποτελεῖ κυρίως τὸ ἐνδιαφέρον τῆς μελέτης τοῦ κ. Οἰκονομάκη εἶναι ὁ πλουτισμὸς τῆς κλινικῆς σπουδῆς τῶν διαφορῶν μορφῶν τῆς Πρωτογόνου Ἀνοίας, δι' ἰδίων κλινικῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας συνέλεξεν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τῆς κλινικῆς τοῦ Αἰγινίου. Τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Οἰκονομάκη διακρίνει ἀκριβεία, μεθοδικότης καὶ εὐστοχος καὶ φωτισμένη διάκρισις, τῶν ψυχοπαθολογικῶν στοιχείων, ἅτινα ἐμφανίζουσιν αἱ ὑπ' ὄψει αὐτοῦ κλινικαὶ εἰ-
κόνες.

κ. Ὑπο τὴν ἔποψιν αὐτὴν ἡ κλινικὴ συμβολὴ τοῦ
Οἰκονομάκη εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ παρέχει

τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἀπὸ τὴν κλινικὴν τοῦ «Αἰγινιτείου» δικαιούμεθα νάναμένωμεν ἐπιστημονικὰς ἐργασίας ἀξίας λόγου.

Δρ. Α.

一一

ΠΑΛΗΝ τὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰσαχθέντων ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ χρυσῶν ἀρχαίων, περὶ οὓν ἐγένετο βραχεία περιγραφή ἐν τοῖς «Παναθηναίοις» εἰσήχθησαν καὶ πρὸ μῆνος ἐκ Μακεδονίας καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου διάφορα χρυσᾶ ἀρχαία. Τὰ σπουδαιότερα τούτων ἦσαν 1) Χρυσὸν διάδημα μήκους 0,34 φέρον δέκα καὶ ἑξ ὁδοκατεῖδη τελεῖως διατηρούμενα καὶ τέχνῃ ἀρίστης 2) δακτύλιος χρυσοῦς φέρων ἐπὶ τῆς ὀλοχρύσου σφενδόνης ἐγγλυπτον παράστασιν γυνῆς νυακίμεν ἐν ῥωγῇ στάσει ὀρχομένης. Ἐκεῖ ὅπισθεν ἐρριμμένη ἐπὶ τὸν δύο παλαμῶν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Παρὰ σκίμποδα εὐρισκόμενον παρὰ τὸν δεξιὸν πόδα ἔχει ἀπορρίψει τὰ ἱμάτια αὐτῆς. Τέχνῃ ἀρίστη καὶ διατήρησις τελευτάτῃ. 3) Δακτύλιος χρυσοῦς φέρων ἐπὶ τῆς ὀλοχρύσου ὡσαύτως σφενδόνης ἐν ἱματίῳ καθήμενὴν τὴν Ἀφροδίτην καὶ πρὸ αὐτῆς τὸν ἑρωτα ὑπὲρ τὸν ὀπίον ἵπταται πτηνόν. 4) Δακτύλιος χρυσοῦς φέρων ἐπὶ τῆς κυκλικῆς σφενδόνης γυναικείαν μορφήν ἐν χιτῶνι καὶ ἱματίῳ ἱσταμένην καὶ σπένδουσιν ὑπὲρ βωμῶν τριποδικῶν. Διατήρησις ἀρίστη, τέχνῃ μετρία. 5) Ζεύς χρυσοῦν ἐνωτίων συγκείμενους ἐξ ὁδοκασιδούς κοσμήματος κάτωθεν τοῦ ὁποῦο εἶνε ἀνηρημένοι ἐρωτιθεῖς γυμνοὶ ἱματίων βραχὺ ἔχουσιν μόνον ὅπισθεν ἐρριμμένων οὐ τὰ ἄκρα διὰ τὸν βραχιόνιον διέρχονται.

Η Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία συνεχίζουσα τὰς ὑπὲρ τῶν Θεσσαλικῶν ἀρχαιοτήτων φροντίδας αὐτῆς ἀποστέλλει κατ' αὐτὰς εἰς Θεσσαλίαν τὸν διακεκριμένο ἀρχαιολόγον κ. Ἀρβανιτόπουλον, μὲ τὴν εἰδικὴν ἐντολὴν ὅπως περισυναγάγῃ τὰς διεσκορπισμένας ἦδὲ κἀκείσε ἀρχαιοτήτας καὶ ἰδούσῃ μονίμους ἐν ταῖς πόλεσι ἀρχαιολογικάς συλλογὰς, συντάξῃ ἐπιστημονικοὺς καταλόγους τῶν συλλογῶν τούτων καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαίων Θεσσαλικῶν μνημείων καὶ ἐπὶ τούτοις μελετήσῃ καὶ ἐξερευνήσῃ ὑπὸ τοπογραφικῇ καὶ ἀρχαιολογικῇ ἐποπῇ τὴν χώραν. Τὸ ὑπουργεῖον ἐπέμψεν ἤδη τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς εἰς τὰς Θεσσαλικὰς ἀρχὰς ὅπως εὐκολύνωσι τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἀρβανιτοπούλου.

ΚΑΙ πάλιν μετ' ὀλίγον ἀρχίζουσιν ἐργασίαι πρὸς ἐν-
τελὴν ἔρουναν τοῦ βυθοῦ τῶν Ἀντικυθήρων. Ἡ
ἐν Γενουσίᾳ ἐδρεύουσα μεγάλη ἐπατρία ἡ Ἀγκυρα συμ-
βληθεῖσα μετὰ τοῦ δημοσίου ἀναλαμβάνει τὴν ἔρουναν
τοῦ βυθοῦ τῶν Ἀντικυθήρων, ἀποστέλλουσα τὰ τε-
λειότερα τῶν μηχανημάτων αὐτῆς καὶ δύο εἰδικὰ ἀτ-
μόπλοια.

Αἱ ἐργασίαι ἀρχίζουν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Ἰουνίου καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν καθ' ὅλον τὸ θέρος.

ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΗΣ τῆς νέας αἰθούσης τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου συντεστήθη ἐπιτροπὴ ὅπως παραλάβῃ αὐτήν. Ἡ αἴθουσα αὕτη, μία τῶν ὠραιότερων καὶ πολυτελεστέων τοῦ Μουσείου, θέλει χρησιμεύει εἰδικῶς εἰς χαλκοθήκην. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἐσωτερικὸν διαμερίσμα ἐτοποθετήθη ἡδὴ ὁ Ἐφελβος τῶν Ἀντικυθήρων καὶ τὰ λοιπὰ ἀντικυθηρικά εὐρήματα, τὸ δὲ ἔξω θὰ χρησιμεύσῃ ὡς χαλκοθήκη τοῦ Μουσείου.

B.



Νὰ σὲ μαθήσω ἤθελα, ὦραία Μαργαρίτα,
Μὰ ἔλα ὅπου σιμάζομαι τὸ τελευταῖο φύλλο.
Γιατ' ἂν μοῦ εἰπῇ «δὲν μ' ἀγαπᾷς» ἐπάτησα 'ς τὴν πῆτα
Κι' ἀπὸ ψηλόλιγνο κορμὶ θὲ ν' ἀπομείνω ξύλο.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας Ἰούνιον Ἰούλιον καὶ
Αὐγουστον θὰ ἐκδοθῶντ' αὖ «Παναθήναια» ὅπως καὶ
ἔτος εἰς τεύχη μηνιαῖα διπλά.

Ἡ 29 Μαΐου ἐπέτειος τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως ἐορτάσθη ἐν Ἀθήναις μετὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ
ἐπιβάλλει ἡ μεγάλη αὐτὴ εἰς τὴν ἱστορίαν ἡμέρα.

Ὁ κ. Α. Σ. Ἀρβανιτόπουλος διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀρ-
χαιολογικῆς Ἑταιρίας ἑφορος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρ-

χαιοτήτων. Τὸν ἀγαπητὸν συνεργάτην μᾶς συγχαίρο-
μεν θερμότατα.

Τὴν 18 Μαΐου ἡ πριγκίπισσα Ἀλίκη ἐγένε μητέρα.
Ἡ μικρὰ πριγκίπισσα ὀνομάσθη Θεοδώρα.

Ὁ κ. Χαροκόπος ἐν Ἀθήναις προσέφερεν 1,000,000
δραχμὰς εἰς τὴν πριγκίπισσαν Σοφίαν ὅπως διατεθῇ
ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν. Ἡ πριγκίπισσα ἀπεφάσισε
τὴν ἰδρυσιν ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς γυναικῶν κατὰ
τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐν Βερολίνῳ.

Ὁ κερδίσας τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τοῦ λαχείου τοῦ
Ἐθνικοῦ Στόλου κ. Ν. Χρόνης ἐν Γιοχάννεσβουργ τῆς
Ἀφρικῆς ἐδῶκε 10 χιλιάδας εἰς ταμεῖον τοῦ Στό-
λου καὶ 30 χιλιάδας εἰς τὸν «Ἑλληνισμόν».

Ἡ Γαλλία ἐορτάζει τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα
ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κορνηλίου. Εἰς μίαν τῶν πλα-
τειῶν τῆς γαλλικῆς πρωτεύουσας, πρὸ τοῦ Πανθέου
ἐστήθη μνημεῖον τοῦ μεγάλου τραγικοῦ. Τὰ θέατρα
τῆς Γαλλίας παίζουν τὰ ἔργα του εἰς ἑνδεξιν τιμῆς.

Μετὰ δύο περὶτον μῆνας ἡ Ὁλλανδία ἐορτάζει ἐπί-
σης τὴν τριακοσιοστὴν ἐπετηρίδα τῆς γεννήσεως τοῦ
Ρέμπραντ. Μία ἐκδοσις γαλλικὴ μετὰ θαυμασίας ἀνα-
παραστάσεις τῶν ἔργων τῶν μεγάλων ζωγράφων γίνεται
εἰς τὴν Γαλλίαν.

Τελευταίως εἰς τὸ Παρίσι ἐγένε συνεδρίασις τῆς διε-
θνοῦς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ὑπὸ τὴν
προεδρείαν τοῦ βαρὸν Κουμπερτέν, ὁ ὁποῖος εἶπε
ὅτι εἰς τὸ μέλλον οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες πρέπει νὰ
περιλάβουν καὶ καλλιτεχνικὰ καὶ φιλογονικά ἀγωνί-
σματα. Τὸ ζήτημα θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν διαφόρων
ἐπιτροπῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μακεδονικὴ Κρίσις Γ'. Ἑλληνες ἐξυπνήσατε Δ'. Ὁ
Μακεδονικὸς κίνδυνος καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.
—Ε'. Ἡ Ἑρώπη καὶ αἱ Μακεδονικαὶ μεταδυνάμεισι.
Ἐπίμετρον 1903—1904 ὑπὸ Γνασίου Μακεδόνου. Ἐν
Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου 1906.

Τὰ Προνόμια τῆς Ἐκκλησίας ἐν Τουρκίᾳ ἡ εἰ-
σαγωγή εἰς τὸ παρὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ
ἰσχύον κληρονομικὸν δίκαιον. Ἐξ ἀνεκδότου πραγμα-
τείας περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ κληρονομικοῦ δικαίου ὑπὸ
Μ. Γ. Τσελεπιδου δικηγόρου. ἐν Ἀθήναις τύποις
Π. Δ. Σακελλαρίου 1906.

**Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας
τῆς Ἑλλάδος.** Τόμος ἕκτος τεύχος εἰκοστὸν τέταρτον
—Μαῖος 1906. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου
Π. Δ. Σακελλαρίου 1906.

ΥΔΩΡ «ΣΑΡΙΖΑ» ΑΝΔΡΟΥ



ΚΑΪΡΗ, ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΙΣΤΗ, Ν. ΚΑΛΙΒΙΝΟΥ ΚΑΙ Α. ΜΕΝΔΡΙΝΟΥ

Δηλοῦν, ὅτι τὸ θαυμασίον καὶ παγκοσμίον φήμης ἱαματικὸν ὕδωρ
«**Σάριζα**» Ἄνδρου ἡγγυημένον, ὡς δις τῆς ἐβδομάδος κομιζόμενον,
πωλεῖται παρὰ τῶν ιδιοκτητῶν Ἀδελφῶν **Μπίστη**, Σταδίου 33,
καὶ διασταύρωσις ὁδοῦ Παρθεναγωγείου, **Ν. Καλεδίνου**, Ζωοδόχου
Πηγῆς 17 καὶ **Λεωνίδα Μενδρινού**, Ὁφθαλμιατρείου 2.

Παράρτημα ἐν Πειραιεὶ ἐδωδικοπωλεῖον **ΣΩΤ. ΒΟΡΡΙΑ**—Κεντρικὴ Ἀγορά.
Οἱ θέλοντες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ προμηθεύωνται ὕδωρ χονδρικῶς
δύνανται ν' ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ιδιοκτῆτας
κ. κ. Ἀδελφοὺς **Μπίστη** καὶ **Ν. Καλεδίνου**. Αἱ αἰτήσεις τῶν
θα ἐκτελῶνται ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς ἐν Ἀνδρῶ πηγῆς μετὰ τῆς μεγαλει-
τέρας ἀκριβείας καὶ ταχύτητος.



ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ζωγραφικῆς, Γλυπτικῆς καὶ Φωτοτυπικο-
γραφίας

Α. Ρ. ΛΑΤΟΥ

Ἀριστοῦχον τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν

Ἀριστοῦχον τῆς Ἀκαδημίας Μονάχου

Πλατεῖα Συντάγματος

1 — Ὁδὸς Μουσῶν — 1

ΑΘΗΝΑΙ

1831 — "ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ, ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

(ASSICURAZIONI GENERALI)

ἐταιρικὸν κεφάλαιον καὶ ἀποθεματικὰ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904

Κορῶνα **247,497,914.42**

ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΙ — ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ

ἐπὶ διαφόρων συνδυασμῶν.

Ἡ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΝΑΠΤΕΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΩΗΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Γεν. Πρακτορείου
Δ. ΒΡΥΖΑΚΗΣ

Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα
καὶ Διευθυντῆς τοῦ Εἰδικοῦ Γραφείου Κλάδου Ζωῆς

Ι. ΚΟΥΖΙΝ

Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος καὶ Τραπεζίτης ὁ Οἶκος **Γ. Π. ΣΚΟΥΖΕ**

Γραφεῖα: Ἀθήναι, Ὁδὸς Σταδίου καὶ Ὁφθαλμιατρείου ἀριθμὸς 10.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δηλοποιεί, ότι συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 τῆς ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 1903 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΩΕ' καὶ τοῦ ἀπὸ 16 Μαρτίου ἰδίου ἔτους Βασιλικῷ Διατάγματι, αἱ παρὰ πόδας περιγραφόμεναι ἐκθέσεις καὶ κατηγορίαι τραπεζικῶν γραμματίων ἀντικατασταθεῖσα ἀλληλοδιαδόχως δι' ἐκδόσεως νεωτέρων τύπων, ἀποσύρονται τῆς κυκλοφορίας. Οἱ κάτοχοι τραπεζικῶν γραμματίων τῶν ἀποσυρομένων ἐκδόσεων παρακαλοῦνται ὅπως προσαγάγῃσι ταῦτα ἐντὸς ἔτους ἀπὸ σήμερον εἰς τὰ ταμεία τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος καὶ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς πρὸς ἀνταλλαγὴν.

Μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐτησίης ταύτης προθεσμίας ἐξακολουθήσουσι πάντοτε νὰ ὦσιν ὑποχρεωτικῶς δεκτὰ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν ὧς ἄνω ἀποσυρομένων κατηγοριῶν **μόνον** εἰς ἅπαντα τὰ Ταμεία τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς εἰς πληρωμὰς καὶ εἰς ἀνταλλαγὴν.

Τὰ ἀποσυρόμενα τῆς κυκλοφορίας τραπεζικὰ γραμμάτια εἰσι τὰ ἐπόμενα:

Α'. Τὰ τῆς Α' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν Παλαιῶν 500, 100, 50, καὶ 25.

Τὰ τῆς Β' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν Παλαιῶν 500, 100, 50, 25, καὶ 10.

Τὰ τῆς Γ' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν Παλαιῶν 100, 25, καὶ 10.

Ἄπαντα τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν ἄνωτέρω ἐκδόσεων εἶνε λίαν εὐδιάκριτα, φέροντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Στέμμα τῆς δυναστείας τοῦ βασιλέως Ὁθωνος καὶ χρονολογίαν ἐκδόσεως πρὸ τοῦ ἔτους 1863.

Β'. Τὰ τῆς Δ' ἐκδόσεως τῶν Δρ. Παλαιῶν 100, 25, καὶ 10.

Τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς ἐκδόσεως ταύτης διακρίνονται εὐχερῶς, διότι οἱ ἐπὶ τῆς προσόψεως μεγάλοι ἀριθμοί, οἱ ἐμφαίνοντες τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν, περιβάλλονται διὰ πλαισίου δαντελλοειδοῦς χρώματος ἐρυθροῦ ζωηροῦ.

Γ'. Τὰ τῆς Ε' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν Νέων 500, 100, 25, καὶ 10.

Εἶνε εὐδιάκριτα ὡς φέροντα τὰ τῶν πεντακοσίων δραχμῶν τὸν ἐπὶ τῆς προσόψεως εἰς τὸ μέσον ἀριθμὸν 500 χρώματος ἰώδους, τὰ τῶν ἑκατὸν δραχμῶν τὸν πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ τῆς προσόψεως καὶ πρὸς τὰ κάτω ἀριθμὸν 100 χρώματος πρασίνου, τὰ τῶν εἰκοσιπέντε τὸν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἀρ. 25 χρώματος κυανοῦ καὶ τῶν δέκα τὸν ἀρ. 10. ἐπὶ τῆς προσόψεως ἐντὸς ἐρυθροῦ πλαισίου. Πάντα δὲ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς ἐκδόσεως ταύτης διακρίνονται, ὡς μόνα φέροντα ἐκτετυπω-

μένον τὸ στοιχεῖον Ν. διὰ μεγάλου κεφαλαίου γραμματος ἐπὶ τῆς προσόψεως, σημαῖνον δραχμὰς νέας.

Δ'. Τὰ τῆς ΣΤ' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν Νέων 25, καὶ 10, ἐξ ὧν.

Τὰ τῶν δραχμῶν 25 φέρουσιν ἄνωθεν τοξοειδῶς τὰς λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» διὰ μελανῶν κεφαλαίων γραμμάτων, ὑποκάτω δὲ τὴν εἰκόνα γυναικὸς ἀναπαυομένης καὶ ὑπὸ ταύτην τὰς λέξεις «δραχμαὶ εἴκοσι πέντε» ἀριστερόθεν ὑπάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ Διοικητοῦ Γεωργίου Σταύρου καὶ δεξιόθεν τὸ Βασιλικὸν Στέμμα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς γωνίας εὐρεται ὁ ἀριθμὸς 25 ἐν ὠοειδεῖ πλαισίῳ. Ἡ ὀπισθία ὅψις τούτων εἶνε χρώματος καστανίνου.

Τὰ τῶν δραχμῶν 10 φέρουσιν ἐν τῷ κέντρῳ τὸ Βασιλικὸν Στέμμα, ἑκατέρωθεν δὲ αὐτοῦ ἐν θυρεοῖς τὸν ἀριθμὸν 10 διὰ λευκῶν ψηφίων ἀριστερῇ τοῦ γραμματίου παρίσταται ἡ εἰκὼν τοῦ Διοικητοῦ Γεωργίου Σταύρου καὶ δεξιᾷ ὁ Ἑρμῆς, ἄνωθεν δὲ τοῦ Βασιλικῷ Στέμματος φέρονται τοξοειδῶς αἱ λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» διὰ μελανῶν κεφαλαίων γραμμάτων καὶ κάτωθεν τῆς βάσεως αὐτοῦ διὰ λευκῶν κεφαλαίων γραμμάτων αἱ λέξεις «δραχμαὶ δέκα» ὑπὸ τὰς ὁποίας φέρεται ἡ λέξις «δέκα» διὰ μεγάλων κυανοχρόων κεφαλαίων γραμμάτων. Ἡ ὀπισθία ὅψις τούτων εἶνε χρώματος ἐρυθροῦ.

Ε'. Τὰ τῆς Ζ' ἐκδόσεως τῶν Δραχμῶν 100 καὶ 10, ἐξ ὧν.

Τὰ τῶν δραχμῶν 100 φέρουσιν ἄνωθεν τὸ Βασιλικὸν Στέμμα, ὑπ' αὐτὸ δὲ ἐν ὀρθογωνίῳ πλαισίῳ διὰ κεφαλαίων γραμμάτων τὰς λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὑπὸ ταύτας διὰ κεφαλαίων γραμμάτων τὰς λέξεις «δραχμαὶ ἑκατόν». Ἀριστερῇ φέρονται κατὰ πλάτος διὰ κεφαλαίων γραμμάτων αἱ λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα» καὶ παρὰ ταύτας εἰκονίζεται ἡ Ἀθηνᾶ καθημένη, δεξιᾷ δὲ ἡ προτομὴ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς Γεωργίου Σταύρου.

Τὰ δὲ τῶν δραχμῶν 10 φέρουσιν ἐν τῷ μέσῳ τὸ Βασιλικὸν Στέμμα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκονται αἱ λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» καὶ κάτωθεν αἱ λέξεις «δραχμαὶ δέκα». Ἀριστερῇ καὶ κατὰ πλάτος φέρονται διὰ κεφαλαίων γραμμάτων αἱ λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα» καὶ παρὰ ταύτας ὁ Ἑρμῆς, κρατῶν κηρύκειον, δεξιᾷ δὲ ἡ εἰκὼν τοῦ Διοικητοῦ Γεωργίου Σταύρου.

Τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς ἐκδόσεως ταύτης κατ' ἀμφοτέρας τὰς προσόψεις αὐτῶν εἶνε ἐκτετυπωμένα διὰ χρώματος ἰώδους ἐπὶ χάρτιν τεφροῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἀπριλίου 1906.

Ὁ Διοικητὴς **Στ. Σιγρέϊτ.**

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

Συσταθεῖσα τῷ 1839

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ £ 315 510

ΕΔΡΑ ἐν Λονδίῳ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ἐν Ἀθήναις

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ἐν Κερκύρᾳ, Κεφαλληνίᾳ, Ζακύνθῳ, Πάτραις, Πειραιεῖ, Τριπόλει

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ. Ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα Limited δέχεται μέχρι νεωτέρας εἰδοποιήσεως, καταθέσεις εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

2% εἰς α' ζήτησιν μέχρι τοῦ ποσοῦ fr. 100.000. — 1% εἰς α' ζήτησιν διὰ τὰ πέραν τῶν fr. 100.000 ποσά. — 2 1/2% μετὰ 3 μῆνας. — 3% μετὰ 6 μῆνας μέχρι ἐνὸς ἔτους. — 3 1/2% μετὰ ἐν ἔτος καὶ ἐπέκεινα.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ Εἰς ΔΡΑΧΜΑΣ: 2% ἐτησίως ἐπὶ ἀποδόσει εἰς α' ζήτησιν διὰ ποσὰ μέχρι Δρ. 100.000. — 1% εἰς α' ζήτησιν διὰ τὰ πέραν τῶν Δρ. 100.000 ποσά. — 3% μετὰ 3 μῆνας. — 3 1/2% μετὰ 6 μῆνας μέχρι 2 ἐτῶν. — 4% μετὰ 2 μέχρι 4 ἐτῶν καὶ 4 1/2% ἐπέκεινα τῶν 4 ἐτῶν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΛΙΣΤΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1873. — Ἔδρα ἐν Ἀθήναις

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δρ. 15,000,000 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ Δρ. 692,757.90
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ἐν Σταμπούλ,
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Βόλῳ.

Ἐκτέλεις παντὸς εἶδους τραπεζικῶν ἐργασιῶν. — Δάνεια ἐπὶ ἐνεχυράσει τίτλων καὶ ἐμπορευμάτων. — Ἐκδόσεις ἐπιταγῶν ἐπὶ τοῦ Ἑσωτερικοῦ καὶ Ἑσωτερικοῦ. — Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί. — Προεξοφλήσεις. — Εἰσπραεῖς συναλλαγῶν φορτωτικῶν καὶ τοκομεριδίων. — Ἀγορὰ καὶ πώλησις χρεωγράφων εἰς ἀπάσας τὰς ἀγοράς. — Ἐκτέλεις ἐμπορικῶν ἐργασιῶν διὰ λ/σμὸν τῶν πελατῶν αὐτῆς.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ: Εἰς πρώτην ζήτησιν 3% μετὰ τρεῖς μῆνας 3 1/4% μετὰ ἑξ μῆνας 3 1/2% μετὰ ἐν ἔτος 4% μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκεινα 5%.

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμματία, εἰς ἐπιταγὰς ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, καὶ εἰς χρυσόν. Ἐπὶ καταθέσεων ἐν ὧσι εἰς χρυσόν ἢ τραπεζογραμματία 100,000 καὶ ἄνω, 2%.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ: Γίνονται δεκταὶ καταθέσεις εἰς **πρώτην ζήτησιν 4%.**
ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΝ: Ἡ Τράπεζα ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ ἀντὶ ἐλαχίστου μισθώματος διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων πρὸς φύλαξιν χρημάτων, τίτλων καὶ ἄλλων πολυτίμων ἀντικειμένων ἐντὸς τοῦ τεθωρακισμένου διὰ χάλυδος καὶ ἀδιατρήτου θησαυροφυλακίου αὐτῆς.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ὅργανον τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκαστον τεῦχος ἀποτελεῖται ἐκ 5 τυπογραφικῶν φύλλων 8ου σχήματος.

Διὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀναλύονται καὶ συζητοῦνται ἐν ἀρθροῖς εἰδικῶν δημοσιολόγων ἅπαντα τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν ζητήματα, ὡς καὶ πᾶν δημοσίευμα ἐθνικῆς ὑποθέσεως.

Συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ Δραχμαὶ 8 Ἑσωτερικοῦ Φράγκα 8.
Τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας, καταβάλλοντα τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν πληρόνουσι τὸ ἥμισυ τῆς συνδρομῆς. Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύντεον:

Κον Προέδρῳ τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ **Εἰς Ἀθήνας**



ΕΥΛΟΓΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ

ΦΩΤΟΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΔ. ΚΑΖΑΝΗ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ

ὅτι σήμερον ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 1/2 π. μ. ἐνεργηθῇσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, καὶ ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ ἐνάτη κλήρωσις τοῦ ἐκ Δρ. 20,500,000 δανείου αὐτῆς, ἡ ὠρισμένη διὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1906.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην θέλουσι ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος δεκαεὶς ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λαχνοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουνίου 1906.

Ὁ Διοικητὴς
Σ. Στρογγύλης

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
Γ. Ι. ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΥ & ΣΑΣ
Ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 22

ΟΛΑ ΤΑ ΓΑΛΑΚΤΕΡΑ ΕΙΔΗ
ΓΑΛΑ ΑΓΝΟΤΑΤΟΝ
ΠΡΟΣ 80 ΛΕΠΤΑ Η ΟΚΑ

ΜΙΑ ΔΟΚΙΜΗ ΑΡΚΕΙ
ΔΙΑ ΝΑ ΣΑΣ ΠΕΙΣΩ

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΕΝ ΔΟΥΤΡΑΚΙΩ

“ΑΙ ΠΗΓΑΙ,,

Παράρτημα τοῦ ἐν Ἀθήναις μεγάλου ξενοδοχείου αἱ «Ἀθῆναι» διὰ τὴν ἐποχὴν τῶν λουτρῶν

Ἐξαιρετος θέσις ἐν Λουτρακίῳ παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἐγγὺς τῶν ἱαματικῶν πηγῶν. Πλήρης εὐμάρεια. Ἀπαράμιλλος μαγειρικὴ.

Λειτουργία 25 Ἀπριλίου — 30 Ὀκτωβρίου.

Πλείονες πληροφορίες παρὰ τῷ ἐν Ἀθήναις ξενοδοχείῳ «Αἱ Ἀθῆναι».

ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΑΙ “ΘΕΡΜΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ,,

Τελείως ἀνακαινισθέν. Δωμάτια ἀναπαυτικώτατα, αἰθουσαι πολυτελεῖς. Ἀναγνωστήριον, Ἑστιατόριον (Table d'Hôte)—Concert (τρίο).

Λουτῆρες εὐρωπαϊκώτατοι ἐντὸς τοῦ Καταστήματος, ἄπλετος φωτισμὸς δι' ἀσετυλίνης, καθημερινὰ διεθνή τηλεγραφήματα.

BAR AMERICAIN

Pension ἀπὸ 12 1/2 - 17 δρ. - Καθημερινὴ συγκοινωνία Ἀθηνῶν - Βόλου.

Διευθύνται Ἀδελφοὶ Πολέμη.

ΤΕΙΤΑ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

BLUE CROSS TEA



Εἶναι τὰ ἄριστα τῶν ΤΕΙΤΩΝ, συσκευάζονται εἰς πακέτα καὶ κυτία ἐν Λονδίῳ, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Ζητεῖτε ἐπὶ ἐκάστου πακέτου ἢ κυτίου τὸν ΚΥΑΝΟΥΝ ΣΤΑΥΡΟΝ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ εἰς τὰ πρώτης τάξεως Ἑδωδιμοπωλεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Βόλου, Πατρῶν, Σύρου, Ἀργοστολίου Λαμίας καὶ Κρήτης.]

Ἀντιπροσωπὸς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΛΛΑΣ — ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ — ΣΤΟΑ ΡΙΖΑΡΗ

ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Ἐναρξίς περιόδου 23 Ἀπριλίου

Ἐνδείκνυνται διὰ τὰ βρογχικὰ νοσήματα, τὸ ἄσθμα, τὰ νοσήματα τῶν ὠτῶν, τῆς ρινός, τοῦ λάρυγγος, τοῦ ἥπατος, τοῦ στομάχου, τὰ δερματικά, τὴν φαρυγγίτιδα, τὰς νευρολογίας κτλ.

Μαγευτικαὶ τοποθεσίαι, κήποι, μεγάλαι φυτεῖαι, τέλειοι λουτῆρες, δεξαμεναί, αἰθουσαι θεραπειῶν.

Ἐκκλησία, μέγα τέλειον ξενοδοχεῖον, ξενῶν, οἰκήματα, ἐστιατόριον, καφενεῖον καὶ πάντα τὰ χρειώδη.

Ἡμερησία δαπάνη συντηρήσεως κατ' ἄτομον ἀπὸ δραχ. 15 μέχρι δρ. μιᾶς.

Συγκοινωνία αὐθημερόν με' Ἀθήνας καὶ δις με' Πάτρας καὶ Πύργον. Ἐλάττωσις τιμῶν σιδηρ. εἰσιτηρίων.

Τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου ἐν Ἀθήναις